

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2008

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

SPIS TREŚCI

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Andrzej Dudziak).....	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Marcin Rychlewski – Rock i literatura	13
Urszula Cimoch – Romowie w Polsce	20
Andrzej Dudziak – Katastrofa w Gibraltarze – wypadek czy zamach? ..	39
Bibliografie osobowe: Arthur C. Clarke	48
Franciszek Witaszek	50
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Maria Giemza-Żurawska – Rok Zbigniewa Herberta. Dodatek specjalny	52
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	53
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego	60
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	98
V. KRONIKA.....	102

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na III kwartał 2008 roku. Szerszy zestaw dat na III kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

L i p i e c

	1 VII		– Światowy Dzień Architektury
	1 VII		– Dzień Spółdzielczości uchwalony przez Sejm RP w 1995 roku
(230)	2 VII	1778	– Zm. Jan Jakub Rousseau, pisarz i filozof francuski (ur. 28 VI 1712)
(125)	3 VII	1883	– Ur. Franz Kafka, pisarz austriacki (zm. 3 VI 1924)
(65)	4 VII	1943	– Zm. Władysław Sikorski, generał, Naczelnny Wódz wojsk polskich na Zachodzie (ur. 20 V 1881)
	5 VII		– Dzień Słowiańskich Apostołów, Cyryla i Metodego
(30)	5 VII	1978	– Lot kosmiczny pierwszego polskiego kosmonauty Mirosława Hermaszewskiego (statek Sojuz 30)
	6 VII		– Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości obchodzony od 1922 r. z inicjatywy Międzynarodowego Związku Spółdzielczego
(255)	6 VII	1753	– Ur. Jan Paweł Woronicz, poeta, kaznodzieja, współzałożyciel Towarzystwa Przyjaciół Nauk, arcybiskup, prymas Królestwa Polskiego (zm. 6 XII 1829)
(115)	6 VII	1893	– Zm. Guy de Maupassant, pisarz francuski (ur. 5 VIII 1850)
(185)	9 VII	1823	– Ur. Henryk Rodakowski, malarz portrecista (zm. 28 XII 1894)

- 11 VII – Światowy Dzień Ludności ogłoszony w 1987 r. przez ONZ jako dzień narodzin pięciomiliardowego mieszkańca Ziemi
- (230) 11 VII 1778 – Narodziny polskiej opery narodowej – prapremiera opery „Nędza uszczęśliwiona” z tekstem Franciszka Bohomolca, librettem Wojciecha Bogusławskiego
- (90) 14 VII 1918 – Ur. Ingmar Bergman (właśc. nazw. Ernst Ingmar Bergman), szwedzki reżyser filmowy i teatralny, laureat wielu nagród (zm. 30 VII 2007)
- (40) 14 VII 1968 – Zm. Konstantin Paustowski, pisarz rosyjski (ur. 31 V 1892)
- (65) 15 VII 1943 – I Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki złożyła przysięgę żołnierską w Sielcach nad Oką
- (115) 19 VII 1893 – Ur. Władimir Majakowski, poeta rosyjski (zm. 14 IV 1930)
- (120) 20 VII 1888 – Ur. Emil Zegadłowicz, poeta, powieściopisarz, dramaturg okresu międzywojennego (zm. 24 II 1941)
- (110) 20 VII 1898 – Ur. Leopold Infeld, fizyk, autor prac z teorii względności, współpracownik Alberta Einsteina (zm. 15 I 1968)
- (115) 21 VII 1893 – Ur. Hans Fallada (właśc. nazw. Rudolf Ditzen), pisarz niemiecki (zm. 5 II 1947)
- (405) 22 VII 1603 – Zm. Łukasz Górnicki, prozaik, historyk
- (130) 22 VII 1878 – Ur. Janusz Korczak (właśc. nazw. Henryk Goldszmit), pedagog i pisarz (zm. 6 VIII 1942)
- (75) 24 VII 1933 – Ur. Jerzy Harasymowicz, poeta (zm. 21 VIII 1999)
- (10) 28 VII 1998 – Zm. Zbigniew Herbert, poeta, eseista, dramatopisarz, autor słuchowisk (ur. 29 X 1924)
- (10) 28 VII 1998 – Zm. Adam Hollanek, pisarz i publicysta, autor utworów fantastycznonaukowych (ur. 4 X 1922)

- (190) 30 VII 1818 – Ur. Emily Jane Brontë, poetka i pisarka angielska (zm. 19 XII 1848)
- (155) 30 VII 1853 – Ur. Julian Fałat, malarz, pedagog (zm. 9 VII 1929)
- (145) 30 VII 1863 – Ur. Henry Ford, przemysłowiec amerykański, pionier motoryzacji (zm. 7 IV 1947)
- (55) 31 VII 1953 – Zm. Kornel Makuszyński, powieściopisarz, krytyk teatralny, poeta, felietonista i publicysta, autor książek dla dzieci i młodzieży (ur. 8 I 1884)

S i e r p i e ń

- (60) 1 VIII 1948 – Zm. Adam Wodziczko, botanik, profesor UP, związany z Wielkopolską (ur. 8 VIII 1887)
- 2 VIII – Dzień Pamięci o Zagładzie Romów w rocznicę likwidacji przez Niemców tzw. obozu rodzinnego dla Cyganów w Birkenau (w nocy z 2/3 sierpnia 1944 roku wymordowano prawie 3 tys. osób – dzieci, kobiet i mężczyzn)
- (235) 3 VIII 1773 – Zm. Stanisław Konarski (właśc. nazw. Hieronim Franciszek Konarski), pedagog, publicysta (ur. 30 IX 1700)
- (100) 5 VIII 1908 – Zm. Walery Wróblewski, działacz rewolucyjny (ur. 5 XII 1836)
- (80) 6 VIII 1928 – Ur. Andy Warhol (właśc. nazw. Andrew Andy Warhol), malarz i plastyk amerykański, przedstawiciel pop-artu (zm. 22 II 1987)
- (70) 7 VIII 1938 – Zm. Konstantin Stanisławski, radziecki reżyser, aktor, teoretyk teatru (ur. 17 I 1863)
- (80) 10 VIII 1928 – Ur. Jerzy Janicki, pisarz, dramaturg, scenarzysta i dziennikarz (zm. 15 IV 2007)
- (115) 11 VIII 1893 – Ur. Kamil Giżycki, prozaik, podróżnik, etnograf (zm. 19 IV 1968)

- (75) 11 VIII 1933 – Ur. Jerzy Grotowski, polski reżyser, teoretyk teatru, pedagog, reformator teatru XX w. (zm. 14 I 1999)
- (160) 12 VIII 1848 – Zm. George Stephenson, wynalazca lokomotywy (ur. 9 VI 1781)
- (145) 13 VIII 1863 – Zm. Eugène Delacroix, malarz francuski, przedstawiciel romantyzmu w sztuce europejskiej (ur. 26 IV 1798)
- (50) 14 VIII 1958 – Zm. Frederic Joliot-Curie, francuski fizyk, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii w 1935 roku, którą otrzymał wraz z żoną Irène Curie, córką Marii Skłodowskiej-Curie (ur. 19 III 1900)
- 15 VIII – Święto Wojska Polskiego w rocznicę zwycięstwa nad Rosją Sowiecką w 1920 roku
- (150) 15 VIII 1858 – Ur. Edith Nesbit, powieściopisarka i poetka angielska (zm. 22 IV 1924)
- (70) 15 VIII 1938 – Ur. Janusz Zajdel, pisarz, autor fantastyki naukowej (zm. 19 VII 1985)
- (30) 18 VIII 1978 – Zm. Konstantin Simonow, prozaik i poeta rosyjski (ur. 28 XI 1915)
- (65) 20 VIII 1943 – Zm. Tadeusz Zawadzki (pseud. Zośka), harcmistrz, podporucznik AK, bohater książki „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego (ur. 24 I 1921)
- (150) 21 VIII 1858 – Ur. Wacław Sieroszewski, powieściopisarz i nowelista (zm. 20 IV 1945)
- (50) 22 VIII 1958 – Zm. Roger Martin du Gard, pisarz francuski, laureat Nagrody Nobla w 1937 roku. (ur. 23 III 1881)
- (115) 23 VIII 1893 – Zm. Michał Elwiro Andriolli, polski rysownik, ilustrator i malarz (ur. 2 XI 1836)
- (100) 25 VIII 1908 – Zm. Alexandre Becquerel, fizyk francuski, laureat Nagrody Nobla w 1903 roku (ur. 15 XII 1852)

- (90) 25 VIII 1918 – Ur. Leonard Bernstein, kompozytor, pianista i dyrygent amerykański (zm. 14 X 1990)
- (60) 25 VIII 1948 – Obrady Światowego Kongresu Intelektualistów w obronie pokoju – we Wrocławiu (do 28 VIII 1948)
- (110) 26 VIII 1898 – Ur. George Gershwin, pianista i kompozytor amerykański (zm. 11 VII 1937)
- (70) 30 VIII 1938 – Ur. Dorota Terakowska, pisarka, dziennikarka (zm. 4 I 2004)
- 31 VIII – Święto Wolności i Solidarności ustanowione przez Sejm RP
- (100) 31 VIII 1908 – Ur. William Saroyan, amerykański prozaik i dramaturg (zm. 18 V 1981)

W r z e s i e ń

- 1 IX – Międzynarodowy Dzień Pokoju obchodzony w rocznicę wybuchu II wojny światowej
- (35) 2 IX 1973 – Zm. John Ronald Reuel Tolkien, pisarz angielski, autor powieści – baśni, literaturoznawca angielski (ur. 3 I 1892)
- (350) 3 IX 1658 – Zm. Oliver Cromwell, wódz i polityk angielski (ur. 25 IV 1599)
- (125) 3 IX 1883 – Zm. Iwan Turgieniew, pisarz rosyjski (ur. 9 XI 1818)
- (5) 5 IX 2003 – Zm. Kir Bułyczow (właśc. nazw. Igor Wsiewołodowicz Możejko), rosyjski historyk i pisarz fantastyki naukowej (ur. 18 X 1934)
- (20) 6 IX 1988 – Zm. Stefan Themerson, polski powieściopisarz, autor książek dla dzieci, eseista, fotografik i filmowiec (ur. 25 I 1910)
- (10) 6 IX 1998 – Zm. Akira Kurosawa, japoński reżyser, scenarzysta i producent filmowy (ur. 23 III 1910)

- (100) 8 IX 1908 – Ur. Franciszek Witaszek, lekarz, działacz ruchu oporu związany z Wielkopolską (zm. 8 I 1943)
- (65) 8 IX 1943 – Zm. Julius Fučík, pisarz czeski, krytyk literacki, dziennikarz i działacz polityczny (ur. 23 II 1903)
- (180) 9 IX 1828 – Ur. Lew Tołstoj, pisarz rosyjski (zm. 20 XI 1910)
- (170) 11 IX 1838 – Ur. Adam Asnyk, poeta, dramaturg (zm. 2 VIII 1897)
- (185) 12 IX 1823 – Ur. Kornel Ujejski, poeta, publicysta (zm. 19 IX 1897)
- (205) 13 IX 1803 – Ur. Maurycy Mochnacki, krytyk literacki, publicysta (zm. 20 XII 1834)
- 14 IX – Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na Schizofrenię
- (30) 14 IX 1978 – Zm. Zenon Kosidowski, pisarz, w okresie międzywojennym związany z Poznaniem, współredaktor „Zdroju” (ur. 22 VI 1898)
- 16 IX – Międzynarodowy Dzień Pokoju ustanowiony podczas XXVI sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ w 1981 roku (obchodzony w trzeci wtorek września – dzień rozpoczęcia dorocznej sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ)
- (145) 17 IX 1863 – Zm. Józef Korzeniowski, powieściopisarz, dramaturg (ur. 19 III 1797)
- (70) 17 IX 1938 – Zm. Bruno Jasieński (właśc. nazw. Wiktor Zysman), poeta, prozaik, dramaturg (ur. 17 VII 1901)
- (125) 18 IX 1883 – Ur. Ludomir Różycki, kompozytor (zm. 1 I 1953)
- (100) 19 IX 1908 – Ur. Mika Toimi Waltari, pisarz fiński (zm. 26 VIII 1979)
- (130) 20 IX 1878 – Ur. Upton Sinclair, pisarz amerykański (zm. 26 XI 1968)

- (85) 20 IX 1923 – Ur. Marian Koszewski, regionalista i historyk, związany z Kościanem, autor wielu publikacji, założyciel Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej (zm. 16 X 2006)
- 21 IX – Dzień Środków Społecznego Przekazu obchodzony w Polsce w trzecią niedzielę września (dzień wybrany przez Episkopat Polski)
- 21 IX – Światowy Dzień Choroby Alzheimera obchodzony od 1994 roku
- (100) 23 IX 1908 – Zm. Deotyma (właśc. nazw. Jadwiga Łuszczewska), poetka i powieściopisarka (ur. 1 VII 1834)
- (35) 23 IX 1973 – Zm. Pablo Neruda, poeta chilijski, laureat Nagrody Nobla w 1971 roku (ur. 12 VII 1904)
- 25 IX – Światowy Dzień Morza obchodzony z inicjatywy Międzynarodowej Organizacji Morskiej w ostatni czwartek września
- (135) 26 IX 1873 – Ur. Wacław Berent, pisarz, tłumacz (zm. 19 XI 1940)
- (120) 26 IX 1888 – Ur. Thomas Stearns Eliot, anglo-amerykański poeta i dramaturg, laureat Nagrody Nobla w 1948 r. (zm. 4 I 1965)
- (30) 26 IX 1978 – Zm. Jan Parandowski, prozaik, eseista, tłumacz (ur. 11 V 1895)
- 27 IX – Międzynarodowy Dzień Turystyki obchodzony od 1980 roku na wniosek Światowej Organizacji Turystyki
- 27 IX – Dzień Polskiego Państwa Podziemnego
- (205) 27 IX 1803 – Ur. Prosper Mérimée, francuski pisarz i dramaturg, historyk i archeolog (zm. 23 IX 1870)
- (150) 27 IX 1858 – Ur. Michał Kajka, poeta ludowy, działacz mazurski (zm. 22 IX 1940)
- (435) 28 IX 1573 – Ur. Caravaggio, włoski malarz okresu baroku (zm. 18 VII 1610)

- (5) 28 IX 2003 – Zm. Elia Kazan (właśc. nazw. Elia Kazanjoglous), amerykański pisarz, reżyser teatralny i filmowy, pochodzenia tureckiego (ur. 7 IX 1909)
- (185) 29 IX 1823 – Ur. Władysław Syrokomla (właśc. nazw. Ludwik Władysław Franciszek Kondratowicz, herbu Syrokomla), poeta, tłumacz (zm. 15 IX 1862)
- (120) 29 IX 1888 – Ur. Janina Porazińska, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 2 XI 1971)
- (100) 30 IX 1908 – Zm. Karol Józef Teofil (starszy) Estreicher, bibliotekarz, bibliograf, historyk literatury i teatru, pochodzenia żydowskiego, wieloletni dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej (ur. 22 XI 1827)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Marcin Rychlewski

ROCK I LITERATURA

Na szczęście minęły już czasy, kiedy do akademickiego *savoir vivre'u* należało powtarzanie poglądów Allana Blooma, który twierdził, że rock to nic innego, jak „ogłuszające” opium dla ludu. Obecnie rzadko określa się rocka mianem jakiegś „podkultury”, tworzonej przez zarośniętych szarpidrutów dla równie zarośniętych i odmóždzonych słuchaczy. Mało kto także nazywa go muzyką „młodzieżową”. Cóż, historia rocka liczy z górą pięćdziesiąt lat, a niegdysiejsi „swobodni jeźdźcy” (by przypomnieć tytuł kultowego filmu) dawno już zostali dziadkami.

Nie ulega wątpliwości, że rock stanowił jedno z najbardziej kulturotwórczych zjawisk drugiej połowy ubiegłego wieku, był buntem przeciw konsumpcyjnemu stylowi życia, głosem rewolucji obyczajowej i rozsądkiem licznych systemów autorytarnych. Przede wszystkim jednak należy go rozpatrywać jako niezwykle oryginalne i społecznie nośne zjawisko artystyczne. Z semiotycznego punktu widzenia rock był zupełnie nowym „językiem”, wielokodową hybrydą, połączeniem muzyki, słowa i obrazu, czego ucieleśnieniem stała się winylowa płyta długogrająca, teledysk i specyficzny rodzaj widowiska.

Oprócz tego w połowie lat sześćdziesiątych, w dobie kontrkultury i tak zwanego „przełomu psychodelicznego” rock zaczął anektować i przetwarzać elementy kultury elitarnej. Wynikało to z rosnących ambicji artystycznych muzyków, którzy przeważnie wywodzili się ze środowisk studenckich i którzy wówczas dla tego kręgu tworzyli. Zespoły takie, jak The Beatles, The Moody Blues, Procol Harum, Pink Floyd, Soft Machine czy King Crimson coraz odważniej sięgały po wielką tradycję muzyczną, literaturę, malarstwo i teatr. Przejawem tej tendencji były rozbudowane formy muzyczne, wzorowane najczęściej na poemacie symfonicznym, sonacie czy rondzie, wyszukane projekty okładek, pełne malarskiego rozmachu i oczywiście „literackie” teksty, które dotyczyły już nie tylko rozterek miłosnych, ale poruszały kwestie społeczne i filozoficzne. O ile konwencja rozwlekłych „suit rockowych” tudzież bombastycznych „rock oper” szybko się wyczerpała, o tyle literackie ambicje rockmanów okazały się zjawiskiem trwałym, wykraczającym poza wąsko rozumiany „rock progresywny”.

Mówiąc o związkach rocka z literaturą, można by wyszczególnić trzy rodzaje tychże relacji: intertekstualne, stylistyczne i kompozycyjne. Do pierwszej grupy należy zaliczyć cytaty, aluzje i wszelkie inne bezpośrednio nawiązania do wielkich dzieł literackich: na przykład utworów Orwella (*Animals* Pink Floyd, *Big Brother* Davida Bowie'go), Camusa (*Killing An Arab* The Cure), Poego (*Tales Of Mystery And Imagination* Alan Parsons Project, *The Raven* Lou Reeda), T.S. Eliota (*April* Deep Purple), czy Szekspira (*The Cinema Show* Genesis, *Exit Music* Radiohead). Odwołania tego typu pojawiają się nie tylko w tekstach piosenek. Nazwa zespołu Steppenwolf w oczywisty sposób nawiązuje do *Wilka stepowego* Hermanna Hessego, a szyld grupy The Doors – do pism Aldousa Huxleya i (pośrednio) twórczości Williama Blake'a.

W drugiej grupie znajdują się nie tyle odniesienia do konkretnych dzieł autorów, ile stylistyczne nawiązania do niektórych poetyckich nurtów. Warto zauważyć, że rockmani szczególnie upodobali sobie konwencję symbolizmu, co znalazło swoje odzwierciedlenie chociażby w tekstach Jima Morrisona, Petera Sinfielda (piszącego dla grupy King Crimson), Petera Hammila czy Rogera Watersa. Miało to związek nie tylko ze ślepym uwielbieniem wierszy Baudelaire'a czy Rimbauda (choćby bywały takie przypadki, *vide* The Doors), ale również, jak sądzę, z przekonaniem, że symbol i alegoria są dla słuchacza bardziej komunikatywne od metafory. Pamiętajmy wszak, że mówimy ciągle o słowie „śpiewanym”, które jest inaczej percypowane niż tekst przeznaczony do czytania. Wśród innych poetyk szczególnie często eksplorowano „psychodeliczny” i asocjacyjny surrealizm (*The Lamb Lies Down On Broadway* Genesis, teksty zespołu Yes), co *nota bene* przekładało się na projekty okładek, wzorowanych na płótnach Salvadora Dalego, Rene Magritte'a czy Maxa Ernsta.

Trzeci typ, być może najciekawszy, stanowią związki kompozycyjne. Ich przedmiotem nie są ani konkretne dzieła literackie, ani ich autorzy, ani nawet konwencje i stylistyki. Mają one charakter raczej semiotyczny, są związane w ogóle z relacją *m u z y k a – s ł o w o* i dają się zauważyć w dwóch rodzajach rockowych wytworów: concept albumie i rock operze. Concept album, stanowiący kontynuację XIX-wiecznego cyklu pieśni i muzyki programowej, to zbiór piosenek i utworów instrumentalnych skupionych wokół jakiegoś *p o z a m u - z y c z n e g o t e m a t u* lub *m o t y w u*. Dla przykładu: *Days Of Future Passed* The Moody Blues opowiada o jednym dniu z życia przeciętnego człowieka, a *Islands* King Crimson to sześć utworów o poszukiwaniu miłości. Motywem przewodnim *Misplaced Childhood* grupy Marillion jest dzieciństwo. Z kolei *Animals* Pink Floyd przedstawia obraz totalitarnego społeczeństwa rodem z *Folwarku zwierzęcego* Orwella.

„Literackość” tej formy polega przede wszystkim na kompozycyjnej przewadze języka nad muzyką. Reguły spójności concept albumu wyznacza to, co

tekstowe, kod językowy. Każdy concept album posiada pewien program literacki, który jest swego rodzaju projektem odbioru zawartym w warstwie słownej: tekstach utworów, ich tytułach czy metatekstowych komentarzach, znajdujących się na okładce. Z tego powodu „literackości” programu nie należy ograniczać tylko do ewentualnych nawiązań literackich, chociaż takie się zdarzają, by przypomnieć chociażby album *Tales Of Mystery And Imagination* grupy Alan Parsons Project inspirowany opowiadaniem Edgara Allana Poe’go.

Trzeba również powiedzieć, że teksty, składające się na concept album, nie stanowią chaotycznego zbioru utworów, które łączy tylko wspólny temat czy motyw. Całość posiada wyraźną puentę. Funkcję puenty pełni tekst utworu finałowego, który stanowi jądro semantyczne całego programu, jest rekapitulacją i podsumowaniem wszystkich motywów, jakie pojawiły się wcześniej. Trudno o lepszy przykład niż utwór *Eclipse* z *Dark Side Of The Moon* Pink Floyd, w którym opozycja słońce – księżyc i motyw zaćmienia to symboliczne podsumowanie całości.

Concept album jest pod wieloma względami podobny do rock opery, która również stanowi luźny zestaw piosenek powiązanych wspólnym tematem. Podobieństwa te są do tego stopnia uderzające, że dziennikarze rockowi stosują oba terminy z dziwną nonszalancją, oznaczając nimi niekiedy to samo dzieło. Przykładem może być tutaj chociażby album *The Wall* Pink Floyd, który zdaniem Davida Sinclair’a jest „swoistą wariacją na temat rock opery *Tommy* grupy The Who”. Z kolei Wiesław Weiss uważa *The Wall* raczej za „cykl utworów”, a termin rock opera w ogóle się u niego nie pojawia. Można nawet odnieść wrażenie, że dla dziennikarzy rockowych kryterium różniącym jest objętość dzieła. Cykle jednopłytkowe skłonni są oni uznawać za concept album, dwupłytkowe – za rock operę.

Tymczasem różnice między obiema formami istnieją. Po pierwsze, concept album – w odróżnieniu od rock opery – nie musi mieć swojej prezentacji scenicznej. Przykładem na to są płyty wyłącznie studyjnej grupy Alan Parsons Project. Rock opery, takie jak *Jesus Christ Superstar* Lloyd-Weber’a, *Tommy* i *Quadrophenia* The Who, *The Lamb Lies Down On Broadway* Genesis czy *The Wall* Pink Floyd miały swoje prezentacje sceniczne, które przypominały parateatralne widowiska. Co więcej, wszystkie tu wymienione zostały zekranizowane z wyjątkiem rock opery Genesis.

Po drugie, i zapewne istotniejsze: z literackiego punktu widzenia concept album jest bardziej c y k l e m, rock opera bardziej c a ł o ś c i ą. Concept album, jak już była mowa wcześniej – stanowi zazwyczaj zbiór lirycznych epizodów na ten sam temat. W rock operze teksty koncentrują się zawsze wokół jednego bohatera i jego losów. Spoiwem kompozycyjnym programu literackiego jest zatem b o h a t e r i f a b u ł a. Operując kategoriami rodzajów literackich można

by nawet sformułować tezę, że zasadniczym żywiołem concept albumu jest żywioł „liryczny” – rock opery zaś żywioł „dramatyczny”. Niemniej teza ta mogłaby być nieco ryzykowna, biorąc pod uwagę fakt, że istnieją „epickie” concept albumy, posiadające fabułę.

Mówiąc o relacjach rocka z literaturą, warto również zwrócić uwagę nie tylko na typy, ale również obszary nawiązań. Co ciekawe, w anglosaskim rocku lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych najczęściej przywoływani pisarzami byli „poeci wyklęci” (Rimbaud), autorzy z kręgu literatury egzystencjalistycznej (Camus, Kafka), twórcy antyutopii społecznych (*Rok 1984* i *Folwark zwierzęcy* Orwella, *Nowy wspaniały świat* Huxleya) tudzież ci, którzy ukształtowali ponowoczesną religijność typu New Age (Blake, Huxley, Hesse). Nie powinno to dziwić, jeśli uświadomimy sobie, że rock w swoim okresie „burzy i naporu” był wyrazicielem i artystycznym nośnikiem kontrkulturowej rewolty. Kontrkultura, jak wiadomo, uderzyła w same podstawy poświeceniowej kultury europejskiej; zakwestionowała racjonalizm, pragmatyzm, konsumpcjonizm, technologizm oraz społeczeństwo w ogóle jako wspólnotę represyjną i alienującą. W zamian propagowała „wolną miłość”, ekologizm, indywidualizm, dionizyjską pochwałę życia, jak również alternatywną duchowość o rodowodzie ezoterycznym i dalekowschodnim. Odwołania do literackich kontestatorów z przeszłości tudzież nawiązania do niektórych filozofów, takich jak Marks, Nietzsche czy Herbert Marcuse, funkcjonowały nierzadko na zasadzie „autorytetu”, sankcjonującego nie zawsze odpowiedzialne pomysły (na przykład legalizację narkotyków).

W PRL-u panowały zupełnie odmienne realia polityczne, w związku z czym aluzje do Orwella, pojawiające się na przykład w tekstach Republiki, posiadały nieco inny kontekst. O ile w piosenkach zespołów brytyjskich czy amerykańskich „system” jawił się w sumie dosyć mgliście jako bliżej nieokreślony wróg, o tyle w przypadku polskich wykonawców był on nader wyraźny i na ogół utożsamiany z władzą.

Niezależnie jednak od różnych warunków społecznych i politycznych tendencje „artystowskie”, których efektem była „poetyzacja” tekstów, zaistniały na polskiej scenie rockowej z niewielkim opóźnieniem w stosunku do tego, co działo się na Zachodzie. Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych ukazało się w Polsce kilka płyt, stanowiących w tym względzie ważny przełom. Były to *Enigmatic* Niemena (1969), *Od wschodu do zachodu słońca* Skaldów (1970), *Mrowisko* grupy Klan (1970), a nieco później debiutancki krążek SBB (*SBB*, 1974) i *Cień wielkiej góry* Budki Suflera (1975). Za osobne zjawisko na mapie rodzimej muzyki rozrywkowej należy uznać również nagrania Marka Grechuty i zespołu Anawa, będące kontynuacją tradycji „Piwnicy pod Baranami”, wzbogaconej o elementy jazzu i rocka.

W polskich tekstach rockowych zaobserwować można podobne typy związków z literaturą, co w przypadku wykonawców zachodnich: bezpośrednie aluzje do wybitnych dzieł (na przykład Orwella czy *Procesu* Kafki w piosenkach Republiki), nawiązania do stylistyki symbolizmu i Młodej Polski (teksty Juliana Mateja pisane dla SBB, utwory wczesnej Budki Suflera) tudzież „literackie” programy odbiorcze w concept albumach (*Mrowisko* Klanu, *Od wschodu do zachodu słońca* Skaldów czy wydana nie tak dawno płyta Lao Che *Powstanie warszawskie*).

Warto również zwrócić uwagę na jeszcze zupełnie inny sposób wchłaniania literatury przez rodzimego rocka, a mianowicie na a d a p t a c j e gotowych tekstów poetyckich. Są one w jakimś stopniu znakiem rozpoznawczym polskiej muzyki rozrywkowej i niezwykle istotnym elementem twórczości najwybitniejszych artystów: między innymi Marka Grechuty (słynna *Niepewność* Mickiewicza), Skaldów (*Zawieja* Juliana Tuwima) i przede wszystkim Czesława Niemena (*Jednego serca* Asnyka, *Mów do mnie jeszcze* Przerwy-Tetmajera, *Kamyk* Herberta, *Promethidion* Norwida). Prawie dwudziestominutowa adaptacja utworu *Bema pamięci żałobny rapsod* Norwida, pochodząca z płyty Niemena *Enigmatic*, jest traktowana powszechnie jako pionierska, co więcej, uważa się ją często za szczytowe osiągnięcie w całej historii polskiego rocka.

Warto zauważyć, że polscy artyści rockowi, biorąc na warsztat wiersze innych autorów, szczególnie upodobali sobie poezję romantyzmu i Młodej Polski. Wynikało to tyleż z przywiązania do rodzimych „wieszczów”, co z faktu, że twórczość romantyków i młodopolan (tudzież późniejszych od nich – Tuwima i Gałczyńskiego), pisana z reguły regularnym wierszem sylabicznym czy sylabotonicznym, w oczywisty sposób lepiej nadawała się do śpiewania niż nieco „kanciaste” utwory Różewicza czy Białoszewskiego. Oprócz tego XIX-wieczne adaptacje i stylizacje dodawały artrockowym produkcjom monumentalizmu i bez mała religijnego namaszczenia, co przez jednych było automatycznie utożsamiane z „wielką sztuką”, przez innych zaś uważane za nieznośną manierę, objaw megalomanii i zwykłego snobizmu.

Zupełnym artystycznym nieporozumieniem okazały się próby łączenia jazzrockowej wirtuozerii a la Mahavishnu Orchestra ze stylizacjami biblijnymi w warstwie tekstowej, czego przykładem są niektóre utwory SBB (*Z których krwi krew moja*, *Memento z banalnym tryptykiem*). Próba pożenienia tak różnych rejestrów estetycznych musiała siłą rzeczy prowadzić do stylistycznych zgrzytów. Nic zatem dziwnego, że nowa generacja zespołów, debiutująca po rewolwie punkowej, czyli około roku 1980, ograniczyła swój flirt z literaturą do (co najwyżej) intertekstualnych aluzji. Wzorem Sex Pistols czy The Clash odrzuciła ona pseudoliteracki sztafaż i zaproponowała „surowy”, „hasłowy” przekaz słowny, nie stroniąc przy tym od kolokwializmów i wulgaryzmów.

Wysokoartystyczne aspiracje rocka, typowe dla lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, stanowią po dziś dzień kość niezgody między krytykami i dziennikarzami muzycznymi. Dla części z nich przekraczanie rockowego idiomu poprzez wchłanianie kultury elitarnej wyznacza najlepszy okres w historii całego nurtu. Dla innych nadmierna estetyzacja tekstów czy próby łączenia szorstkiej ekspresji muzycznej z klasycznym wyrafinowaniem są traktowane jako zdrada buntowniczego etosu i odcięcie się od „ludowo-proletariackich” korzeni rocka. Trudno zaprzeczyć, że kopiowanie literackich wzorców stylistycznych tudzież schematów muzyki poważnej było częstokroć przejawem swoistego kompleksu niższości wobec tradycji, prowadziło do przesadnej egzaltacji i pretensjonalności zbyt często nazywanej „intelektualizmem” czy eklektyzmem. Z drugiej strony, nie sposób nie zauważyć, że właśnie ten artystowski styl myślenia o muzyce popularnej wydał na świat takie płyty, jak *In The Court Of The Crimson King* King Crimson, *The Dark Side Of The Moon* Pink Floyd, a w Polsce *Enigmatic* Niemena i *Korowód* Grechuty. Albumy, które dla masowego odbiorcy są bardziej przekonujące niż cała dwudziestowieczna muzyka poważna, literatura i malarstwo razem wzięte.

WYBRANA BIBLIOGRAFIA :

1. AUTENTYZM kontra forma, czyli pierwiastki ludowe i modernistyczne w kulturze rocka / Marcin Rychlewski // *Polonistyka*, 2005, nr 3, s. 15-19
Wersja skrócona.
2. AUTENTYZM kontra forma, czyli pierwiastki ludowe i modernistyczne w kulturze rocka / Marcin Rychlewski // *W: W teatrze piosenki / pod red. Izoldy Kiec i Michała Traczyka.* – Poznań : Wydawnictwo „Poznańskie Studia Polonistyczne”, 2005. – S. 146-160. – (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 43)
Wersja pełna.
3. CYKLE rockowe : concept album i formy pokrewne / Marcin Rychlewski // *W: Semiotyka cyklu : cykl w muzyce, plastyce i literaturze / pod red. Mieczysławy Demskiej-Trębacz, Krystyny Jakowskiej i Radosława Siomy.* – Białystok : Wydaw. Uniwersytetu, 2005. – S. 489-497. – (Wokół Cyklu)
4. [CZTERDZIEŚCI dwie] 42 rozmowy / Piotr Kaczkowski. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2004. – 383 s. : il. + 1 CD
5. DLACZEGO kościotrup nie wstaje : ponowoczesne pejzaże kultury / Wojciech J. Burszta, Waldemar Kuligowski; wstępem opatrzył Zygmunt

- Bauman. – Warszawa : „Sic!”, 1999. – 215 s. – (Spojrzenia : literatura postmodernizmu)
6. DROGI kontrkultury / Aldona Jawłowska. – Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1975. – 326 s. – (Biblioteka Myśli Współczesnej)
 7. ESTETYKA rocka / Wojciech Siwak. – Warszawa : „Semper”, 1993. – 142 s.
 8. GŁÓD niebios : rock & roll w poszukiwaniu zbawienia / Steve Turner; przeł. [z ang.] Tomasz Biedroń. – Kraków : „Znak”, 1997. – 233 s. – (Pod Znakiem Muzyki)
 9. KONTRKULTURA : co nam z tamtych lat? : praca zbiorowa / pod red. Wojciecha Józefa Burszty, Mariusza Czubaja, Marcina Rychlewskiego. – Warszawa : Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”, 2005. – 233 s. : il.
 10. MAŁY słownik subkultur młodzieżowych / Mirosław Pęczak. – Warszawa : „Semper”, 1992. – 106 s.
 11. MIĘDZY duszą a ciałem : a po co nam rock : praca zbiorowa / pod red. Wojciecha Józefa Burszty i Marcina Rychlewskiego. – Warszawa : „Twój Styl”, 2003. – 263 s.
 12. MIĘDZY nadzieją a rozpaczą : rock, młodzież, społeczeństwo / Jerzy Wertenstein-Żuławski. – Warszawa : Instytut Kultury, 1993. – 225 s.
 13. O KROWACH, świniach, robakach oraz wszystkich utworach Pink Floyd / Wiesław Weiss. – Poznań : In Rock, 2002. – 193 s. : il.
 14. O MUZYCE popularnej : pisma teoretyczno-krytyczne / Chris Cutler; tłum. i oprac. Ireneusz Socha. – Kraków : „Zielona Sowa”, 1999. – 240 s. : il.
 15. PINK Floyd : szyderczy śmiech i krzyk rozpacz / Wiesław Weiss. – Wyd. 3 uzup. – Warszawa : „Iskry”, 2002. – 353 s. : il.
 16. PROGRESYWNY urock / Edward Macan; przekł. Maciej Majchrzak. – Toruń : „C&T”, 2001. – 278 s.
 17. ROCK a przemiany kulturowe końca XX wieku / Beata Hoffmann. – Warszawa : „Semper”, 2001. – 137 s.
 18. ROCK : encyklopedia / Wiesław Weiss; współpr. Roman Rogowiecki. – Warszawa : „Iskry”, 1991. – 646 s. : il.
 19. ROCK na CD : przewodnik / David Sinclair; przekł. [z ang.] Olaf Wojciechowski, Witold Rogowiecki. – Kraków : „Znak”, 1997. – 488 s. – (Pod Znakiem Muzyki)
 20. ROCK : od Presleya do Santany / Marek Garztecki. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1978. – 304 s. : il.
 21. ROCK – problemy, sylwetki, konteksty : (szkice z estetyki i socjologii rocka) / Andrzej Dorobek. – Bydgoszcz : Świadectwo, 2001. – 312 s. : fot.

22. ROCK – stylizacja – intertekstualność / Marcin Rychlewski // T e k s t y D r u g i e . – 2006, nr 4, s. 191-204
23. SCENA rockowa w PRL : historia, organizacja, znaczenie / Przemysław Zieliński. – Warszawa : Wydawnictwo Trio, 2005. – 209 s. : il. – (W Krajinie PRL)
24. SŁOWO w piosence : poetyka współczesnej piosenki estradowej / Anna Barańczak; Polska Akademia Nauk. Komitet Nauk o Literaturze Polskiej; [z prac Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu]. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1983. – 149 s. – (Rozprawy Literackie)
25. STO płyt, które wstrząsnęły światem : kronika czasów popkultury / Grzegorz Brzozowicz, Filip Łobodziński. – Warszawa : „Iskry”, 2000. – 347 s. : il.
26. TO TYLKO rock’n roll! / Janusz Wertenstein-Żuławski. – Warszawa : Zarząd Główny Związku Polskich Autorów i Kompozytorów ZAKR, 1990. – 181 s. : il.
27. UMYŚL zamknięty : o tym, jak amerykańskie szkolnictwo wyższe zawiodło demokrację i zubożyło dusze dzisiejszych studentów / Allan Bloom; słowo wstępne Saul Bellow; przekł. [z ang.] Tomasz Biedroń. – [Wyd. 2]. – Poznań : Zysk i S-ka. Wydaw., 1997. – 458 s.
28. WYBRANE zagadnienia spontanicznej kultury młodzieżowej w Polsce : praca zbiorowa / pod red. Zbigniewa Rykowskiego, Jerzego Wertenstein-Żuławskiego. – Warszawa : [b.w.], 1986. – 155 s. : rys.
29. ZAPISKI z epoki Beatlesów / Leszek Bugajski. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1982. – 198 s.
30. ZIEMIA obiecana : kultura rocka 1954-1994 / Gino Castaldo; przeł. [z wł.] Jerzy Uszyński. – Kraków : Znak, 1997. – 310 s. – (Pod Znakiem Muzyki)

Urszula Cimoch

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

ROMOWIE W EUROPIE

Roma w języku cygańskim znaczy człowiek. Romowie zaś to nieterytoryalny naród lub grupa etniczna pochodzenia indyjskiego, której członkowie tworzą

diasporę, zamieszkująca większość państw świata. Ten koczowniczy lud do Polski przywędrował z Indii. Wyruszył około X w. n.e. przez Persję do Armenii i Azji Mniejszej, stamtąd poprzez Bałkany i ok. XIV w. dotarł do Europy Środkowej.

Pierwszy ślad obecności Romów w Polsce to dokument pochodzący z Krakowa, datowany na 1401 rok. Przez kolejnych kilka stuleci Polska była schronieniem dla Romów, którzy uciekali przed brutalnymi prześladowaniami w krajach sąsiednich, lub których szlaki wędrówek prowadziły przez ziemie polskie. W Polsce również nie zaznali spokojnego życia. W 1557 r. na Sejmie Walnym Koronnym uchwalono pierwszą ustawę skierowaną przeciw Romom. Kolejne ustawy wydawano regularnie, jednak pozostały tylko na papierze. Można nawet powiedzieć, że wręcz prowadzono politykę sprzeczną z ich dyskryminacyjnym duchem. Efektem takiej tolerancji były masowe migracje do Polski głównie z państw niemieckich. Na początku XVII w. zaprzestano uchwalania antycygańskich ustaw w Rzeczypospolitej. Władze jednak zechciały podporządkować sobie w jakiś sposób społeczność romską i spróbowano osiągnąć ten cel poprzez mianowanie zwierzchnika Cyganów zwanego królem. Dnia 11 kwietnia 1668 roku kancelaria królewska ustanowiła nim Jana Nawrotyńskiego. Dopiero pod koniec Rzeczypospolitej, w roku 1791, przestały obowiązywać akty prawne, które polecały wypędzać Cyganów z kraju i zabraniały przyjmować do swoich gospodarstw pod groźbą kary. *Konstytucja 3 Maja* i wydany w 1791 r. *Uniwersał Komisji Obojga Narodów* określiły nową politykę romską i zagwarantowały Romom wolność i opiekę prawa.

Tragiczną kartą w historii Romów były prześladowania ze strony nazistów oraz wielka migracja Cyganów. Niemcy przekonani o zagrożeniu czystości własnej rasy postanowili, podobnie jak Żydów, zgładzić naród romski. Masowa eksterminacja Cyganów podczas II wojny światowej miała miejsce na ziemiach polskich. Romowie byli deportowani do obozu w Auschwitz-Birkenau i stanowili pod względem liczebności trzecią grupę narodowościową, po Żydach i Polakach. W Birkenau łącznie mieszkało w tzw. „obozie cygańskim” około 20 tys. osób. Ostateczna likwidacja Romów w obozie odbyła się w nocy z 2 na 3 sierpnia 1944 roku. Egzekucji dokonywano również w lasach, które były jednocześnie kryjówką prześladowanych Romów i dogodnym miejscem dla przeprowadzenia „cichej” egzekucji. Według współczesnych szacunków, w wyniku prześladowań i terroru w latach panowania III Rzeszy, śmierć poniosła około połowa populacji europejskich społeczności cygańskich.

Po zakończeniu wojny Cyganie wyszli z lasów i kryjówek i powoli wracali do miejsc swego zamieszkania. Ponownie zaczęli trudnić się zajęciami przynoszącymi dochód. Były to głównie kowalstwo, handel końmi, wróżba i muzykancwo, ale stopniowo najbardziej powszechnym zajęciem stawał się handel. Z tra-

dycyjnych zawodów przetrwały wróżki oraz wspaniali muzycy. Wielu Cyganów żyje z dnia na dzień, bez stałej pracy, utrzymując się z dorywczego zarobkowania. Główną przyczyną bezrobocia Romów jest niedostateczne wykształcenie, słaba znajomość języka polskiego, brak kwalifikacji, ale także niechęć pracodawców do zatrudniania Romów. Stereotyp Roma leniwego, nieodpowiedzialnego, źle pracującego jest niezwykle silny, ale ulegają mu również sami Romowie.

Naród cygański nie stanowi zwartej grupy etnicznej, zarówno pod względem kultury, jak i świadomości etnicznej lub narodowej. Obecnie zamieszkują w Polsce cztery grupy Cyganów: Romowie Karpaccy, Polska Roma, Kelderasze i Lowarzy. Trzy ostatnie grupy kształtowały swoją kulturę w oparciu o *Mageripena*, czyli niepisany kodeks praw i tabuicznych zakazów. Jednym z najistotniejszych wyznaczników był wędrowny tryb życia, choć już duża ich część osiadła na stałe. Związki z nie-Romami i Romami z innych grup są sporadyczne, a przywódcy poszczególnych grup i rodów utrzymują autorytet posługując się tradycyjnym prawem zwyczajowym.

Romowie posługują się językiem romani, którego rozwój następował podczas wielowiekowych wędrówek Romów. W rezultacie powstało wiele dialektów. Trzeba pamiętać, że kultura romska jest kulturą oralną i nie wykształciła skodyfikowanego języka pisanego. Dlatego też poszczególne dialekty są niezwykle zróżnicowane i Romowie z różnych grup mówiący w zasadzie tym samym językiem mogą się wzajemnie nie rozumieć.

Barieri językowe powstają także w szkołach. W warunkach wędrowania obowiązek szkolny nie był realizowany. Dopiero kiedy wędrowni Romowie zostali osiedleni, przymus ten egzekwowano, traktując go również jako pomoc w procesie osadnictwa. Dzieci romskie, jeśli już trafiły do szkoły, najczęściej kończyły edukację na etapie pierwszych klas szkoły podstawowej zniechęcone przez rówieśników i nauczycieli; często bezzasadnie przenoszone do klas specjalnych. Problem do tej pory nie został całkowicie rozwiązany. Około 30% populacji dzieci romskich w ogóle nie wypełnia obowiązku szkolnego. Obecnie zapewnienie odpowiedniej edukacji jest jednym z podstawowych postulatów organizacji romskich. Liderzy i działacze romscy nie mają wątpliwości, że edukacja jest konieczna do pełnoprawnego uczestnictwa Romów we współczesnym świecie.

Wielkość społeczności Romów w Polsce jest niezwykle trudna do oszacowania. Potwierdzają to liczby od 15 do 50 tys. podawane przez różne organizacje i osoby próbujące policzyć polskich Cyganów.

Zestawienie bibliograficzne prezentujemy w związku z 65 rocznicą likwidacji obozu cygańskiego w Auschwitz II-Birkenau, która przypada 2 sierpnia. Wybrana literatura, oprócz zagłady Romów, uwzględnia różne aspekty życia Cyganów w Polsce i Europie, ich historię, odmienną kulturę, stereotypy

w postrzeganiu społeczności romskiej oraz literaturę cygańską i o Cyganach. Po bardziej szczegółowe informacje odsyłamy do wydawanego przez Stowarzyszenie Romów w Polsce czasopisma „Dialog-Pheniben”.

1. Cyganie w Europie

a. Pozycje zwarte

1. BIEDA a nierówności płci i podziały etniczne w społeczeństwach postkomunistycznych / pod red. Ivana Szelenyiego. – Warszawa : Wydaw. IFiS PAN, 2003. – 140 s. : wykr.
Bibliogr. przy tekstach.
2. CYGAN to Cygan / Lidia Ostałowska. – Warszawa : „Twój Styl”; „Gazeta Wyborcza”, 2000. – 231 s. : mapa
Bibliogr.
3. KULTURA mniejszości narodowych i grup etnicznych w Europie / pod red. Zenona Jasińskiego i Tadeusza Lewowickiego; Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP w Warszawie. – Opole : Wydaw. UO, 2004. – 310 s.
4. PARTNERSTWO dla przyszłości : szkice o polityce wschodniej i mniejszościach narodowych / Michał Jagiełło. – Wyd. 2. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2000. – 488 s.
5. PEJZAŻ etniczny Europy / Edmund Lewandowski. – Warszawa : Muza, 2004. – 484 s. – (Spectrum)
6. PROGRAM Monitoringu Akcesji do Unii Europejskiej (UE) : ochrona mniejszości : raporty krajowe – Polska / Open Society Institute. – Warszawa : Fundacja im. Stefana Batorego, 2001. – 119 s.
7. ROMOWIE o sobie i dla siebie : nowe problemy i nowe działania w pięciu krajach Europy Środkowo-Wschodniej : praca zbiorowa / pod red. Ewy Nowickiej; [aut. Ewa Nowicka i in.]; Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. – Warszawa : [„Nowy Dziennik”], 2003. – 188 s. : fot., tab.
Bibliogr. s. 181-[189].
8. ROMOWIE w XXI wieku : studium polityczne / Andrzej Mirga, Nicolae Gheorghe; Projekt ds. Stosunków Etnicznych. – Kraków : „Universitas”, 1998. – 79 s.
9. STANĘŁY wozy kolorowe : materiały z sesji / pod red. Adama Bartosza; [oprac. graf. Katarzyna Nowak]. – Tarnów : Muzeum Okręgowe, 1996. – 39 s. : fot.

10. SYTUACJA społeczno-prawna Romów w Środkowo-Wschodniej Europie : (dokumentacja referatów i komunikatów wygłoszonych na konferencji 16-17 sierpnia 1996 r. w Gorzowie Wlkp.) / [red. Anna Makowska-Cieleń]. – Gorzów Wielkopolski : Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej, 1996. – 67 s. : fot. kolor.

b. Artykuły

1. CYGANIE / Janusz Korwin-Mikke // *Najwyż. Czas.* – 2003, nr 11, s. XXXII-XXXIII
2. EUROPA to też ojczyzna Romów / Romani Rose; rozm. przepr. Angelika Kuźniak, Lidia Ostalowska // *Gaz. Wybor.* – 2007, nr 11, s. 21-22
3. KARTA cygańska / Jarosław Giziński // *Wprost.* – 2001, nr 10, s. 98-99
Mniejszości cygańskie w krajach Europy Środkowej.
4. KILKA uwag na temat roli mediów w kształtowaniu tożsamości romskiej / Beata Klimkiewicz // *Forum Europ.* – 2004, nr 8, s. 46-67
5. LĘK z obu stron : dlaczego integracja Romów w Europie jest tak trudna? / Magdalena Adamowicz; rozm. przepr. Stanisław Tekieli // *Tyg. Powsz.* – 2007, nr 12, s. 16
6. OBYWATEL narodowości cygańskiej / Adam Bartosz // *Prz. Powsz.* – 1996, nr 1, s. 44-57
Proces tworzenia się świadomości narodowej i powołanie organizacji cygańskich w krajach europejskich.
7. PIERWSZE jaskółki nowej epoki : Romowie: największy w Europie naród bez ziemi / Stanisław Tekieli // *Tyg. Powsz.* – 2007, nr 12, s. 16
8. RYTUAŁ pamięci i konstruowanie tożsamości wschodnioeuropejskich Romów / Sławomir Kaprański // *Forum Europ.* – 2005, nr 10, s. 86-101
9. TABOR Europy [korespondencja z Lublany] / Viljem Gogala // *Wprost.* – 2000, nr 6, s. 80-81
Cygańskie mniejszości w krajach Europy Środkowej.
10. TABORY jadą na Zachód / Jarosław Giziński, Marek Rybarczyk // *Newsweek Polska.* – 2007, nr 48, s. 46-50

2. Cyganie w Polsce

a. Pozycje zwarte

1. ADMINISTRACJA publiczna wobec Romów po 1989 roku; Sytuacja społeczno-polityczna Romów w Polsce po 1989 roku / Wojciech Szostak. –

- Szczecinek : Związek Romów Polskich, [2006]. – 36 s. – (Romowie Wczoraj i Dziś)
2. AKTYWIZACJA zawodowa Romów / zespół aut. Piotr Kopyciński [i in.; pod red. Marcina Zawickiego]. – Kraków : Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2007. – 81 s. : il.
Bibliogr. s. 79-81, wykaz aktów prawnych s. 81.
 3. CYGANIE : mity i fakty / [aut. Piotr Krzyżanowski, Grażyna Pytlak, Leszek Bończuk]. – Gorzów Wielkopolski : Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Bronisławy Wajs-Papuszy, 2002. – 189 s. : il.
Bibliogr. s. 185-187.
 4. CYGANIE na polskich drogach / Jerzy Ficowski. – Wyd. 3 popr. i rozsz. – Kraków; Wrocław : Wydawnictwo Literackie, 1986. – 426 s.
Bibliogr. s. 423-426.
 5. CYGANIE : studia nad przestępczością / Albert Pawłowski. – Zielona Góra : Lubuskie Tow. Nauk., 1974. – 236 s.
 6. CYGANIE w Polsce : dzieje i obyczaje / Jerzy Ficowski. – Warszawa : „Interpress”, 1989. – 298 s., [88] s. tabl. : il., faks., fot., portr.
 7. CYGANIE w Polsce : (zestawienia bibliograficzne) / oprac. Mirosława Wąsowicz; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu. Dział Informacyjno-Bibliograficzny. – Opole : WBP, 1994. – 10 s. + [Dodatek] ; [16] s. : (Mniejszości Narodowe w Polsce)
 8. DEMONY cudzego strachu : wspominki cygańskie / Jerzy Ficowski. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1986. – 261, [16] s. tabl. : faks., fot., portr., rys.
 9. DOBRY gość : stosunek nauczycieli szkół podstawowych do dzieci romskich i wietnamskich / Małgorzata Głowacka-Grajper. – Warszawa : Wydawnictwo ProLog, 2006. – 202 s. – (Antropologia Społeczna)
Bibliogr. s. 195-202.
 10. DZIEJE Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV-XVIII w. / Lech Mróz; Stowarzyszenie Romów w Polsce, Oświęcim. – Warszawa : „DiG”, 2001. – 537 s. : il., mapa
Bibliogr.
 11. EDUKACJA międzykulturowa w wymiarze instytucjonalnym / pod red. Jerzego Nikitorowicza i Mirosława Sobeckiego. – Białystok : Trans Humana, 1999. – 355 s. : rys., wykr.
Bibliogr. przy rozdz.
 12. GRANICE solidarności : Romowie w Polsce po roku 1989 / European Roma Rights Center; [red. wyd. pol. Grażyna Ordak]. – Warszawa : Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej, 2003. – 228 s. : faks., fot.

Bibliogr. s. 182-189.

13. JAK dobrze być Cyganem / pod red. Adama Bartosza. – Tarnów : Muzeum Okręgowe, 2004. – 34 s. : il.
14. LEGNICCY Cyganie – Romowie / Wojciech Kondusza. – Legnica : Wydawnictwo Edytor, 2006. – 96 s. : il.
15. MNIEJSZOŚĆ romska na Pomorzu Zachodnim : problem identyfikacji w społeczeństwie większościowym / Jerzy Norbert Grzegorek. – Szczecin : Związek Romów Polskich; Warszawa : Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu, 2007. – 40 s. – (Romowie Wczoraj i Dziś)
16. POZOSTANIEMY Romami... : Roman Kwiatkowski, Adolf Szmyt, Józef Jochymczyk / Marian Grzegorz Gerlich. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce, 2002. – (Dialog-Pheniben, 2002, nr 3/4)
17. POŻEGNANIE taboru / Zdzisław Kazimierczuk. – Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1968. – 174 s., [8] k. tabl. : fot.
18. PRZYJAZNA szkoła – edukacja dla Romów : raport z konferencji, Suwałki, 11-12 października 2004. / pod red. Jacka Milewskiego; [aut. ref. Katarzyna Pietrzyk i in.]. – Suwałki : Stowarzyszenie Integracja, 2004. – 40 s.
Konferencja w ramach projektu „Uciec od wykluczenia – wzmocnić edukację Romów”.
19. PTAK umarłych / Edward Dębicki; [grafiki Zbigniew Olchowik]. – Warszawa : Biblioteka Narodowa; Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Bronisławy Wajs-Papuszy, 2004. – 223 s., [8] s. tabl. : il., fot.
20. RAPORT z badań problemu: „Mapa społeczna Romów w województwie świętokrzyskim 2001” / Lech Zakrzewski; ERPD – Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego. – Kielce : EPRD, 2002. – 134 s. : faks., fot., mapy, portr., wykr.
Bibliogr. s. 118.
21. ROMOWIE 2007 : od edukacji młodego pokolenia do obrazu w polskich mediach / red. nauk. Barbara Weigl, Magda Formanowicz. – Warszawa : Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”, 2008. – 134 s. : il.
22. ROMOWIE : (bibliografia – wybór) / [oprac. Magdalena Glapiak]; Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka. – Leszno : Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka, 2004. – 30 s.
23. ROMOWIE – bliskie spotkania : przewodnik metodyczny dla nauczycieli szkół średnich : praca zbiorowa / pod red. Jacka Milewskiego; [zespół aut. Jolanta Kubrak i in.]. – Suwałki : Stowarzyszenie „Integracja”, 2003. – 85 s. : il.

Bibliogr.

24. ROMOWIE : co każdy nauczyciel wiedzieć powinien / pod red. Jacka Milewskiego. – Suwałki : Stowarzyszenie „Integracja”, 2004. – 67 s. : il.
25. ROMOWIE na rynku pracy / Artur Paszko, Rafał Sułkowski, Marcin Zawicki (red.). – Kraków : Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Akademii Ekonomicznej, 2007. – 134 s. : il.
Bibliogr. s. 131-132, wykaz aktów prawnych s. 132-134.
26. ROMOWIE : przekraczanie granic własnego świata / Marian Grzegorz Gerlich. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce : Romski Instytut Historyczny SRwP, [2001]. – S. 3-118
Bibliogr.
27. ROMOWIE w Polsce i Europie : historia, prawo, kultura / pod red. Piotra Borka. – Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2007. – 300 s., [6] s. tabl. kolor. : il.
28. ROZPRAWKI Tadeusza Czackiego / ze wstępem Andrzeja Mirgi. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce : Galicyjska Księgarnia i Antykwarnia, 1992. – 61 s. : 1 faks., 1 portr. – (Biblioteczka Cyganologii Polskiej. Seria I, Cyganologia XIX Wieku; t. 1)
29. SOCJOLOGICZNE refleksje na temat polskich Romów / Tadeusz Pałeczny. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce, 2003. – 70 s. – (Dialog-Pheniben, 2003, nr 1/2)
Bibliogr. s. 67-70.
30. U NAS dole i niedole : sytuacja Romów w Polsce / pod red. Ewy Nowickiej. – Kraków : „Nomos”, 1999. – 158 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
31. WĘDROWCY i migranci : pomiędzy marginalizacją a integracją / red. Ewa Nowicka, Barbara Cieślińska. – Kraków : Zakład Wydawniczy „Nomos”, 2005. – 310 s. – (Seria Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Socjologicznego)
Bibliogr. przy ref.
Polska w Europie : ograniczenia i perspektywy : 12. Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny, Poznań, 15-18.09.2004.
32. WYBITNE postacie romskie : o Romach w dawnej Polsce / Stanisław Stankiewicz. – Szczecinek : Związek Romów Polskich, [2006]. – 32 s. – (Romowie Wczoraj i Dziś)
Bibliogr. s. 21-22, 31.

b. Artykuły

1. AKCJA „Rumun” / Katarzyna Madey // *Wiad. Kult.* – 1996, nr 27, s. 1, 4

Likwidacja cygańskich koczowisk w Warszawie.

2. BIEDNI w pałacu – bogaci w chatynce : o biedzie i bogactwie Romów w Polsce / Ewa Nowicka // Res. Pub. Nowa. – 1998, nr 4, s. 43-47
 3. CO GRYZIE Ibragima, czyli zeszyt i wojna w tornistrze / Urszula Jabłońska, Wojciech Karpieszuk // Gaz. Wybor. – Stołeczna. – 2007, nr 269, s. 1, 9
 4. CUKIERKI dla Cyganki / Iza Michalewicz // Newsweek Polska. – 2006, nr 18, s. 90-93
 5. CYGAN czyli kto...? / Ewa Wituska // Prz. Tyg. – 1998, nr 31, s. 15
 6. CYGAN w szkolnej ławce / Mateusz Wyrwich // W Drodze. – 2003, [nr] 10, s. 56-62
- Parafialna Szkoła Romska w Suwałkach.
7. CYGAN zły nawet w trumnie / Marcin Ogdowski // Przegląd. – 2003, nr 10, s. 57-58
 8. CYGANEM chciałbym być... / Anna Wojciechowska // Głos Naucz. – 2000, nr 10, s. 9
- Kształcenie dzieci romskich.
9. CYGANIE, broń się sam / Agata Woźniak // Prz. Tyg. – 1999, nr 33, s. 18-19
 10. CYGANIE legniccy / Wojciech Kondusza // Szkice Leg. – 2004, t. 25, s. 273-306
 11. CYGANIE na Śląsku / Andrzej B. Lewkowicz // Śląsk. – 1996, nr 12, s. 40-42
 12. CYGANIE – wśród czy obok nas? / Krystyna Wiercińska // Szkice Leg. – 2000, t. 21, s. 181-198
 13. CYGANKA prawdę ci powie [korespondencja z Tel Awiwu] / Kataw Zar // Najwyż. Czas. – 2003, nr 49, s. XXVI-XXVII
 14. CYGAŃSKA klasa / Maria Bułatek // Probl. Opiek-Wychow. – 1996, nr 2, s. 14-16
- Edukacja cygańskich dzieci w Olsztynie.
15. CZARNY brat, czarnooka siostra / Andrzej Kaczyński // Rzeczpospolita. – 2000, nr 62, s. A6
- Życie cygańskich rodzin na Sądecczyźnie.
16. DUMA Roma / Anita Szarlić // Wprost. – 1999, nr 34, s. 48-50
 17. DZIKIE trefle / Krystyna Stołeczka // Tygiel Kultury. – 2004, nr 4/6, s. 176-179
 18. ECH, Cyganie, bracia... / Adam Molenda // Przegląd. – 2004, nr 12, s. 57-59

19. EDUKACJA dzieci pochodzenia romskiego / Małgorzata Różycka // *Jęz. Obce Szk.* – 2001, nr 6, s. 155-157
20. GRUBA teczka Gabora / Anna Szulc // *Polityka.* – 1999, nr 39, s. 28, 30, 32
21. JAK ideologia rozgromiła rachunek ekonomiczny : likwidacja Cygańskiej Spółdzielni Pracy „Novo Drom”. Cz. 1 / Gustaw Romanowski // *Kron. M. Łodzi.* – 2003, [z.] 1, s. 100-104
22. KLASY etniczne dla dzieci Romów w Radomiu / Stanisław Prażmowski // *Dyr. Szk.* – 1996, nr 5, s. 31-33
23. KOCZOWISKO / Jarosław Zaradkiewicz // *Polityka.* – 1996, nr 16, s. 24-25
Rumuńscy Cyganie w Warszawie.
24. LUDNOŚĆ romska w województwie opolskim na podstawie akt Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z lat 1958-1971 / Justyna Miętka // *Śl. Opol.* – 2004, nr 1, s. 37-44
25. ŁAWKA dla Roma / Dariusz Wilczak, Tomasz Wojciechowski // *Newsweek Polska.* – 2007, nr 15, s. 34-36
26. MIĘDZY nauką a polityką / Adam Bartosz // *Płaj.* – 2000, t. 20, s. 192-196
Przynależność narodowościowa grup etnicznych.
27. MNIEJSZOŚĆ romska na Pomorzu Zachodnim : problem identyfikacji w społeczeństwie większościowym / Jerzy Norbert Grzegorek // *Zeszyty Naukowe. Studia Sociologica / Uniwersytet Szczeciński.* – 2004, nr 16, s. 159-173
28. MOJE cygańskie zauroczenie / Helena Leman // *Przeгляд.* – 2004, nr 35, s. 22-24
Związki Polek z Cyganami.
29. MÓW, Darek, mów / Honorata Zapaśnik // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 233, dod. Duży Format, nr 39, s. 10-11
Historia romskiego nauczyciela.
30. NASZA romska szkoła / Jacek Milewski // *Sycyna.* – 1996, nr 10, s. 13
Parafialna Podstawowa Szkoła Romska w Suwałkach.
31. NAZNACZENI społecznie – Romów polskich problemy i działania edukacyjne / Arkadiusz Staniszewski // *Edukacja Dorosłych.* – 2004, nr 1/2, s. 211-228
32. NIE bój się Cygana / Marian Grzegorz Gerlich // *Śląsk.* – 1999, nr 3, s. 10-13
Historia i współczesność Romów.

33. NIE chcą u siebie Romów / Ireneusz Dańko // *Gaz. Wybor.* – Kraków. – 2007, nr 105, s. 3
34. NIEKTÓRE dzieci są całkiem białe / Helena Szmunessówna // *Rzeczpospolita*. – 2002, nr 70, s. D5
Kształcenie dzieci romskich.
35. O CYGANACH w Karpatach / Adam Bartosz // *Małopolska*. – 2002, [t.] 4, s. 165-174
36. O FILISTYNACH, Cyganach alias wałęsach : z dziejów poznawania Romów w Polsce / Lech Mróz // *Lud*. – 1995, t. 78, s. 341-356
37. O NAPRAWIE systemu oświatowego : dzieci romskie w szkole / Ewa Nowicka // *Spół. Otwarte*. – 1998, nr 5, s. 28-31
38. ODKRYWANIE historii : Romowie w Nowym Targu w 1951 r. / Marek Fryźlewicz // *Alm. Nowotar.* – 2002, nr 6, s. 91-102
39. PARAMISIA znaczy bajka / Joanna Hofmann // *Polityka*. – 2003, nr 14, s. 82-83
Parafialna Podstawowa Szkoła Romska w Suwałkach.
40. PATELNIĄ płynie, muzyka gra / Karol Jedliński // *Puls Biznesu*. – 2008, nr 39, s. 14-15
41. PLURALIZM kulturowy czy integracja? : polityka oświatowa wobec osiadłych Romów w Polsce / Ewa Nowicka // *Lud*. – 1997, t. 81, s. 93-103
42. POLAK z Romem skaczą przez płot / Agnieszka Czajkowska. – (Witamy w Polsce) // *Gaz. Wybor.* – 2007, nr 283, s. 16-17
43. POMÓŻ sobie Romie / Mariola Małecka // *Polityka*. – 2002, nr 14, s. 100-105
Rządowy program pomocy dla Cyganów w przystosowaniu do życia w społeczeństwie.
44. PROBLEMATYKA ludności romskiej w Zabrze w świetle materiałów Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Gliwicach / Urszula Wiczorek // *Orbis Inter*. – 2000, nr 2, s. 182-193
45. PRZERABIAJĄ nas na białych / Marcin Kowalski, Wojciech Pelowski // *Gaz. Wybor.* – 2002, nr 297, s. 18-19
Pilotażowy Program Rządowy na rzecz Społeczności Romskiej.
46. PRZYCZYNEK do badań nad społecznością Romów w Zabrze / Ewa Szczotka // *Orbis Inter*. – 2000, nr 2, s. 169-181
47. ROM czyli Cygan / Adam Bartosz // *Kultura*. – 1997, nr 7/8, s. 173-182
48. ROM w dom : konflikty polsko-cygańskie / Marek Henzler // *Polityka*. – 2004, nr 48, s. 32-35
49. ROMOWIE jako problem polityki regionalnej / Lech Zakrzewski // *Rocz. Politol.* – 2003, nr 1, s. 105-117

50. ROMOWIE na Dolnym Śląsku w latach 1945-1949 / Łukasz Sołtysik // Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka. – 2007, nr 2, s. 199-214
51. ROMOWIE się uczą... / Ewa Bielak // Nowa Szk. – 2003, nr 8, s. 15-18
Klasa dla dzieci romskich w Szkole Podstawowej w Czarnym Dunajcu.
52. ROMOWIE w Polsce / Małgorzata Różycka // Jęz. Obce Szk. – 2001, nr 6, s. 81-89
53. ROMOWIE w Świdniku – realizacja polityki państwowej w warunkach lokalnych / Edyta Wróbel // Dzieje Najnow. – 2006, nr 1, s. 141-152
54. ROMOWIE w świetle polskiego czasopiśmiennictwa lat 1960-2000 : (wstępna charakterystyka) / Monika Ślęzak // Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Socjologia. – 2005, z. 2, s. 75-83
55. ROMOWISKO / Anna Szulc // Przekrój. – 2007, nr 5, s. 34-37
56. ROMSKIE granty / Luiza Łuniewska // Ozon. – 2006, nr 19, s. 44-46
57. RZĄDOWY Program na rzecz Społeczności Romskiej jako narzędzie jej społeczno-obywatelskiej emancypacji / Zofia Szarota // Zesz. Nauk. WSHE Łódź. – 2002, nr 8, s. 61-70
58. SARE znaczy razem : feminizm po romsku / Marcin Choduń // Tyg. Powsz. – 2007, nr 35, s. 8
59. SUKCES w szkole czy wbrew szkole : dzieci romskie i wietnamskie w oczach nauczycieli polskich / Ewa Nowicka, Wojciech Połec // Etnografia Polska. – 2005, z. 1/2, s. 31-56
Bibliogr.
60. SYTUACJA grup romskich w Polsce w kontekście kulturowo-
edukacyjnym / Katarzyna Bryczkowska-Kiraga // Rocznik Andragogiczny. – 2006, s. 99-107
61. SYTUACJA ludności cygańskiej w powiecie sanockim w latach 1954-1972 / Ewa Molisak // Prace Historyczno-Archiwalne. – 2006, t. 17, s. 201-207
62. TABOR odjechał / Sylwia Czubkowska // Przekrój. – 2007, nr 31, s. 14-18
63. TAMTE dzieci nas nie lubią / Katarzyna Surmiak-Domańska // Gaz. Wybor. – 1999, nr 4, s. 18-19
Klasy dla dzieci romskich zorganizowane przez księdza Stanisława Opockiego.
64. TESTAMENT Cygana Felusia / Lidia Ostalowska // Gaz. Wybor. – 2000, nr 139, dod. s. 6-13
65. TYLKO koni, koni żal... / Andrzej Grzymała-Kazłowski, Dominik Sylwester Łabiński // Tyg. Solid. – 1999, nr 3, s. 12-13

Sytuacja polskich Cyganów.

66. UCZ się Cyganie, ucz... : czy rozwijać odrębne „podstawówki” dla Romów / Łucja Wierzycka // *Prawo i Życie*. – 1996, nr 17/18, s. 16, 41
67. WOLNI ludzie gościńca : Cyganie / Lech Mróz; rozm. przepr. Ewa Siedlecka // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 210, s. 18-19
68. WY, biali / Joanna Żeber // *Znak*. – 2007, nr 3, s. 176-182
Młodzi Romowie ze szczepu Bergitka Roma.
69. ZATRZYMANE tabor / Teresa Ginalska // *Prz. Tyg.* – 1999, nr 44, s. 7
Cyganie na Podkarpaciu.
70. ŻYCIE codzienne romskiej społeczności lokalnej w Świebodzicach : refleksja socjologiczna / Łukasz Kwadrans // *Rocz. Świd.* – 2002, t. 30. s. 94-100

3. Tożsamość kulturowa Romów

a. Pozycje zwarte

1. CYGANIE – odmiennosc i nietolerancja / Andrzej Mirga, Lech Mróz. – Warszawa; [Katowice] : Wydaw. Naukowe PWN : Górnośląska Macierz Kultury, 1994. – 336 s., [16] s. tabl. kolor. : il., fot., mapy
Bibliogr. s. 325-329.
2. DZIEJE Cyganów / Angus Fraser. – Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 2001. – 280 s., [32] s. tabl. (w tym kolor) : il., mapy
Bibliogr.
3. GENEZA Cyganów i ich kultury / Lech Mróz. – Warszawa : Wydaw. Fundacji „Historia pro Futuro”, 1992. – 295 s. – (Rozprawy / Fundacja „Historia pro Futuro”; t. 3)
Bibliogr. s. 272-275.
4. KOŚCIÓŁ wobec Romów : materiały / [red. Piotr Aszyk, Marek Majczyzna, Piotr Skajewski]; Krakowskie Kolegium Księży Jezuitów. Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowania Społeczno-Kulturalnego Młodzieży. – Kraków : KKKJ. SCDWSKM, 1994. – 88 s. – (Ordo Socialis / Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowania Społeczno-Kulturalnego Młodzieży; 1)
5. MAGICZNY świat flamenco / Aneta Rogalska-Marasińska. – Kraków : Oficyna Wydaw. Impuls, [1999]. – 120, [8] s. tabl. : faks., nuty, portr.
Bibliogr. s. [122].
6. MORKOSZ czyli Cygańska przygoda Konstantego Ildefonsa : [esej] / Jerzy Ficowski; [linoryt Zbigniew Dolatowski]. – [Warszawa] : nakł. Jerzego

- Zbigniewa Golskiego, [1983]. – [11] s. : il. – (Biblioteka Anińska JZG [Jerzego Zbigniewa Golskiego]; nr 11)
7. MÓWMY po Romsku : historia, kultura i język narodu romskiego / Vania de Gila – Jan Kochanowski; we współpr. z Huguette Tanguy. – Szczecin : Związek Romów Polskich, 2003. – 252 s. : mapy
 8. NIE bój się Cygana / Adam Bartosz. – Wyd. 2 zm. i rozsz. – Sejny : „Pogranicze”, 2004. – 293 s. : il., faks., fot., mapy, portr., wykr. – (Sąsiedzi)
Bibliogr. s. 257-260.
 9. O CYGANACH wiadomość historyczna / Ignacy Daniłowicz. – Oświęcim : Galicyjska Księgarnia i Antykwarnia : Stowarzyszenie Romów w Polsce, 1993. – 65 s. : 1 portr. – (Biblioteczka Cyganologii Polskiej. Seria I, Cyganologia XIX Wieku; t. 2)
 10. POD berłem króla pikowego : sekrety cygańskich wróżb / Jerzy Ficowski. – Warszawa : Iskry, 1990. – 148, [16] s. tabl. : fot., portr., rys.
 11. POLSKA Roma : tradycja i nowoczesność / Agnieszka J. Kowarska; Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego, Stowarzyszenie Romów w Polsce. – Warszawa : „DiG”, 2005. – 244 s. : fot. – (Studia Ethnologica / Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego)
Bibliogr. s. 232-242.
 12. ROMOWIE : materiały z sesji popularno-naukowej poświęconej problematyce romskiej, 15 maja 2007 / [oprac. red. Janusz Działczko]; Muzeum Regionalne w Lubaniu. – Lubań : Muzeum Regionalne, 2007. – 46 s. : il. kolor.
 13. SEKTY : manipulacja psychologiczna / Jean-Marie Abgrall. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2005. – 264 s.
 14. SZKICE o tańcach Romów / Agnieszka J. Kowarska. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce, 2003. – S. [3]-50 : rys. – (Dialog-Pheniben, 2003, nr 3/4)
Bibliogr. s. 49-50.
 15. TOŻSAMOŚĆ kulturowa Bergitka Roma / Anna Lubecka. – Kraków : Księgarnia Akademicka, 2005. – 314 s.
Bibliogr. s. 301-310.
 16. TWARZE ludzkiej kultury / Janusz Trybusiewicz. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1979. – 218 s. – (Szczęśliwa Siódemka)

b. Artykuły

1. ARCHITEKTURA polskich Cyganów / Piotr Marciniak // C z a s K u l t . – 2001, nr 5/6, s. 35-44

2. CYGANIE / Irena Domańska-Kubiak // Spotk. z Zabyt. – 2003, nr 9, s. 37-38
3. CYGANIE / Sonia Watras-Langowska // Akant. – 2004, nr 8, s. 4
4. CYGANIE i Rumuni: wspólne dzieje oraz związki kulturowe i językowe (przyczynek) / Tomasz Cychnerski // Balcan. Posn. – 2001, t. 11/12, s. 305-319
5. CYGANIE – Roma : ku nowej wizji przeszłości / Lech Mróz // Spr. Narodow. – 1995, z. 2, s. 53-76
6. CYGANIE w Jurgowie / Adam Bartosz // Płaj. – 2000, t. 20, s. 116-122
7. CYGAŃSKI karnawał widziany oczami Roma i gadzia : socjologiczne rozważania na temat romskiej ludyczności / Łukasz Kwadrans // Człow. i Społ. – 2004, t. 22, s. 95-106
8. DOKĄD wędrują Cyganie / Adam Bartosz // Wiad. Kult. – 1997, nr 37, s. 14
9. DZIEJE, obyczaje i obrzędy religijne Romów / Arkadiusz Staniszewski // Prz. Religiozn. – 2002, nr 4, s. 117-130
10. DZIEJE, obyczaje i obrzędy religijne Romów w odniesieniu do kultury katolickiej / Arkadiusz Staniszewski // Socjologia Religii. – 2003, t. 1, s. 243-281
11. ETNICZNOŚĆ romska we współczesnym świecie : (w kontekście ideologii wielokulturowości) / Małgorzata Głowacka-Grajper // Przegląd Polonijny. – 2004, z. 3, s. 137-148
Bibliogr.
12. EUROPEJSKA Karta Języków Regionalnych i Mniejszościowych a ochrona tożsamości etnicznej Cyganów / Anna Marchand // Regiony Pol. – 2001, nr 1, s. 129-136
13. GWIAZDY zaśpiewały jubileuszowo pod tężniami / WG // Gaz. Wybor. – Toruń. – 2006, nr 171, s. 1
14. JĘZYK i tożsamość Cyganów / Karolina Bielenin // Dziś. – 2005, nr 3, s. 131-136
15. LATCHO Drom – bezpieczna podróż do źródeł tożsamości / Adam Janiewicz // Borussia. – 2006, nr 40, s. 44-53
16. MANUŚIPEN znaczy człowieczeństwo / Lech Mróz; rozm. przepr. Maria Jentys // Sycyna. – 1996, nr 7, s. 3-4
Historia i kultura Cyganów.
17. NA rozstajnych drogach / Andrzej Kaczyński // Rzeczpospolita. – 1997, nr 170, s. 3
18. NAZNACZENI społecznie : Romów polskich świeckie i religijne problemy i działania edukacyjne / Arkadiusz Staniszewski // Poznańskie Studia Teologiczne. – 2005, t. 19, s. 217-238

19. NIECH wiedzą, żem Rom! : rapuj, piękny Cyganie / Alexandra L. Wo-odruff // *Forum*. – 2007, nr 31, s. 42-45
20. PRASA mniejszości narodowych ziemi gorzowskiej / Janusz Mieczkowski // *Zeszyty Naukowe. Acta Politica / Uniwersytet Szczeciński*. – 2004, nr 17, s. 117-126
21. ROMOWIE w Wenecji / Timea Junghaus; rozm. przepr. Jerzy Celichowski // *Czas Kult.* – 2007, nr 3, s. 120-124
22. RÓŻNORODNOŚĆ kultur jako wartość : sytuacja Romów osiadłych w Polsce / Ewa Nowicka // *Społ. Otwarte*. – 1997, nr 1, s. 37-41
23. SKĄD się wzięli Cyganie? Andrzej B. Lewkowicz // *Opcje*. – 1996, nr 2, s. 109-111
Badania językoznawcze.
24. TABOR kulturalny / Edward Dębicki; rozm. przepr. Dorota Frątczak // *Sycyna*. – 1996, nr 16, s. 3-4
Tradycja i kultura cygańska.
25. TABOR w filharmonii : orkiestra węgierskich Romów koncertuje dla Vip-ów całego świata [korespondencja z Budapesztu] / Olgierd Budrewicz // *Wprost*. – 2000, nr 23, s. 108-109
26. TABOR zatrzymał się w Tarnowie / Tomasz Zieja // *Sycyna*. – 1997, nr 4, s. 5-6
Stała ekspozycja w Muzeum Etnograficznym w Tarnowie poświęcona historii i kulturze Cyganów.
27. TABOREM do nieba / Marcin Choduń // *Tyg. Powsz.* – 2007, nr 39, s. 11
28. TRADYCJA czy pedofilia? : ślub i miłość po romsku / Waldemar Kuli-gowski // *Czas Kult.* – 2006, nr 4, s. 28-36
29. TYLKO koni żal / Leszek Żuliński // *Wiad. Kult.* – 1997, nr 49, s. 4-5
Cyganie w kulturze polskiej.
30. ZACZĘŁO się w klubie z wyszynkiem / Roby Lakatos; rozm. przepr. Bar-tosz Kamiński // *Gaz. Wybór*. – 2002, nr 260, s. 14

4. Stereotypy i uprzedzenia

1. AKCJE i reakcje : napaści na Romów w Kętach i Żywcu, odwet Romów w Czańcu / Jerzy Sadecki // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 92, s. 3
2. JAK nie getto, to choć romska dzielnica / Witold Szablowski, Beata Ła-butin. – (Witamy w Polsce) // *Gaz. Wybór*. – 2008, nr 27, s. 14-15
3. KULTURA Romów w walce z nietolerancją / Edward Dębicki // *Nad-warciań. Roczn. Hist.-Arch.* – 1999, nr 6, s. 173-176

4. NIETOLERANCJA wobec mniejszości narodowych i grup etnicznych : przykład Romów / Łukasz Kwadrans // *Spr. Narod.* – 2004, z. 24/25, s. 181-193
Bibliogr.
5. OD dyskryminacji po współpracę : sytuacja Romów w Polsce / Klaudiusz Kuś // *Forum Europ.* – 2002, nr 3, s. 70-75
6. PROBLEMATYKA dyskryminacji w Polsce : (na przykładzie Romów) / Anita Adamczyk // *Spr. Narod.* – 2005, z. 26, s. 167-191
Bibliogr.
7. RASIZM to egzotyka z telewizji [korespondencja z Koszyc] / Tomasz Maćkowiak // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 143, s. 12-13
Mniejszość cygańska na Słowacji.
8. ROM jako swój i jako obcy : zbiorowość Romów w świadomości społeczności wiejskiej / Ewa Nowicka // *Lud.* – 1999, t. 78, s. 357-375
9. ROMOWIE żyją wśród nas / [autor tekstu Jacek Milewski]. – Suwałki : „Integracja”, 2001. – 38 s.
10. RZECZPOSPOLITA Romów : polscy Romowie nie chcą być obywatelami drugiej kategorii / Jerzy Sławomir Mac // *Wprost.* – 2000, nr 48, s. 28-29
11. STEREOTYP cygański w muzyce europejskiej / Anna G. Piotrowska // *Literatura Ludowa.* – 2006, nr 2, s. 41-49
12. STEREOTYP Żyda i Cygana w przysłowiaach polskich / Sylwia Grodzka // *Pr. Językoz. (Olszt.).* – 2001, z. 3, s. 39-46
13. STEREOTYPY na temat Romów a rola mediów [przem.] / Leszek Bończuk // *Nadwarciań. Roczn. Hist.-Arch.* – 2003, nr 10, s. 337-342
14. STOSUNEK do Innego – implikacje praktyczne / Anna Walczak // *Praca Socjalna.* – 2006, nr 2, s. 32-47
Referat z konferencji „Antycyganizm. Analiza sytuacji życiowej i społecznej Sinty i Romów w Niemczech, Polsce i Czechach”, Windmühle Seiffhennersdorf.
15. Wizerunek Cygana w polskich przysłowiaach i jego historyczno-kulturowe uwarunkowania / Irena Seiffert // *Rozpr. Komis. Jęz. / Wroc. TN.* – 2001, t. 27, s. 91-103

5. Zagłada Romów

a. Pozycje zwarte

1. AUSCHWITZ – oczyszczanie pamięci / zebrał i oprac. Waldemar Chrostowski. – Warszawa : „Vocatio”, 2001. – 297 s. – (Biblioteka Dialogu)

2. LOS Cyganów w KL [Konzentrationslager] Auschwitz-Birkenau / [red. Jan Parcer]; Stowarzyszenie Romów w Polsce. – Oświęcim : SRwP, 1994. – 228 s., [22] s. tabl. : faks., fot. – (Biblioteczka Cyganologii Polskiej)
Tekst równol. pol., niem.
3. [PIĘĆDZIESIĘCIO-] 50-lecie zagłady Romów w KL Auschwitz-Birkenau : „3 sierpnia 1944 – 3 sierpnia 1994” – wprowadzenie do wystawy / wyd. Waław Długoborski. – Oświęcim : Stowarzyszenie Romów w Polsce, 1994. – 151 s. : faks., fot.
Tekst równol. pol., niem.
4. TERROR i zbrodnie SS w okupowanych krajach Europy Środkowo-wschodniej w latach 1939-1945 / Mirosław Cygański. – Opole : [Wydaw. IŚ], 1994. – 201 s.
5. TERROR i zbrodnie SS w okupowanych krajach (Jugosławii, Grecji, Albanii) i w sąsiednich państwach satelickich III Rzeszy (Słowacja i Węgry) w latach 1941-1944/1945; Zagłada Żydów i Cyganów w czasie II wojny światowej / Mirosław Cygański. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 1995. – 222 s.

b. Artykuły

1. NIEPAMIĘĆ nie jest zapomnieniem : Cyganie-Romowie a holokaust / Lech Mróz // *Prz. Socjol.* – 2000, [z.] 2, s. 89-114
2. OŚWIĘCIM: konflikt pamięci czy kryzys tożsamości? / Sławomir Kapralski // *Prz. Socjol.* – 2000, [z.] 2, s. 141-166
Polacy, Żydzi i Cyganie.
3. PANI Babbitt, Cyganie i inni... / Teresa Kuczyńska // *Tyg. Solid.* – 2001, nr 22, s. 15
Sprawa zwrotu obrazów z Muzeum Oświęcimskiego.
4. SPRAWOZDANIE z obchodów 62. rocznicy likwidacji obozu cygańskiego w Łodzi w dniu 10 stycznia 2004 r. / Adam Lajdenfrost // *Rocznik Łódzki.* – 2004, t. 51, s. 259-262
5. TABOR nas dzieli / Iza Bednarz // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 197, s. 14, 16
Konflikty wokół obchodów 55. rocznicy zagłady Romów w Szczurówce.
6. TRAGICZNY los Cyganów na okupowanych ziemiach polskich w latach 1939-1945 / Monika Juskiewiczówna // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – 1992, t. 34, s. 66-94
7. ZAGŁADA Cyganów / Artur Górecki // *Prz. Powsz.* – 2005, nr 9, s. 99-104

8. ZAGŁADA : Europa według Auschwitz / oprac. Honorata Zapaśnik, Sylwina Mersztejn // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 179, dod. Duży Format, nr 29, s. 12-13

6. Literatura cygańska, Cyganie w literaturze

a. Pozycje zwarte

1. BAŚNIE cygańskie / napisał i przygot. Jan Mirga; Polska Akcja Humanitarna. – Kraków : Wydawnictwo TEXT, 2007. – 65 s. : il.
2. DZIECI Boga Pengi / Wodije Podgorec. – Warszawa : Kraj. Agencja Wydaw., 1988. – 117 s. : il.
3. GAŁĄZKA z Drzewa Słońca : baśnie cygańskie / Jerzy Ficowski; il. Jerzy Srokowski. – Wyd. 6. – Kraków : „Skrzat”, 2003. – 216 s., [6] k. il. kolor. : rys.
4. KOLCZYKI Kalimury / Jan Baranowicz; [oprac. graf. Andrzej Czeczot]. – Katowice : „Śląsk”, 1974. – 247 s., [4] k. tabl. kolor. : il.
5. KRAJOBRAZ widziany przez dym / Menyhért Lakatos. – Warszawa : Państw. Inst. Wydaw., 1979. – 413 s. – (Współczesna Proza Światowa)
6. KRÓLEWSKIE węże / József Holdosi. – Warszawa : Państw. Inst. Wydaw., 1989. – 260 s.
7. LITERATURA cygańska w Polsce 1946-1989 : bibliografia w wyborze / oprac. Grażyna Wysocka; Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela w Koszalinie. – Koszalin : WiMBP, 1990. – 7 s.
8. O ŻŁOTE pióro Papuszy : Ogólnopolski Konkurs Poezji Romskiej im. Papuszy / [red. Adam Bartosz]. – Tarnów : Muzeum Okręgowe, 2007. – 59 s. : il. – (Biblioteka Romska; 2)
9. PRZEPRAWA / Jan Yoors. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1978. – 199 s. Pamiętnik.
10. WIELKA wróżka czyli Opowieści cygańskie / Magdalena Ficowska-Łuszczek. – Toruń : A. Marszałek, 1993. – 39 s. : il.
11. WY Cyganie : (wiersze i legendy) / Stanisław Janeczko. – Police : Stanisław Janeczko, 2003. – 15 s. : il., fot., rys.

b. Artykuły

1. BRONISŁAWA Wajs-Papusza : wymyki z korespondencji / oprac. Magdalena Mackowska // *Literatura Ludowa.* – 2004, nr 4/5, s. 89-104
Biografia.
2. CHARAKTERYZACJA językowa Cyganów w wybranych utworach literackich / Maria Brzezina // *Stylistyka.* – 2003, [t.] 12, s. 61-88

3. HARFA z koroną na głowie / Grażyna Kuryłło // Gaz. Wybor. – 1999, nr 304, dod. s. 34-37
4. JERZY Ficowski-Sownakuno (1924-2006) / Adam Bartosz // Literatura Ludowa. – 2006, nr 6, s. 71-76
5. ...MOJA piosenka to jest cicha łza... Las nas uszlachetniał... / Leszek Bończuk // Rocznik Kasprowiczowski. – 2006, r. 11, s. 80-83
6. MOTYW śmierci w poezji polskich Cyganów-Romów / Romualda Parys // PAL Prz. Artyst.-Lit. – 1998, nr 12, s. 154-157
7. O POEZJI Cyganów-Romów w Polsce / Romualda Parys // PAL Prz. Artyst.-Lit. – 1998, nr 10, s. 60-78
8. OBCE bez miejsca – kobiety bez ojczyzny : „Cyganki” w wybranych tekstach z końca XIX i XX wieku / Claudia Berger // Katedra. – 2001, nr 2, s. 80-97
9. PAPUSZA, jaką pamiętam / Anna Makowska-Cieleń // Pro Libris. – 2006, nr 2, s. 86-90
10. PAPUSZA, jaką pamiętam / Anna Makowska-Cieleń // Rocznik Kasprowiczowski. – 2006, r. 11, s. 84-88
Materiały z sesji „Bronisława Wajs-Papusza (1908-1987) pierwsza poetka romska”, Inowrocław.
11. WSPOMNISZ i pomyślisz o mnie : słowo o Papuszy / Janusz Koniusz // Rocznik Kasprowiczowski. – 2006, r. 11, s. 76-79
Materiały z sesji „Bronisława Wajs-Papusza (1908-1987) pierwsza poetka romska”, Inowrocław.

Andrzej Dudziak

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

KATASTROFA W GIBRALTARZE

– WYPADEK CZY ZAMACH ?

Generał Władysław Sikorski, premier polskiego rządu w Londynie, Wódz Naczelny, był politykiem, który nieustępliwie zabiegał o polskie interesy narodowe. Chciał mieć polską armię w ZSRR, czego nie rozumiał generał Władysław Anders, nie akceptował Józef Stalin a Winston Churchill planował użycie

jej na Bliskim Wschodzie. Prowadził politykę nakierowaną na zachowanie granic Polski z 1939 roku, czym budził niepokój aliantów. Dobre stosunki między wielkimi mocarstwami utrudniało też podnoszenie na forum międzynarodowym sprawy katyńskiego mordu, co podważało wiarygodność ZSRR jako partnera w anyhitlerowskiej koalicji.

W takiej atmosferze rozchodziły się wieści o próbach zamachów, dzwoniły tajemnicze telefony z ostrzeżeniami lub informacjami o wypadku. Władysław Sikorski zginął 4 lipca 1943 roku w momencie istotnym dla losów Polski. Jak pisał Edward Raczyński, minister spraw zagranicznych w rządzie Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie: „Ta śmierć w przełomowej chwili wojny, kiedy najważniejsze i najbardziej odpowiedzialne decyzje miały zapaść przy naszym współudziale [...] jest dziwnym zrzędzeniem Opatrzności. Tak dziwnym i tak dla nas groźnym, że powszechne między Polakami pozostało podejrzenie, czy Opatrzności nie wyręczyła zbrodnicza wroga ręka”.

Wątpliwości nasila jeszcze sposób prowadzenia śledztwa przez Brytyjczyków. Wśród zarzutów pojawia się odsunięcie od dochodzenia przedstawicieli strony polskiej, bezkrytyczne podejście do zeznań pilota samolotu, kapitana Prchala, niedopuszczenie amerykańskiego producenta samolotu do badań, tuszowanie i bagatelizowanie pewnych faktów, sprzeczności w oficjalnych oświadczeniach. Szczególnie muszą dziwić zapewnienia „o wypadku” przy równoczesnym utajnieniu akt śledztwa, przez rząd brytyjski w 1997 roku, na dalsze pięćdziesiąt lat.

Nowe publikacje o katastrofie w Gibraltarze oraz kolejna, 65. rocznica śmierci Władysława Sikorskiego stały się okazją do przypomnienia okoliczności, w jakich zginął ten mąż stanu, dowódca i polityk. Prezentowane zestawienie zawiera wybór pozycji zwartych (od 1979 roku) i artykułów (od 1996 roku). Całość materiału zgromadzono w dwóch częściach. Pierwsza z nich to omówienie katastrofy. Część druga ukazuje wszechstronnie sylwetkę generała Sikorskiego.

W „Poradniku Bibliograficzno-Metodycznym” z 1998 roku nr 3, s. 58-65, znajduje się scenariusz „Przerwany lot – katastrofa w Gibraltarze.

I. Katastrofa w Gibraltarze

a. Pozycje zwarte

1. GIBALTAR'43 : jak zginął generał Sikorski / Tadeusz A. Kisielewski.
– Warszawa : Świat Książki – Bertelsmann Media, 2007. – 352 s. : il.

2. POŻEGNANIE Generała : dokumenty / zespół red. Andrzej Krawczyk, Jacek Snopkiewicz, Andrzej Zakrzewski; kalendarium Jerzy Jaruzelski. – Warszawa : „Interpress”, 1993. – 97 s. : il. – (Gorące Archiwa)
3. ŚMIERĆ generała Sikorskiego / Justin Whiteley. – Warszawa : Bellona, 2007. – 191 s. : il.
Bibliogr. s. 182-184.
4. TRAGEDIA w Gibraltarze / Włodzimierz T. Kowalski. – [Wyd. 2 poszerz.]. – Bydgoszcz : „Pomorze”, 1989. – 364 s. : il.
Bibliogr. s. 363-[365].
5. TRAGICZNY lot generała Sikorskiego : fakty i dokumenty / Wacław Subotkin. – Szczecin : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 114 s. : il.
6. WYPADEK : śmierć generała Sikorskiego / David Irving. – Pruszków : Rachocki i S-ka; Gdańsk : „L&L”, 2000. – 330 s. : il. – (Dzieła / David Irving)
7. ZABÓJCZY : widma wychodzą z cienia / Tadeusz A. Kisielewski. – Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2006. – 472 s.
8. ZAMACH : tropem zabójców generała Sikorskiego / Tadeusz A. Kisielewski. – Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2005. – 320 s. : il.

b. Artykuły

1. BIELSZY odcień bieli : katastrofa w Gibraltarze / Jan Nowak-Jeziorański // *Polityka*. – 1998, nr 17, s. 67-68, 70
2. BRANSOLETKA Zofii / Dariusz Baliszewski // *Wprost*. – 2004, nr 52/53, s. 128-131
Zagadka śmierci córki gen. Sikorskiego w katastrofie gibraltarskiej.
3. DWIE teczki : zatajone dokumenty w sprawie śmierci generała Sikorskiego / Jacek Tebinka // *Polityka*. – 2000, nr 48, s. 74-75
4. GIBALTARSKI łącznik : kulisy śmierci generała Władysława Sikorskiego / Jerzy Sławomir Mac // *Wprost*. – 2000, nr 32, s. 30-32
5. GORZEJ byłoby nie walczyć : generał Sikorski zginął przez przypadek / Norman Davies; rozm. przepr. Antoni Zambrowski // *Tyg. Solid*. – 1998, nr 33, s. 3
6. GRZECH dziedziczny [tł.] / Jarosław Valenta // *Polityka*. – 1998, nr 3, s. 60-61
Śmierć gen. Sikorskiego.
7. HISTORYCZNE Biuro Śledcze / Bogusław Kubisz // *Mówią Wieki*. – 2005, nr 11, s. 59
Zawiera rec. książki: Zamach : tropem zabójców generała Sikorskiego / Tadeusz Kisielewski.

8. JEŚLI był spisek... : 55. rocznica tragicznej śmierci generała Sikorskiego / Zbigniew L. Stańczyk // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 155, s. 13-15
9. KOMU mogło zależeć na śmierci gen. Sikorskiego? / Mieczysław Pruszyński // *Prz. Hist. - Wojs.* – 2001, nr 3, s. 136-140
10. LIST do Redakcji „Dziejów Najnowszych” / Jan Nowak-Jeziorański // *Dzieje Najnow.* – 2002, nr 1, s. 277-281
11. NIEWYGODNY premier / Eugeniusz Duraczyński // *Przeгляд.* – 2003, nr 27, s. 52-54
12. PÓŁMROK archiwów : katastrofa w Gibraltarze: czy znajdują się nowe świadectwa? / Daria Nałęcz; Artur Pęski // *Polityka*. – 1998, nr 13, s. 64, 66
13. RAZ jeszcze o okolicznościach śmierci gen. Sikorskiego / Jacek Tebinka // *Dzieje Najnow.* – 2002, nr 2, s. 241-249
14. SPISKU ciąg dalszy : dyskusja wokół tragicznej śmierci gen. Władysława Sikorskiego / Zbigniew L. Stańczyk // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 208, s. 17
15. ŚMIERĆ Generała / Andrzej Bąkowski // *Palestra*. – 2004, nr 5/6, s. 75-80
16. ŚMIERĆ generała Władysława Sikorskiego w świetle nowych dokumentów brytyjskich / Jacek Tebinka // *Dzieje Najnow.* – 2001, nr 3, s. 165-185
17. ŚMIERĆ generałów : 1943, rok złych wróżb / Eugeniusz Duraczyński // *Polityka*. – 2003, nr 27, s. 62-64
18. TAJEMNICA hyeny : kto zamordował generała Władysława Sikorskiego / Dariusz Baliszewski // *Wprost*. – 2005, nr 5, s. 66-68
19. TRAGEDIA gibraltarska / Janusz Węgiełek // *Tyg. Solid.* – 2002, nr 27, s. 8
20. TRAGICZNY lot Generała : 60. rocznica katastrofy w Gibraltarze / Marcin Kowalski // *Nowa Myśl Pol.* – 2003, nr 27, s. 17
21. TROPEM zabójców generała Sikorskiego : katastrofa w Gibraltarze / Tadeusz Binek // *Trybuna* (Wyd. 3). – 2006, nr 219, s. 7
Zawiera rec. książki: *Zamach : tropem zabójców generała Sikorskiego* / Tadeusz Kisielewski. – Poznań, 2006.
22. TYLKO kule dają pewność : tajemnica gibraltarska / Tadeusz A. Kisielewski; rozm. przepr. Piotr Zychowicz // *Rzeczpospolita* (W3). – 2005, nr 282, s. A7
23. UKRYTY trop / Jan Nowak-Jeziorański // *Polityka*. – 1997, nr 44, s. 72, 74
Utajnienie dokumentów dochodzenia w sprawie śmierci gen. Sikorskiego.

24. USUŃMY tę białą plamę / Jan Nowak-Jeziorański // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 154, s. 11
Zagadka śmierci gen. Władysława Sikorskiego.
25. W ODPOWIEDZI Jackowi Tebince / Jan Nowak-Jeziorański // *Dzieje Najnow.* – 2002, nr 2, s. 241-249
26. W SPRAWIE uwag Jana Nowaka-Jeziorańskiego / Jacek Tebinka // *Dzieje Najnow.* – 2002, nr 1, s. 277-281
Śmierć generała Władysława Sikorskiego w świetle nowych dokumentów brytyjskich.
27. WCIĄŻ nie wiemy, co się stało / Jan Nowak-Jeziorański // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 219, s. 16-17
Przyczyny śmierci gen. Władysława Sikorskiego.
28. WOJSKOWE raporty porucznika Ludwika Łubieńskiego : w 60. rocznicę śmierci generała Władysława Sikorskiego / oprac. Jacek Krzysztof Danel // *Rocznik Mielecki.* – 2003, t. 6, s. 261-284
29. Z MÜNCHHAUSENEM w zawady : Dariusz Baliszewski snuje fantasmagorie o śmierci generała Sikorskiego / Andrzej Garlicki // *Polityka.* – 2002, nr 31, s. 69-70
Dot. publikacji w tyg. „Newsweek Polska”.
30. ZAMACH czy katastrofa w Gibraltarze? / Jeremiasz Ślipiec // *Prz. Hist.-Woj.* – 2006, r. 3, s. 157-168
Zawiera rec. książki: *Zamach : tropem zabójców generała Sikorskiego* / Tadeusz Kisielewski.
31. ZAMACH zmodyfikowany / Jacek Tebinka // *Nowe Książki.* – 2006, nr 2, s. 18
Zawiera rec. książki: *Zamach : tropem zabójców generała Sikorskiego* / Tadeusz Kisielewski.
32. ZBRODNIA bez zbrodniarza : kto stał za zamachem na generała Sikorskiego? Stalin, Hitler, Anders? – każdy z nich miał powód / Dariusz Baliszewski // *Wprost.* – 2007, nr 26, s. 68-71
33. ZMOWA milczenia : wokół śmierci gen. Władysława Sikorskiego / Andrzej Ajnenkiel, Andrzej Peplowski, Dariusz Baliszewski; oprac. Tomasz Stańczyk // *Rzeczpospolita.* – 1998, nr 190, dod. s. V
34. ZNOWU o zamachu / Jacek Tebinka // *Nowe Książki.* – 2007, nr 1, s. 27
Zawiera rec. książki: *Zabójcy : widma wychodzą z cienia* / Tadeusz Kisielewski.

II. Sylwetka Władysława Sikorskiego

a. Pozycje zwarte

1. ARMIA Andersa / Piotr Żaroń. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2000. – 322 s. : il., mapy
Bibliogr.
2. GENERAŁ broni Władysław Eugeniusz Sikorski : bibliografia selektywna / [oprac. Katarzyna Budzicka, Beata Kaczmarek, Krystyna Piwowarska]; Ministerstwo Obrony Narodowej, Centralna Biblioteka Wojskowa. – Warszawa : Centralna Biblioteka Wojskowa, 2006. – 125 s.
3. GENERAŁ broni Władysław Eugeniusz Sikorski : (1881-1943) / Tadeusz Panecki; Ministerstwo Obrony Narodowej. Departament Oświatowo-Wychowawczy. – Warszawa : „Bellona”, 1993. – 98 s. : il.
Bibliogr. s. [100].
4. GENERAŁ broni Władysław Sikorski / [aut. Zbigniew Moszumański, Janusz Zuziak; wybór il. i dok. Zbigniew Wojciechowski]; Ministerstwo Obrony Narodowej. Departament Wychowania i Promocji Obronności, Wojskowe Biuro Badań Historycznych. – Warszawa : Wydawnictwo V-part, 2006. – 199 s. : il. – (Edukacja Obywatelska w Wojsku. Zeszyt Specjalny)
Bibliogr. s. 91-94.
Zawiera także teksty przemówień i rozkazów W. Sikorsiego.
5. GENERAŁ broni Władysław Sikorski – dowódca i mąż stanu : materiały konferencji naukowej odbytej 20 maja 2006 r. w Krakowie, w 125 rocznicę urodzin gen. Władysława Sikorskiego / [materiały oprac. Andrzej Ajnenkiel i in.; oprac. red. Wojskowe Biuro Badań Historycznych]; Ministerstwo Obrony Narodowej. Departament Wychowania i Promocji Obronności, Wojskowe Biuro Badań Historycznych. – Warszawa : Polskie Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, 2006. – 101 s.
6. GENERAŁ broni Władysław Sikorski – general dywizji Władysław Anders : korespondencja 1941-1943 : wybór dokumentów / wstęp, wybór i oprac. Bogusław Polak; Politechnika Koszalińska. – Koszalin : Wydaw. Uczelniane PK, 2000. – 325 s. : il.
Bibliogr.
7. GENERAŁ Sikorski / Olgierd Terlecki. T. 1-2. – [Wyd. 2]. – Kraków; Wrocław : Wydaw. Literackie, 1986. – 2 t. (459; 311 s.) : il.
Bibliogr.
8. GENERAŁ Sikorski : premier, Naczelny Wódz / Regina Oppman, Bohdan Wroński, Juliusz L. Englert. – Londyn : Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego; Warszawa : „Rytm”, 2003. – 136 s. : il.

Tekst równol. pol., ang.

9. GENERAŁ Sikorski w mojej pamięci / Karol Popiel. – [Wyd. 3 w kraju]. – Warszawa : Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1986. – 174 s. : il.
10. GENERAŁ Sikorski w świetle dokumentów / Roman Horyń. – Warszawa : „Ojczyzna”, 1996. – 171 s. : il.
11. GENERAŁ Władysław Sikorski – jako dowódca i polityk europejski : praca zbiorowa / pod red. Henryka Hermanna; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Siedleckie Towarzystwo Naukowe. – Siedlce : IH AP, 2004. – 182 s.
12. GENERAŁ Władysław Sikorski : szkice historyczne w 60 rocznicę śmierci / [red. nauk. Zbigniew Moszumański, Janusz Zuziak; Wojskowe Biuro Badań Historycznych]. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2004. – 255 s.
13. GENERAŁ Władysław Sikorski – żołnierz i polityk : materiały na sympozjum poświęcone 100 rocznicy urodzin / Wojskowy Instytut Historyczny; red. nauk. Witold Biegański. – Warszawa : WIH, 1981. – 163 s.
Bibliogr. podm. i przedm. W. Sikorskiego s. 123-161.
Zawiera również dokumenty autorstwa W. Sikorskiego.
14. GENERAŁ Władysław Sikorski : żołnierz, mąż stanu, Naczelny Wódz 1939-1943 / Piotr Żaroń. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2003. – 467 s. : il., portr.
Bibliogr. s. 415-423.
15. KIERUNEK wschodni w strategii wojskowo-politycznej gen[erała] Władysława Sikorskiego : 1940-1943 / Piotr Żaroń. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1988. – 335 s. : il., 2 mapy, portr.
Bibliogr. s. 239-242.
16. MEMORANDUM generała Władysława Sikorskiego : do sekretarza Stanu Cordella Hulla z 19 lipca 1941 r. na temat gospodarczej sytuacji Polski pod okupacją niemiecką / [oprac.] Ewangelina Twardowska, Aleksander Woźny. – Poznań : „Edytor”, 1991. – 86 s. : il., mapy
17. O KSZTAŁT niepodległej / Andrzej Friszke. – Warszawa : Biblioteka „Więzi” : „Znak”, 1989. – 543 s. : il. – (Biblioteka „Więzi”; t. 60)
18. PIŁSUDSKI, Sikorski... Mikołajczyk / Tadeusz Kisielewski. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1991. – 162 s. : il.
19. SPORY wokół powrotu prochów generała Sikorskiego do Polski 1943-1981 : w sześćdziesiątą piątą rocznicę powstania pierwszego gabinetu rządowego generała Władysława Sikorskiego w Paryżu / Jacek Krzysztof Danel. – Gorzów Wielkopolski : Stowarzyszenie Naukowe „Polska w Świecie”, 2004. – 51 s. : il.

20. SZKICE i polemiki / Olgierd Terlecki. – Kraków : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1987. – 293 s.
Wybór polemik, recenzji i szkiców drukowanych w Życiu Literackim.
21. WŁADYSŁAW Eugeniusz Sikorski : biografia polityczna / Walentyna Korpalska. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Wrocław [i in.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1988. – 269 s. : il.
Bibliogr. s. 255-263.
22. WŁADYSŁAW Sikorski / Roman Wapiński. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Wiedza Powszechna”, 1979. – 356 s. : il. – (Biblioteka Wiedzy Historycznej. Historia Polski)
23. WŁADYSŁAW Sikorski / Olgierd Terlecki. – [Wyd. 2 rozsz.]. – Kraków : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986. – 12, [124] s. : il.
24. WŁADYSŁAW Sikorski / Olgierd Terlecki. – Wrocław; Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1985. – 51 s. – (Nauka dla Wszystkich; nr 386)
Bibliogr. s. 51-[52].
25. WŁADYSŁAW Sikorski : fakty i legendy / Józef Szczypek. – Rzeszów : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1984. – 262 s. : il.
Bibliogr. s. 261-263.
26. WŁADYSŁAW Sikorski – Ignacy Paderewski : praca zbiorowa / pod red. Czesława Blocha. – Lublin : Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1988. – 326 s. : il., 1 mapa
27. WŁADYSŁAW Sikorski : zasłużony strateg i mąż stanu / [red. Joanna Cieślewska i in.]. – Warszawa : De Agostini Polska, 2007. – 47 s. : il. – (Wielcy Polacy; 15)
28. WŁADYSŁAW Sikorski – żołnierz czy polityk / Roman Wapiński; Towarzystwo Wiedzy Powszechnej. Zarząd Główny. – [Wyd. 2]. – Warszawa : TWP. ZG, 1983. – 63 s.
Bibliogr. s. 57.
29. WŁADYSŁAW Sikorski – żołnierz i polityk / [wybór i oprac. materiałów Stanisław Kaliszewski, Witold Kulisiewicz]. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Epoka”, 1983. – 43 s. – (Biblioteka Tygodnika Demokratycznego; t. 3)
Bibliogr. s. 141-143.
30. WŁADYSŁAW Sikorski – żołnierz i polityk : zbiór rozpraw i artykułów / pod red. Józefa Półciwarka. – Rzeszów : Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1987. – 290 s.
Materiały z ogólnopolskiej sesji naukowej, Rzeszów, 20-22 maja 1981 r.
31. ŻYCIE dla Niepodległej : w hołdzie gen. Władysławowi Sikorskiemu : 125 rocznica urodzin (1881-2006) / Stefan Bałuk, Eugeniusz Niebelski. –

Mielec; Tuszów Narodowy : Towarzystwo Społeczno-Kulturalne im. gen. Wł. E. Sikorskiego [i in.], 2007. – 135 s. : il.

Bibliogr. s. 133.

b. Artykuły

1. BŁĘDY i zasługi Sikorskiego / Eugeniusz Duraczyński // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 25, s. 14
2. DOKUMENTY gen. Władysława Sikorskiego przekazane przez prezydenta Federacji Rosyjskiej Władymira Putina / Mirosław Antkiewicz // *Prz. Hist. - Wojs.* – 2002, nr 2, s. 93-101
3. GEN[ERAŁ] Sikorski a Zagłada / Józef Lewandowski // *Zesz. Hist.* – 1998, z. 123, s. 226-233
4. GEN[ERAŁ] Sikorski w świetle dokumentów brytyjskich / Eugenia Marech // *Prz. Hist. - Wojs.* – 2003, nr 2, s. 239-244
5. GENERAL Władysław Sikorski – Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie / Marian Kalinowski // *Rocz. Otwoc.* – 1999, t. 4, s. 130-134
6. GENERAL Władysław Sikorski Naczelnym Wodzem i współtwórcą ZWZ-AK / Mieczysław Starczewski // *Zesz. Hist. / Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie.* – 2003, z. 8, s. 187-197
7. KONFERENCJA „Gen. broni Władysław Sikorski dowódca i mąż stanu – w 125. rocznicę urodzin” / Czesław Szafran // *Prz. Hist. - Wojs.* – 2006, nr 3, s. 223-228
8. MITY i półprawdy o gen. Sikorskim / Jacek Krzysztof Danel // *Rocznik Mielecki.* – 2002, t. 5, s. 307-325
9. OBOZY Sikorskiego / Dariusz Baliszewski // *Wprost.* – 2008, nr 12, s. 86-88
10. ON też przegrałby z Rosją : 60. rocznica śmierci Władysława Sikorskiego / Roman Wapiński; rozm. przepr. Piotr Lipiński // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 155, s. 16-17
11. STANOWISKO gen. broni Władysława Sikorskiego wobec stosunków polsko-radzieckich z listopada 1942 r. / Michał Polak // *Grot.* – 2003, nr 17, s. 138-148
12. USTRÓJ i granice przyszłej Polski w planach gen. Władysława Sikorskiego / Wojciech Wrzesiński // *Prz. Hist. - Wojs.* – 2003, nr 3, s. 5-26
13. WIZJONER – humanista w czasach pogardy : w 60. rocznicę śmierci Władysława Sikorskiego / Łukasz Kobeszko // *Znaki Now. Czasów.* – 2003, nr 5/6, s. 177-179

14. WIZYTA Władysława Sikorskiego w Ottawie / Bogdan Grzełoński // Pol. Prz. Dyplomat. – 2003, nr 4, s. 105-119
15. WŁADYSŁAW Sikorski – rzecznik i propagator zjednoczenia europejskiego / Andrzej Pieczewski // Pol. w Europie. – 2003, z. 2, s. 173-190
16. ZACZADZENI klęską : w wojnie polsko-polskiej ofiarami są najpiękniejsi, którym każdy inny naród wznosiłby pomniki / Dariusz Baliszewski // Wprost. – 2008, nr 15, s. 84-87
17. ŻYCIE dla Niepodległej : w hołdzie generałowi Władysławowi Sikorskiemu / Eugeniusz Niebelski // Rocznik Mielecki. – 2006, t. 9, s. 67-87
Bibliogr.

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Arthur C. Clarke
(1917-2008)

Arthur Charles Clarke – ur. 16.12.1917 r. – zm. 19.03.2008 r. – pisarz angielski, twórca i klasyk literatury fantastycznonaukowej (science fiction), popularyzator wiedzy i futurolog. Urodził się w Minehead w Anglii. Od dzieciństwa interesował się nauką, w wieku trzynastu lat zbudował teleskop. Zamieszkał w Londynie, gdzie zatrudnił się jako inspektor rządowy (1936-1941). W Królewskich Siłach Powietrznych (RAF) nadzorował testy radarów, zdobył uprawnienia instruktora ich obsługi. Służbę (1941-1946) zakończył w randze kapitana. Po wojnie studiował nauki ścisłe na Kings College w Londynie. Dyplom z wyróżnieniem za osiągnięcia w matematyce i fizyce uzyskał w 1948 roku. Pracował w redakcji „Science Abstracts”. Pełnił też funkcję prezesa Brytyjskiego Towarzystwa Międzyplanetarnego, którego członkiem został w latach trzydziestych. W 1956 roku osiadł na Cejlonie (obecnie Sri Lanka). Tam zajmował się fotografią podwodną, badał Wielką Rafę Koralową, założył szkołę nurkowania.

Jego twórczość ma różnorodny charakter. Pisał artykuły (popularnonaukowe o astronomii, elektronice, matematyce), opowiadania i powieści, w których łączył wiedzę z wyobraźnią i wyczuciem pisarskim. Przedstawione w nich wizje satelitów komunikacyjnych (1945) czy podróży na Księżyc były zaskakującymi zapowiedziami rozwoju techniki. Za debiut literacki uważa się opowiadanie „Wyprawa ratunkowa” (1946). Jego prace były często przerabiane i aktualizo-

wane m.in. z powodu technologicznych osiągnięć. Cała twórczość przeniknięta jest wiarą w nieograniczone możliwości człowieka. Popularność zyskał dzięki adaptacjom filmowym swoich utworów (m.in. „2001: odyseja kosmiczna” na podstawie opowiadania „Strażnik”). Powszechne uznanie znalazło wyraz w licznych nagrodach.

Na dorobek literacki pisarza składają się m.in.: „Wyprawa ratunkowa” (1946); „Piaski Marsa” (1951); „Zdobynamy Księżyc” (1954); „Miasto i gwiazdy” (1956); „Kowboje oceanu” (1957); „Wyspa delfinów” (1963); „2001: odyseja kosmiczna” (1968); „Spotkanie z meduzą” (1971); „Spotkanie z Ramą” (1973); „Fontanny raj” (1979); „Pieśń dalekiej Ziemi” (1986); „Młot Boga” (1992).

a. Pozycje zwarte

1. ARTHURA C. Clarke’a Kroniki rzeczy dziwnych i tajemniczych / John Fairley i Simon Welfare. – [Łódź] : „Pandora”, 1994. – 160 s. : il. – (Zdu-miewający Świat)
2. LITERATURA fantastycznonaukowa / Andrzej Niewiadowski. – Warsza-wa : Wydaw. Naukowe PWN, 1992. – 371 s.
Bibliogr. s. 344-357.
3. SŁOWNIK literatury popularnej / pod red. Tadeusza Żabskiego. – Wyd. 2 popr. i uzup., dodr. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. – 767 s. – (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2885)
Bibliogr. przy hasłach.

b. Artykuły

1. ARTHUR C. Clarke (1917-2008) / Marek Oramus // *W i e d z a i Ż y - c i e*. – 2008, nr 5, s. 18
2. NIE żyje sir Arthur Charles Clarke, autor „Odysei kosmicznej” / Wojciech Orliński // *G a z . W y b o r .* – 2008, nr 68, s. 20
3. ODSZEDŁ wielki wizjoner / Marek Oramus // *P o l s k a G ł o s W i e l - k o p .* – 2008, nr 68, s. 24
4. ODSZEDŁ wizjoner nauki : zmarł sir Arthur C. Clarke, słynny pisarz science fiction, popularyzator wiedzy i futurolog / Magdalena Salik // *D z i e n n i k* (Wyd. 2). – 2008, nr 68, s. 19
5. [TYSIĄC dziewięćset dziewięćdziesiąty szósty] 1996: odyseja trwa [wyw.] / Arthur C[harles] Clarke // *F e n i x*. – 1996, nr 2, s. 74-86

Franciszek Witaszek
100 rocznica urodzin

Franciszek Witaszek – ur. 8.09.1908 r. – zm. 8.01.1943 r. – lekarz. Urodził się w Śmiglu w rodzinie kupca i restauratora. Szkołę podstawową ukończył w Śmiglu, gimnazjum typu klasycznego i liceum w Ostrowie (1925) a studia medyczne na Uniwersytecie Poznańskim (1931). Rok później uzyskał tytuł doktora. Pracował m.in. w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej UP. Opracował „Clarovac”, środek do wieloletniej konserwacji owoców i warzyw, ceniony w kraju i za granicą. Założył firmę „Catgut Polski” (1937), która produkowała chirurgiczne nici. Był lekarzem zaufania Ubezpieczalni Krajowej. Jesienią 1939 r. miał bronić pracy habilitacyjnej.

Na początku wojny 1939 r. ewakuował się z rodziną do Warszawy. Po bitwie nad Bzurą opiekował się najciężej rannymi żołnierzami Armii „Poznań”. Powrócił do Poznania, uzyskał zgodę na prowadzenie praktyki lekarskiej. Jego gabinet stał się także ośrodkiem działalności konspiracyjnej. Organizował Związek Odwetu, który działał w strukturach Związku Walki Zbrojnej, później Armii Krajowej. Sprawował funkcję zastępcy dowódcy AK na Wielkopolskę (1941-1942), szkolił personel medyczny, prowadził akcję wywiadowczą i sabotażową. M.in. przeprowadził akcję szczepień przed bronią bakteriologiczną testowaną na ludności polskiej. Pod jego kierownictwem produkowano związki toksyczne, zapalające oraz substancje niszczące silniki spalinowe. W akcjach sabotażowych wykorzystywano miniaturowe bomby termiczne z opóźnionym zapłonem. Niektóre związki służyły do wykonywania wyroków śmierci na Niemcach (gestapowcach, oficerach Abwehry i in.) szczególnie niebezpiecznych dla Polaków.

Został aresztowany 25 kwietnia 1942 r. W czasie śledztwa odrzucił propozycję współpracy z Niemcami (z obietnicą ocalenia życia własnego i rodziny) w prowadzeniu badań nad konserwacją żywności wysyłanej na front. Zginął powieszony wraz z innymi członkami Związku Odwetu.

Wydał obszerną publikację „Orzecznictwo inwalidzkie”.

a. Pozycje zwarte

1. ALMA Mater Ostroviensis : księga pamięci / rys. Ilona Mędykowska, Stefan Piwoński; oprac. graf. Czesław Woś. – Ostrów Wlkp.: Komitet Organizacyjny Jubileuszu 150-lecia I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wlkp., 1995. – 2 cz. „ portr.

Biogramy wychowawców i wychowanków I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wlkp.

2. ENCYKLOPEDIA konspiracji wielkopolskiej : 1939-1945 : praca zbiorowa / pod red. Mariana Woźniaka. – Poznań : Instytut Zachodni, 1998. – 816 s. : 2 mapy. – (Prace Instytutu Zachodniego; nr 64)
Bibliogr. s. 761-777.
3. WIELKOPOLSKI słownik biograficzny. – [Wyd. 2]. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Nauk., 1983. – 890 s.
4. ZIEMIA śmigiełska w latach okupacji 1939-1945 : praca zbiorowa / pod red. Jerzego Zielonki; fot. Bogdan Ludowicz. – Śmigiel : Urząd Miasta i Gminy w Śmiglu, 2005. – 173 s. : fot., portr. – (Smigiełskie Zeszyty Historyczne; nr 1)

b. Artykuły

1. DOKTOR, żołnierz i ojczulek / Piotr Bojarski // G a z . W y b o r . – P o z n a ń . – 2002, nr 108, s. 22-23
2. DR FRANCISZEK Witaszek – lekarz i żołnierz / Edmund Jakubek // Biul. Inf., Św. Zw. Żoł. AK Wielkop. – 2001, nr 1, s. 29-31
3. GŁOWA patrioty w stoiku / Aldona Korbik // A B C . – 2007, nr 26, s. 5
4. LEKARZ kierujący Odwetem / Grzegorz Okoński. – (W dawnym Poznaniu) // G a z . P o z n . – 2003, nr 15, dod. Expr. Pozn., s. 9
5. OBWÓD głowy / Włodzimierz Nowak; współpr. Angelika Kuźniak // G a z . W y b o r . – 2000, nr 34, dod. Magazyn s. 6-11
6. OODAŁ głowę za ojczyznę : Franciszek Witaszek (1908-1943) / Hubert Zbierski // G a z . K o ś c . – 2007, nr 14, dod. Orędownik Powiatowy, s. IV

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Maria Giemza-Żurawska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny Bibliotek

W bieżącym numerze Poradnika materiały metodyczne Czytelniczy znajdują w **dodatku specjalnym**. Publikacja ta jest efektem konkursu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu na scenariusz imprezy bibliotecznej związanej z twórczością i osobą Poety pt. *Zbigniewa Herberta wehikuł pasji i cnoty*.

Konkurs, adresowany do bibliotekarzy i rozstrzygnięty na początku czerwca br., stanowi pierwsze z zadań projektu *Spotkania z Panem Cogito*, realizowanego przez WBPiCAK w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Herbert*. We wrześniu i październiku planujemy warsztaty literackie i konkurs recytatorski. Celem projektu jest upowszechnianie wiedzy o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta oraz popularyzacja jego dzieła wśród młodzieży z terenu województwa wielkopolskiego.

Najważniejszym celem praktycznym konkursu *Zbigniewa Herberta wehikuł pasji i cnoty* było przygotowanie zestawu materiałów repertuarowych, stanowiących pomoc metodyczną dla bibliotekarzy i nauczycieli, organizujących w Roku Herberta zadania edukacyjne, adresowane do młodzieży.

Oddajemy do Państwa dyspozycji 5 nagrodzonych i wyróżnionych prac. Ich autorkami są:

Maria Czekąła z GBP w Kuślinie – **I nagroda**

Barbara Leśniak z MBP im. Adama Tomaszewskiego w Kościanie – **II nagroda**

Agnieszka Kurkiewicz z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Ostrowie Wlkp.
– **III nagroda**

Krystyna Borowicz z MBP w Chodzieży – **wyróżnienie**

Teresa Wiczorek i Iwona Zielińska z GBP w Rokietnicy – **wyróżnienie**

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

BIBLIOGRAFIA historii Kalisza. T. 3 / pod red. Ewy Andrysiak. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2006. – 261 s.

Trzeci tom publikacji wydawanej od 2002 roku.

BRACIA czeszy w Lesznie : przewodnik po zbiorach Muzeum Okręgowego w Lesznie / tekst Kamila Szymańska; fot. Andrzej Przewoźny, Tomasz Tritt; tłum. Monika Zielińska, Jan Romanowski. – Leszno: Muzeum Okręgowo, 2007. – 40 s. : il.

BRUŚ-KOSIŃSKA Joanna

Budynki teatralne Kalisza. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2007. – 149 s. : il.

Źródła, opisy i materiały ikonograficzne dot. architektury budynków teatralnych w Kaliszu.

CYSTERSKI Szlak Rowerowy : Murowana Goślina 2007 : [przewodnik] / tekst Andrzej Kaleniewicz; fot. Andrzej Kaleniewicz; red. mapy Pietruska & Mierkiewicz Sp. z o.o. Wydaw. i Bank Geoinformacji. – Murowana Goślina: Związek Międzygminny Puszcza Zielonka, 2007. – 91 s. : fot., mapa

Tytuł okładki: Cysterski Szlak Rowerowy w północnej Wielkopolsce

Przewodnik turystyczno-krajoznawczy po miejscowościach położonych na terenie Związku Międzygminnego Puszcza Zielonka.

DO KOŃCA wierni : Akademicki Dzień Pamięci, 3 kwietnia 2008 / red. Anna Mamulska; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie. – Leszno: PWSZ im. J.A. Komeńskiego, 2008. – 59 s. : il.

Informator towarzyszący odsłonięciu tablicy pamiątkowej i otwarciu wystawy poświęconej uczonym i twórcom, ofiarom reżimów totalitarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie.

DOBRUSZEK Wiesław

Szarżujące Byki : 70 lat leszczyńskiego żużla 1938-2008 / fot. Edward Baldys [i in.]. – Leszno: Firma Wydaw. „Danuta”, 2008. – 141 s. : fot.

DROŻDŹ Bohdan

60 lat z farmacją : wspomnienia. – Poznań: Wydaw. Kontekst, 2007. – 52 s. : il., portr. – (Farmaceuci Znani i Nieznani)

Wspomnienia farmaceuty, emerytowanego profesora Akademii Medycznej w Poznaniu.

[DWIEŚCIE dwa razy] 202 x Wielkopolska : praca zbiorowa / pod red. Włodzimierza Łęckiego. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2008. – 496 s. : fot. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)

Kolejna edycja przewodnika krajoznawczego po Wielkopolsce.

GARSZTKA Włodzimierz, SAKOWICZ-GARSZTKA Grażyna

Suma : piętnastolecie Teatru na Widoku. – Kalisz: Edytor, 2007. – 165 s. : fot.

Działalność teatru w Kaliszu na podstawie dokumentacji teatralnej, filmowej, fotograficznej i prasowej.

GMINA i miasto Witkowo : [informator] / [Urząd Gminy i Miasta w Witkowie]. – [Witkowo, b.r.]. – 15 s. : fot., il.

Tekst także w jęz. angielskim

GOTYCKIE kościoły w Wielkopolsce : [album] / teksty Piotr Maluśkiewicz; oprac. graf. Dorota Bojkowska; fot. Karol Budziński [i in.]; tłum. Zbigniew Nadstoga. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2008. – 302 s. : fot., pl., mapa

Tekst także w jęz. angielskim

Prezentacja 117 budowli w układzie alfabetycznym według nazw miejscowości.

GRANICA symboliczna i jej pogranicza w czasach najnowszych / pod red. Jacka Schmidta i Romana Matykowskiego. – Poznań: Awel, 2007. – 161 s. : fot., pl., tab.

Publikacja naukowa zawiera opracowania i wyniki badań socjologicznych na temat śladów dawnej granicy zaborów we wschodniej Wielkopolsce w życiu i świadomości mieszkańców.

HANDKE Waldemar

Wyczytane... czyli szkice i notatki z teczek SB. – Leszno: Wydaw. Instytutu im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego, 2008. – 232 s. – (Biblioteka „Grota”; t. 24)

Wspomnienia i rozrachunek działacza „Solidarności” z leszczyńską Służbą Bezpieczeństwa. Zawiera m.in. wykaz pracowników SB w Lesznie.

INFORMATOR o systemie i poznańskich instytucjach wsparcia dla osób niepełnosprawnych na rynku pracy / oprac. Władysław Dykcik. – Poznań: Wydaw. Miejskie, [b.r.]. – 58 s.

Informacja na temat doradztwa zawodowego, edukacji i szkoleń, pośrednictwa pracy oraz wybranych projektów dotyczących osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

KABAT Roman

Historia zabudowy Chodzieży. – Chodzież: Towarzystwo Miłośników Ziemi Chodzieskiej, 2008. – 239 s. : fot., pl.

Historia zabudowy placów i ulic na tle dziejów miasta.

KASPERSKA Helena

Muzeum Regionalne im. Hieronima Ławniczaka : informator / fot. Adam Augustyniak [i in.]. – Krotoszyn: Muzeum Regionalne im. H. Ławniczaka, 2007. – 36 s. : fot.

Historia muzeum od 1957 roku i omówienie ekspozycji stałej dot. Krotoszyna.

KAWALERSKA Danuta

Kalisz w powstaniu kościuszkowskim. – Kalisz: Towarzystwo Miłośników Kalisza, 2007. – 32 s. : mapy

Publikacja z cyklu „Wykłady Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kaliszu”.

KAWALERSKA Danuta

Kaliszanie w powstaniu listopadowym. – Kalisz: Towarzystwo Miłośników Kalisza, 2008. – 28 s.

Reakcja mieszkańców Kalisza na wieść o wybuchu powstania. Publikacja z cyklu „Wykłady Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kaliszu”.

KOCHAJCIE zawsze Boga i Maryję : wspomnienie o księdzu prałacie Aleksym Stodolnym. – Poznań: Drukarnia i Księgarnia Świętego Wojciecha Sp. z o.o., 2007. – 72 s., [8] s. tabl. : fot., portr.

Proboszcz parafii pw. św. Jana Kantego w Poznaniu (1934-2007). Przemówienia pożegnalne i wspomnienia parafian.

KRONIKA Publicznej szkoły Powszechnej w Puszczykowie (1945-1972) / red. Ludwik Madej. – Puszczykowo: Miejska Biblioteka w Puszczykowie, 2008. – 223 s. : fot., il. – (Puszczykowo Wczoraj i Dziś; z. 2)

Zawiera m.in. wykazy uczniów i absolwentów szkoły w poszczególnych latach.

MICHALAK Zbigniew

Kościelne dzieje Turku. – Kalisz; Turek: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2007. – 384 s. : il. – (Bibliotheca Turcoviana; nr 5)

Historia kościoła na tle dziejów miejscowości.

MUNDT Ewa

Zespół pałacowy w Czarniejewie / fot. Jacek Pluta. – Poznań: Prodruk, 2007. – 108 s. : fot., il.

Historia i architektura zespołu pałacowego od XVIII wieku na tle dziejów Czarniejewa i losów właścicieli, Lipskich i Skórzewskich.

NAJWER Ewa

Komitet 80/81 : pięć kamyków Dawida / wstęp Sergiusz Sterna-Wachowiak. – Poznań: Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, 2006. – 271 s.

Wspomnienia dot. działalności Komitetu Porozumiewawczego Środowisk Twórczych i Komitetu Budowy Pomnika Czerwca 1956 w Poznaniu w latach 1980-1981.

NEOGOTYCKIE rezydencje w Wielkopolsce : [album] / teksty Maria Strzałko; oprac. graf. i rys. Anna Woźniak, Michał Woźniak; fot. Karol Budziński [i in.]; tłum. Zbigniew Nadstoga. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2008. – 304 s. : fot., il.

Tekst także w jęz. angielskim

Prezentacja budowli w układzie alfabetycznym według nazw miejscowości.

[PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat miejskiej służby geodezyjnej w Lesznie 1957-2007 : seminarium, Leszno 18.05.2007. – Leszno: Urząd Miasta, 2007. – 39 s. : il.

POZNAŃSKI Czerwiec 1956 : relacje uczestników / wybór i oprac. Aleksander Ziemkowski; red. Eugenia R. Dabertowa, współpraca Regina Kurewicz; Wielkopolskie Archiwum Solidarności. Fundacja. – Wyd. 2. – Poznań: Bonami, 2008. – 638 s. : pl.

Wznowienie publikacji wydanej w 2006 roku z okazji obchodów 50-lecia wydarzeń.

PODKOWSKI Marek

Samorząd gminny w Wielkopolsce 1919-1939. – Wrocław: Marek Podkowski, 2007. – 234 s. : tab.

Publikacja naukowa na temat dziejów samorządu gminnego w Wielkopolsce w okresie międzywojennym.

POKÓJ i dobro : 750 lat obecności oo. franciszkanów w Kaliszu / tekst Jerzy Aleksander Splitt; fot. Mariusz Hertmann, Jerzy Aleksander Splitt. – Kalisz, 2007. – [16] s. : fot.

Informator wystawy w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej w Kaliszu.

PTAK Arkadiusz

Samorząd miejski Pleszewa w okresie międzywojennym (1919-1939). – Pleszew: Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne, Muzeum Regionalne w Pleszewie, 2007. – 136 s. : fot., il., mapa

Historia i działalność rady i zarządu miasta. W rozdziale VI sylwetki przewodniczących Rady Miejskiej a w aneksie nazwy pleszewskich ulic od XIX do XXI wieku.

RAPORT o stanie zdrowia poznaniaków z badania ankietowego w ramach projektu „HEPRO – Zbiór Narzędzi dla Profili Zdrowotnych” / Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania; oprac. Eliza Iwanowicz. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2007. – 244 s. : tab., wykr.

Prezentacja i analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych w Poznaniu w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

SPOJRZENIA 2007 : mieszam zupełnie jarzynową potencjalną pramaterię wszechświata. – Poznań: Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2008. – 178 s.

II edycja konkursu literackiego dla młodych twórców zorganizowanego przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. Werdykt jury i wybór nagrodzonych prac.

SPORT w Lesznie w latach 1996-2000 / pod red. Jerzego Gaja. – Leszno: Prezydent Miasta Leszna, Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne, 2007. – 143 s. : fot.

Osiągnięcia sportowe szkół i klubów oraz kształcenie nauczycieli wychowania fizycznego. Kontynuacja książki „Sport w Lesznie w latach 1902-1996”.

STATUT Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu : uchwalony na zebraniu założycielskim dnia 15 maja 2002 roku. – Kalisz: TPK, 2007. – 15 s.

[SZEŚĆDZIESIĄT] 60 lat Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań: WBPiCAK, 2008. – 102 s.

Publikacja jubileuszowa. Zawiera m.in. wykazy wydawnictw i opracowań o bibliotece.

SZKATUŁKI czasu : najstarsze kaplice Kalisza / tekst Anna Tabaka, Maciej Błachowicz; wstęp Władysław Kościelniak; fot. Mariusz Hertmann. – Kalisz: Urząd Miejski w Kaliszu, 2007. – 43 s. : fot.

SZLAKIEM twierdzy Poznań / tekst Zbyszek Snusz; fot. Zbyszek Snusz, Paweł Mordal; Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury. Pracownia Krajoznawcza w Poznaniu. – Poznań: Wydaw. WBPiCAK, 2007. – 24 s. : fot., pl. – (Zwiedzamy Wielkopolskę)

Historia i opis krajoznawczy fortyfikacji poznańskich.

SZYMANOWSKA Leokadia

Żeby pamięć o niej nie zaginęła. – Śmigiel: Śmigielskie Towarzystwo Kulturalne, Urząd Miejski Śmigla, Quarta Wydaw. i Realizacje Multimedialne, 2008. – 48 s. : fot., portr.

Biografia żony generała, Jana Henryka Dąbrowskiego (1782-1848). Dot. związków ze Śmigiem, pow. Kościan i Winną Górą, pow. Środa Wlkp.

ŚLIWA Paweł, JANYSZEK Sławomir

Przyroda gminy Kaźmierz województwo wielkopolskie. – Kaźmierz: Urząd Gminy w Kaźmierzu, 2007. – 128 s. : fot., il., wykr.

Walory przyrodnicze gminy Kaźmierz: flora, fauna, pomniki i rezerваты przyrody oraz kompleksy leśne i inne obszary cenne przyrodniczo. Na kolorowych fotografiach omawiane obiekty i atrakcyjne zakątki gminy.

[TRZYSTA dwadzieścia pięć] 325 lat Poczty w Lesznie : krajowa wystawa filatelistyczna, Galeria Sztuki Muzeum Okręgowego w Lesznie, 27 kwietnia do 4 maja 2008 r. : katalog / red. Edmund Jankowski [i in.]; Polski Związek Filatelistów. Koło Miejskie w Lesznie. – Leszno: Muzeum Okręgowo w Lesznie, Koło Miejskie Polskiego Związku Filatelistów w Lesznie, 2008. – 103 s. : il.

WASZAK Mieczysław

Witaszyce wczoraj i dziś. – Witaszyce: Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc, 2006. – 19 s. : fot., il.

Zarys historii Witaszyc, kalendarium ważniejszych wydarzeń oraz wykaz księży związanych z miejscową parafią.

WITASZYCE : Mała Ojczyzna księdza Tadeusza Nagela / oprac. Mieczysław Waszak. – Witaszyce: [Stowarzyszenie na Rzecz Witaszyc], 2007. – [12] s. : il., nuty, portr.

Publikacja zawiera wiersze i piosenki księdza Tadeusza Nagela dot. Witaszyc oraz biogram autora.

WSPOMNIENIA z Powstania Wielkopolskiego / wybór i oprac. Janusz Karwat. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2007. – 313 s. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania)

Wybór 21 relacji i wspomnień dot. przygotowań i przebiegu Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu i okolicach.

WYDZIAŁ Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza : [informator]. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2008. – [24] s. : fot., portr.

Historia, struktura organizacyjna, badania naukowe i kształcenie studentów oraz wykaz kadry naukowej instytutu.

WYSTĘPSKI Walerian

Gnieźnieńska Spółdzielnia Pracy (1947-2007) / fot. Przemysław Kołodziej-ski. – Gniezno: Gnieźnieńska Spółdzielnia Pracy, 2007. – 71 s. : fot.

Publikacja jubileuszowa. Zawiera m.in. wykazy kadry kierowniczej i pracowników spółdzielni.

ZNIEWOLONY Poznań 1939-1945 / tekst Anna Ziółkowska; red. Janina Chodera; oprac. graf. Marcin Krzysztoń. – [Luboń]: Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie, 2007. – 51 s. : fot.

Szkiec historyczny dot. Poznania w okresie II wojny światowej.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(marzec–maj 2008)

W bibliotekach wielkopolskich w marcu odbywały się liczne i różnorodne imprezy z okazji Dnia Kobiet, świąt wielkanocnych oraz nadchodzącej wiosny. W kwietniu i maju obchodzono Światowy Dzień Książki, Dzień Bibliotekarza, Tydzień Bibliotek, Dzień Matki oraz rocznicę Konstytucji 3 Maja. Pamiętano o rocznicach pisarzy: Cypriana Kamila Norwida, Teodora Parnickiego, Poli Gojawiczyńskiej, Macieja Słomczyńskiego, Joanny Kulmowej, Aleksandra Kamińskiego, Jerzego Andrzejewskiego, Zbigniewa Herberta, Henryka Ibsena.

Marzec

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Nasza mała Ojczyzna – cykl spotkań historycznych dla klas V. Cz. 3 – Samorząd Terytorialny (również w kwietniu)
- Galeria Jednego Obrazu „Śpiący Radek”, karton, kredka – Julita Winiarska, 2006

Budzyń (pow. Chodzież)

- Przegląd literatury popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży
- „Historyjka ilustracją opowiedziana” – konkurs rysunkowy z okazji 35. rocznicy śmierci Jana Marcina Szancera

Chodzież

- „Najważniejsze wydarzenia w 2007 roku na świecie, w Polsce i w naszym regionie” – wystawa (Czytelnia dla dorosłych)
- „Spotkanie z baśnią” – prezentacja multimedialna dla uczniów szkoły podstawowej w Stróżowie (Oddział dla dzieci)
- „Spotkanie z leśnikiem” – spotkanie mające na celu przybliżenie dzieciom przyrody i książek o tej tematyce (Oddział dla dzieci)

Czempiń (pow. Kościan)

- Polscy pisarze – wystawa książek z przygotowanymi biogramami pisarzy, z okazji Międzynarodowego Dnia Pisarzy

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- „Dobre manieri” – zajęcia dla przedszkolaków

Gniezno

- Wystawa fotograficzna pt. „Irlandia Monastyczna”

Gostyń

- Konkurs plastyczny na logo biblioteki ogłoszony przez WBPiCAK w Poznaniu „Uwaga! Czytanie wciąga”
- Spotkanie z dziennikarzem Witoldem Machurą – „Jak czytać prasę między wierszami”
- Wystawa fotograficzna „Dziecko 2007”

Jutrosin (pow. Rawicz)

- Pokaz produktów firmy „Tupperware”. W spotkaniu brały udział wyróżniające się czytelniczki, które po pokazie dyskutowały na temat ostatnio przeczytanych książek

Kalisz

- „Zawodzie: przeszłość i przyszłość kolebki Kalisza” – spotkanie z Leszkiem Ziąbką, opiekunem Rezerwatu Archeologicznego na Zawodziu z młodzieżą z IV LO w Kaliszu (Filia nr 9) (również w kwietniu)
- „W marcu jak w garncu” – wystawa prac plastycznych przygotowanych przez uczniów Szkoły Przystosabiającej do Pracy przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (Filia na 1)
- „Wspomnienie karnawału – maski... kotyliony... szaliki” – wystawa prac plastycznych przygotowanych przez uczniów Szkoły Przystosabiającej do Pracy przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (Filia nr 1)
- „Wyspa Robinsona” – wystawa makiet z cyklu „Lektura szkolna nie musi być nudna” przygotowanych przez uczniów kl. IV SP nr 3 (Filia nr 1)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Szkolenia dla nauczycieli powiatu kępińskiego zorganizowane przez wydawnictwo „Nowa Era”
 - ~ „Strategie nauczania przyrody w biologii”
 - ~ „Nauczanie zintegrowane”
- Wystawa objazdowa Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kępnie. Wystawa kompozycji kwiatowych Renaty Zagajczyk, twórcy regionalnego, otwarta w Gminnej Bibliotece Publicznej w Rychtalu. Organizatorzy: PBP w Kępnie i GBP w Rychtalu
- „Wystawa wielkanocna” uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej zorganizowana w ramach współpracy PBP w Kępnie z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Słupi

- Spotkanie Kępińskiego Bractwa Kurkowego
- Konkurs wiedzy o samorządzie terytorialnym „Nasza Europa” zorganizowany przez Starostwo Powiatowe w Kępnie
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, refleksje na temat Boba Dylana pt. „Moje Kroniki”

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Wieczór poetycki Dominika Kiepur, ucznia klasy maturalnej

Kłetko (pow. Gniezno)

- Bajkowe popołudnie: bajka „Shrek” wyświetlana dla dzieci – na dużym ekranie

Koło

- Spotkanie członków Koła Przyjaciół Biblioteki – prelekcja Zofii Janiszewskiej – „45 rocznica śmierci Poli Gojawiczyńskiej”
- Wystawa „Marzec 68 – 40 rocznica wydarzeń”
- Wystawa z okazji 3. rocznicy śmierci Papieża – „Ojciec Wszech Narodów Jan Paweł II – Szukałem Was a Wy przyszliście do mnie”
- Finał konkursu plastycznego „Mistrzowi Janowi Szancerowi” oraz wystawa prac plastycznych (Filia dla dzieci)

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ Kobiety w literaturze dla dzieci
 - ~ Moja Wielkopolska – Rodzina. Wystawa fotograficzna
 - ~ Kobiety – laureatki literackiej Nagrody Nobla
- W cyklu „Literatura nad Obrą”: spotkanie poetyckie „Poezja jest kobietą” z udziałem Kariny Bonkowskiej, Urszuli Ciszewskiej, Arlety Frąckowiak i Ewy Wierzińskiej
- Sto lat Kościańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej – wykład Jana Kozaka z Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej
- Współdział w konkursie plastycznym zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu ph. „Uwaga! Czytanie wciąga” (konkurs na logo biblioteki)
- Cykl spotkań: Zbliża nas książek świat: Pismo – co to jest?
- Pogadanka pt.: „Krasnoludki i inni bohaterowie książek Marii Konopnickiej” w Zespole Szkół Specjalnych im. M. Konopnickiej (również w kwietniu)
- Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza z uwzględnieniem lektury „W pustyni i w puszczy” – prelekcja
- Clive Staples Lewis. Życie i twórczość z uwzględnieniem lektury „Lew, czarownica i stara szafa”

- Zbliża nas ksiązek świat: Wytwarzanie papieru – cykl spotkań
- Poranek dla dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 4

Kościelec (pow. Koło)

- Referat ucznia kl. VI – „Jak radzić sobie ze stresem przed egzaminem i w czasie jego trwania”

Krobia (pow. Gostyń)

- Wystawa „Książka – królowa biblioteki”

Krotoszyn

- Wystawa ph. „Wspomnienia z Targów Książki dla Dzieci i Młodzieży” – prezentacja wydawnictw oraz najnowszych ksiązek dla dzieci
- Cykl spotkań z dziećmi nt. „Książki, które warto przeczytać” – pogadanki, omówienie nowości wydawniczych
- „Marzanna czyta o wiośnie” – konkurs jak wygląda Marzanna

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Pawłowicki strój ludowy”, „Baby, babki, mazurki” – spotkania regionalne (Filia Pawłowice)
- „Kobieta w literaturze”, „Wielkanocny festiwal tradycji i obrzędu”, „Wycinanki ludowe” – wystawy (Filia Pawłowice)
- „Topienie Marzanny” – impreza plenerowa dla dzieci (Filia Pawłowice)
- „Wszystko o Kraju Kwitnącej Wiśni” – cykl imprez dla dzieci przybliżających historię, kulturę i życie codzienne Japonii
- „Wielkanocne wierszowanie, czyli jak święta łączą pokolenia” – spotkania seniorów z przedszkolakami

Leszno

Wystawy:

„Galeria Lochy”:

- „Irysy” – wystawa obrazów Macieja Piotrowskiego

„Galeria za Regałami”:

- „Zabytki Wielkopolski” – wystawa z cyklu „Regionalia w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej”
 - „Gustaw Holoubek (1923-2008)” – plakaty z kolekcji Jacka Jaroszyka
- ##### „Galeria za Regałami” i „Galeria Recto Verso”:
- „Franciszek Starowieyski – plakatowa retrospektywa z lat 1956-2007” z kolekcji Jacka i Mikołaja Jaroszyków oraz rysunki i szkice z teki autorskiej Franciszka Starowieyskiego

„Galeria Recto Verso”:

- „Wiatraki” – wystawa rysunków Jarosława Jankowskiego oraz oryginalnych elementów wiatraków leszczyńskich

Imprezy:

- Promocja książki Macieja Zaremby „Polski hydraulik i inne opowieści ze Szwecji”. Spotkanie prowadziła Bożena Dudko
- „Bliżej dzieła” – Jan Jonston „Historia naturalis...” – pierwsze spotkanie nowego cyklu prezentującego najcenniejsze dzieła znajdujące się w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej, które pragniemy przybliżyć mieszkańcom Leszna i regionu
- Członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki omawiali na spotkaniu książkę Hanny Krall „Król kier znów na wylocie”

Lipka (pow. Złotów)

- Wtorkowe spotkania ze starszymi czytelnikami – nauka obsługi komputera

Lipno (pow. Leszno)

- Spotkanie promujące wydaną w 2008 roku monografię gminy Lipno z udziałem jej autora Stanisława Jędrasia (Filia Wilkowice)

Luboń (pow. Poznań)

- „Kolorowe malowanie” – działania plastyczne dla dzieci pod kierunkiem plastyka Anny Przybylskiej – 7 spotkań w marcu, kwietniu i maju
- Zajęcia z kynoterapii (dogoterapii) prowadzone przez Grażynę Jujkę z Fundacji Kynoterapeutycznej „SEKRET GAI” – 11 zajęć w marcu, kwietniu i maju
- Z cyklu „abc Lubonia POrozmawiajmy o kobietach” – „Kobiety silne, rządzące”. Gośćmi spotkania były panie: Teresa Socha – Skarbnik Miasta Lubonia, Agnieszka Kozłowska-Majewicz – poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oraz Teresa Goździewska – Prezes „TMS STELLA”
- Kwiatek dla Ewy – „Oczy czarne” – rosyjskie ballady i romanse w wykonaniu: Beata Adamska – wokół, Jarek Buczkowski – akordeon, Zenon Ciosek – gitara, Wojtek Winiarski – gitara
- „Wyspa Pacynek” – przedstawienie dla dzieci w wykonaniu aktorów Teatru Pod Orzełkiem: Sławy Tarkowskiej i Mariusza Orzełka
- Śniadanie Wielkanocne w Klubie Ludzi Niewidomych i Słabo Widzących „Promyk”
- „Osobliwości przyrodnicze w fotografii” wystawa fotografii. Finał V edycji konkursu, pod patronatem Oddziału PTTK im. Cyryla Ratajskiego w Luboniu

Łubowo (pow. Gniezno)

- Wyjazd do Teatru Polskiego w Poznaniu na spektakl „Gąska”
- Rok Zbigniewa Herberta – wystawa twórczości

Nowy Tomyśl

- Z cyklu: Twórca i jego dzieło – Spotkania autorskie z Grzegorzem Kasdepke, autorem książek dla dzieci (także: Filia w Jastrzębsku Starym, Gminna Biblioteka w Kuślinie)
- Dyskusyjny Klub Książki – spotkanie z poezją kobiecą Zdzisławy Jaskulskiej-Kaczmarek
- Klub Miłośników Podróży „Przez Kontynenty”: „Podróżuj za uśmiech, czyli autostopem dookoła świata” – pokaz slajdów podróżniczych i spotkanie z Kamilą Szymanowską – podróżniczką z Wrocławia
- Z cyklu: Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne – Recital Andrzeja Ciborskiego, poznańskiego poety i barda
- Z cyklu: Spotkania niebanalne – Całun Turyński: płótno, historia, badania – spotkania z o. Tomaszem Alexiewiczem, dominikaninem
- Otwarcie wystawy „Pasja” Aleksandry Antoniewicz-Kaszczyńskiej z udziałem młodzieżowego Zespołu „Kerygma”

Oborniki

- Jak być piękną na wiosnę – prelekcja i warsztaty kosmetyczne prowadzone przez Alicję Rezlewicz-Fraćkowiak
- Kobieta w malarstwie Mieczysława Skibickiego – wystawa obrazów
- Ludziom na pogodę – wieczór poetycko-muzyczny Marii Kogut
- Dyskusyjny Klub Książki – Chuck Palahniuk „Fight Club”

Okonek (pow. Złotów)

- „Od wiosny do wiosny” – spotkanie dla najmłodszych czytelników
- 10. rocznica śmierci Joe Alexa (Macieja Słomczyńskiego) – spotkanie z literaturą kryminalną
- „Plotkarka” – wystawa książek o nastolatkach dla nastolatek

Opatów (pow. Kępno)

- „Uwaga! Czytanie wciąga” – konkurs plastyczny na logo biblioteki
- „Piękno i kobieta” – wystawa prac malarskich, dziewiarskich i robótek ręcznych (Filia Siemianice)

Perzów (pow. Kępno)

- „Wyśpiewajmy piękno słowa” – 3-dniowe warsztaty teatralno-muzyczne prowadzone przez Jarosława Wasika, aktora, autora tekstów. Warsztaty

zakończone koncertem piosenek Marka Grechuty skierowanym do pań z okazji Dnia Kobiet

Pępowo (pow. Gostyń)

- Spotkanie z dziennikarzem Witoldem Machurą – „Jak pisać w Internecie” – dla młodzieży gimnazjalnej

Piaski (pow. Gostyń)

- Warsztaty interdyscyplinarne z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu – „Latający kufer” dla dzieci przedszkolnych (Filia Szelejewo)

Pleszew

- Konkurs plastyczny na logo twojej biblioteki
- W ramach obchodów 725-lecia miasta Pleszewa, odbyło się spotkanie w Bibliotecznym Saloniku Kulturalnym ph. „Pleszew – historia miasta i jego mieszkańców”
- Dyskusyjny Klub Książki – tematem dyskusji podczas kolejnego spotkania była książka Zadie Smith „O pięknie”

Przedecz (pow. Koło)

- Zajęcia z dziećmi, praca z encyklopedią – „Teatr”

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- Spotkanie autorskie z Tomaszem Rzeczyckim (Kaszczor)
- Spotkanie z aktorem, Zbigniewem Walerysiem (Bucz, Przemęt)
- Turniej wiedzy dla klas III „Jaka to zagadka? (Mochy)
- Warsztaty dla dzieci „Mandale – cztery pory roku” (Bucz)
- Wystawa książek, pisanek oraz ilustracji ph. „Obrzędy i tradycje wielkanocne” (Mochy, Bucz)
- Konkurs plastyczny „Wiersz w obrazie” (Kaszczor)

Rawicz

- Spotkanie autorskie z Kazimierzem Szymeczko
- „Kobieta XXI wieku” – o poezji, codzienności i nie tylko... – spotkanie i pogawędka z czytelnikami
- Ława Jednego Autora:
 - ~ Teodor Pamicki
 - ~ Henryk Ibsen
 - ~ Pola Gojawiczyńska
- Galeria Jednego Obrazu: „Kamieniczki” – A. Starska

Rychtal (pow. Kępno)

- „Wszystko co nas otacza w hafcie płaskim” – wystawa prac Barbary Drygały

Szamocin (pow. Chodzież)

- Turniej wiedzy pożarniczej pt. „Młodzi zapobiegają pożarom” (Lipia Góra)

Śmigiel (pow. Kościan)

- „Nasza biblioteka” – konkurs rysunkowy (Filia Stare Bojanowo)
- Warsztaty biblioteczne: „Jak zdrowo żyć”

Trzcianka

- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – „Drzazga”, Ewa Lipska
- Cykl spotkań z pisarzami ph. „Jak oni piszą?” – Zima z pisarzami w bibliotece, spotkania autorskie z Izabellą Klebańską i Joanną Olech
- Warsztaty poetyckie w bibliotekach powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (Biała, Siedlisko, Krzyż, Wielen) z Zuzanną Przeworską i Sergiuszem Sterna-Wachowiakiem
- Wiosenna zbiórka książek w ramach Akcji CPCD

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Konkurs plastyczny „Dzień dobry wiosno”

Turek

- Warsztaty literackie dla uczniów gimnazjów i szkół średnich – prowadzenie Makary Górczyński (również w kwietniu i maju)
- Program 50+:
 - ~ Wielkopolska Wiosna Ludów 1848 – Marek Rezler
 - ~ „Cygańskie toasty biesiadne, zaklęcia, wróżby, wędrówki...” – Jerzy Grupiński
 - ~ Kurs komputerowy dla seniorów – 4 spotkania (również w kwietniu i maju)
- Studium Wiedzy o Regionie Wielkopolska:
 - ~ Wielkopolska kolebką państwa polskiego – wykład Marka Rezlera
 - ~ Złoty wiek Wielkopolski – wykład Marka Rezlera
- Zajęcia w Świetlicach Terapeutycznych: Higiena, czystość, zdrowie – zajęcia dydaktyczno-profilaktyczne (Filia Nr 2)

Zakrzewo (pow. Złotów)

- „Legenda o źródłach Głomi” – wieczorne czytanie okolicznych legend przy świecach
- „Idzie wiosna, idzie lato, czekaliśmy wszyscy na to” – impreza plenerowa (topienie gaików nad jeziorem)

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Kobieta w fotografii” – wystawa
- Spotkanie autorskie z Lilianą Bardijewską

Złotów

- Wystawy:
- „Kobieta, miłość i wiosna”
- „Polscy poeci XX wieku”
- „Ludzie i morze”
- „Wszystkie języki świata” Zdzisław Mentzel – spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki
- „Indie” – spotkanie autorskie z Krzysztofem Mroziewiczem w kawiarence literackiej
- „Bliżej informacji” – lekcja biblioteczna dla starszych czytelników – posługiwanie się Internetem – podstawowym współcześnie źródłem informacji

K w i e c i e ń

Babiałk (pow. Koło)

- „Gawęda o bibliotece” – wycieczka z przedszkola

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Jednego Obrazu: „Słoneczniki” – W. Moses
- Wystawa „Ania z Zielonego Wzgórza w 100 urodziny” – prace plastyczne dzieci z Punktu Bibliotecznego w Kawczu

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Konkurs plastyczny na plakat do Tygodnia Bibliotek pt. „Biblioteka miejscem spotkań”

Bralin (pow. Kępno)

- Światowy Dzień Książki – wystawa

Brzeziny (pow. Kalisz)

- Wieczornica poświęcona trzeciej rocznicy śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II – w kościele parafialnym w Brzezinach

Budzyń (pow. Chodzież)

- „Wieczór wspomnień kwiatów Jana Pawła II” – montaż poetycko-muzyczny

Chodzież

- Spotkanie autorskie z Lilianną Bardijewską (Oddział dla dzieci)
- „Spotkanie z bajką” – spotkanie dzieci przedszkolnych z literaturą baśniową (Oddział dla dzieci)

- Spotkanie autorskie z poetą, Stanisławem Machowiakiem, urozmaicone krótkim koncertem przyjaciela poety, miłośnika harmonijki ustnej Ryszarda Małeckiego (Czytelnia dla dorosłych)
- Spotkanie autorskie z Mirosławem Ikonowiczem i jego córką Magdą Gessler

Czermin (pow. Pleszew)

- Spotkanie z aktorem teatru kaliskiego Dariuszem Sosińskim

Czarniejewo (pow. Gniezno)

- Konkurs fotograficzny „Wiosna w Czarniejewie”

Gizałki (pow. Pleszew)

- Spotkanie z aktorem teatru kaliskiego Dariuszem Sosińskim

Gniezno

- Wystawa prac studentów Gnieźnieńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku pt. „Nasze pasje w jesieni życia”
- „Teatralne spotkanie z legendą (w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”) – inscenizacja i głośne czytanie przez aktorów Teatru im. Aleksandra Fredry legendy „O zaklętej księżniczce w zamku gnieźnieńskim”
- „Blaski i cienie pracy włodarza miasta” – spotkanie gnieźnieńskich przedszkoleń skupionych wokół „Motylkowych Klubów” z Prezydentem Miasta Gniezna

Gostyń

- Spotkanie z poetą, Janem Kończyńskim – dla młodzieży
- Wystawa – „730 lat Gostynia”
- Spotkanie autorskie z Moniką Sawicką przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Gostyńskiej Biblioteki Publicznej

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- „Podróż do książkolandii” – spotkanie dzieci klas 0 szkoły podstawowej z dobrym duszkiem, opiekunem biblioteki (Filia w Górze)

Jarocin

- „Wielkopolska Wiosna Ludów w 1848 roku – spojrzenie z perspektywy 160 lat” – spotkanie autorskie z Markiem Rezlerem (Filia w Witaszycach)
- „Stop foliówkom” – rozstrzygnięcie konkursu ekologicznego na prezentację multimedialną. Przedmiotem konkursu było stworzenie mini kampanii plakatowej w formie interaktywnej. Konkurs został skierowany do uczniów gimnazjów z terenu miasta, gminy i powiatu jarocińskiego (Filia nr 1)
- Pogadanka „Tradycje 1-majowe” (Filia nr 3)

Jastrowie (pow. Złotów)

- „Rok Księcia poetów – Zbigniewa Herberta” – wystawa
- „Od tabliczki glinianej po multimedia” – wystawa z okazji „Światowego Dnia Książki”

Kalisz

- „Co nam po PRL-u: nostalgii i awersje” – w ramach cyklu „Spotkania z COOLturą” z udziałem Jana Galanta i Piotra Łuszczkiewicza
- „Na podwójnej ziemi” – spotkanie z Konradem Sutarskim
- „Zadania i organizacja pracy biblioteki publicznej” – zajęcia dla nauczycieli (w ramach projektu „Dziedzictwo kulturowe w kształtowaniu świadomości regionalnej uczniów” opracowanego przez ODN)
- Konkursy:
 - ~ „Dotyk przeszłości” – konkurs dla młodzieży zorganizowany w ramach IV Pikniku z zabytkami Kalisza (Filia nr 1)
 - ~ Podsumowanie konkursu plastycznego „Woda jest życiem” i wystawa prac (Filia nr 9)
- Wystawy:
 - ~ „450 lat Poczty Polskiej”
 - ~ „Mini-książeczki” – wystawa książeczek wykonanych przez sześciolatkę z Publicznego Przedszkola nr 26 (Filia nr 1, Oddział dla dzieci)
 - ~ „Światowy Dzień Książki” (Filia nr 5)
 - ~ „Światowy Dzień Ziemi” (Filia nr 5, Oddział dla dzieci)
 - ~ Wystawa prac konkursu plastycznego „Woda jest życiem” (Filia nr 9)
 - ~ „Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci” (Filia nr 1, Oddział dla dzieci)
 - ~ „Powstanie w getcie warszawskim – 65 rocznica wybuchu” – wystawa (Filia nr 9, Oddział dla dzieci)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Pomagamy ptakom”. Konkurs przeznaczony był dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu powiatu kępińskiego. Organizatorem konkursu jest Południowopolska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków oraz PBP w Kępnie
- Konferencja pt. „Funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym”. Organizator: Starostwo Powiatowe w Kępnie i Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie
- Otwarcie wystawy malarstwa olejnego Mariusza Korczaka, artysty plastyka, który z powiatem kępińskim jest związany od lat. Na wystawie znalazły

się kopie obrazów starych mistrzów, m.in. „Wieczera w Emaus”, „Złożenie do grobu” Michelangela Merisi da Caravaggio, „Włoska kwaciarka” Teodora Axentowicza, „Pierwsze róże” Władysława Czachórskiego, jak i współczesne abstrakcje autora wystawy występującego pod pseudonimem M.K. SURIAM

- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki oraz rozmowa na temat książki „Cztery umowy” Miguela Ruiza

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Finał konkursu wiedzy historycznej „Dzieje Ziemi Kępińskiej”, zorganizowanego we współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Kępińskiej
- Spotkania autorskie dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z Beatą Ostrowicką, pisarką książek dla dzieci i młodzieży
- Konkurs recytatorski z cyklu „Wszystko jest poezją” pod hasłem „Poezja dla małego aktora” (Filia Mikorzyn)

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Wystawa „Fiknijmy koziółka” – graficzny wizerunek Koziółka Matołka z kolekcji Emilii Waśniowskiej

Kłeczek (pow. Gniezno)

- Wystawa poświęcona Papieżowi Janowi Pawłowi II w rocznicę śmierci „Człowiek umiera, ale miłość pozostaje”

Kłodawa (pow. Koło)

- „Pozwólcie mi odejść” – montaż słowno-muzyczny w 3. rocznicę śmierci Jana Pawła II

Koło

- Wernisaż wystawy „Ekslibrisy Jana Pawła II” – ze zbiorów Józefa Czosnyki
- Wystawa „Niech każdy miłością własną – kraju miłość poświęci” – 217. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja przez Sejm Czteroletni
- Finał konkursu czytelniczego „Hai-kai” (Filia dla dzieci)
- Konkurs plastyczny na kodeks średniowieczny „Małe jest piękne” oraz wystawa prac pokonkursowych (Filia dla dzieci)
- Spotkania autorskie z Izabellą Klebańską (Filia dla dzieci)

Kościan

Gminna Biblioteka Publiczna:

- Konkurs wiedzy o Harrym Potterze (Filia w Racocie)
- Malujemy witraże okienne – zajęcia plastyczne z uczniami klas IV-VI Szkoły Podstawowej (Filia w Starym Luboszu)

- Wykonujemy zakładki do książek – zajęcia plastyczne z uczniami klas I-III Szkoły Podstawowej (Filia w Widziszewie)
- Rysujemy swoich ulubionych bohaterów bajek – zajęcia plastyczne z uczniami klas I-III Szkoły Podstawowej (Filia w Widziszewie)

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - ~ Nasze spotkania z Janem Pawłem II
 - ~ „Książki mojego dzieciństwa” – z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci
- Warsztaty poetyckie dla młodzieży licealnej prowadzone przez poetkę, Ewę Wierzińską
- Spotkanie z Krzysztofem Petkiem – autorem cyklu powieści sensacyjno-przygodowych, dziennikarzem, reportażystą, organizatorem wypraw i szkół przetrwania (dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i dla dorosłych)
- Alternatywne źródła energii – geotermia na Ziemi Kościańskiej – wykład Kazimierza Stępczaka z Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej
- Klub „Przyjaciół Trąbka” – tematy zajęć: Uprawa roślin; Wiosenne kwiaty; Warzywa i owoce z mojego ogródka; Pszczołki z naszego ula; Poznajemy zwierzęta: Dinozaury
- Kino – historia, rozwój i efekty specjalne – prelekcja
- Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza z uwzględnieniem lektury „W pustyni i w puszczy” – prelekcja
- Z cyklu „Czwartki z przedszkolakami”: Europa pełna baśni „Trzy goździki – Hiszpania”
- Popołudnie z książką – cykl spotkań „Zbliża nas książek świat”: Legendy o Kościanie
- Czytaj książki, będziesz wielki – pogadanka z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci (również w maju)
- Astrid Lindgren – przyjaciółka dzieci. Udział w innowacyjnym programie nauczania ph. „Zarażenie książką dzieci”. Program z Zespołu Szkół Specjalnych w Kościanie
- Współdziałał w konkursach zorganizowanych przez WBPiCAK w Poznaniu: plastyczny „Moja baśniowa kraina”; literacki „Fascynujące ogrody, lustra, dywany i czarodzieje w moim opowiadaniu”
- Popołudnie literackie nt. „Jan Brzechwa – poeta dziecięcej radości” – dla dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 4 im. Misia Uszatka

Kościelec (pow. Koło)

- „Książka twoim przyjacielem” – cykl spotkań uczniów Zespołu Szkół w Kościelcu

- Śladami pielgrzymek Jana Pawła II po ojczyźnie – rozmowy z uczniami klas III-IV w 3. rocznicę śmierci Ojca Świętego (Filia Dobrów)
- Konkurs czytelniczy „Czytanie jest sztuką” – dla klasy IV (Filia Dobrów)

Kotlin (pow. Jarocin)

- 150 rocznica kościoła w Kotlinie – wystawa
- Trzecia rocznica śmierci Jana Pawła II – wystawa poświęcona życiu i działalności papieża Polaka

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- Wystawa rysunków pt. „Przedszkolaki i Franklin”

Krobia (pow. Gostyń)

- Spotkanie z poetą Janem Kończyńskim dla młodzieży

Krotoszyn

- „3 rocznica śmierci Jana Pawła II” – wystawa
- Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich:
 - ~ Wystawa książek ph. „Książka zachwyca i pobudza wyobraźnię”
 - ~ Kiermasz publikacji związanych z Krotoszyńskiem oraz nowości wydawniczych przy współpracy z księgarnią Lektorat Plus, Muzeum Regionalnym oraz Towarzystwem Miłośników i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej
- „Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci” – wystawa
- Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką, autorką bajek i baśni dla dzieci
- Otwarcie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci – spotkanie organizacyjne, omówienie książki Beaty Ostrowickiej „Ach, Ja tak chcę”
- Spotkanie ph. „Las wiosenną porą” – pracownicy Nadleśnictwa opowiadali o lesie, zwierzętach i roślinach oraz czytali fragmenty książek tematycznie związanych z lasem
- Klub Moli Książkowych: Tolkien, „Niedokończona opowieść”; H. Czerwińska, „Tajemnice Matyldy”
- Dzieci Dzieciom: W Dolinie Muminków – czytanie fragmentów opowiadań, gry i zabawy; spotkanie z dziećmi niepełnosprawnymi
- Magiczna środa: „O samolubnym Rechotku” – Halina Radoła; cykl spotkań z uczniami klas I-III, „Kot w butach i reszta świata” – pani weterynarz opowiada o zwierzętach i czyta bajki

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Jak żyli i mieszkali nasi przodkowie” – 3 spotkania regionalne dla dzieci (Filia Pawłowice)

- „Łapy i pióra to rymów fura” – konkurs recytatorski dla dzieci (Filia Pawłowice)
- „Papież, który pozostał człowiekiem” – wystawa (Filia Pawłowice)
- „Kto czyta – żyje wielokrotnie”, „Nałogom – stop, dla zdrowia start” – wystawy

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „Dzieci Świata” – fotografie Piotra Krysiaka
- Wystawa książek Wydawnictwa Znak z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich

„Galeria Recto Verso”:

- „Jan Jonston *Historia naturalis...*” – z cyklu „Bliżej dzieła”

Imprezy:

- Członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki na spotkaniu omawiali książkę Arto Paasilinny „Wyjący młynarz”
- Promocja książek „Gotyckie kościoły w Wielkopolsce” oraz „Neogotyckie rezydencje w Wielkopolsce” z udziałem Piotra Małuśkiewicza. Spotkanie zostało zorganizowane wspólnie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu
- Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich zorganizowane wspólnie z Zespołem Szkół Ekonomicznych, Zarządkiem Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Ośrodkiem Kształcenia Ustawicznego Nauczycieli
- Konferencja „Wokół Herberta”:
 - ~ „Odbrazowanie Zbigniewa Herberta”
 - ~ „Życie i twórczość Zbigniewa Herberta” – prezentacja multimedialna
 - ~ „Refleksje nad Panem Cogito”
 - ~ „Niekonwencjonalne formy pracy z uczniem”
 - ~ Prezentacja Wydawnictwa Znak”
 - ~ Kiermasz książek Wydawnictwa Znak
 - ~ Wystawa poświęcona Zbigniewowi Herbertowi
- „Mistrz pięknego czytania” – miejski finał konkursu czytelniczego dla dzieci zorganizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 4

Lipka (pow. Złotów)

- „Matematyka i ortografia na wesoło” – cykliczne zajęcia dla dzieci

Luboń (pow. Poznań)

- Spotkanie w Klubie Ludzi Niewidomych i Słabo Widzących „Promyk” – Stare melodie w wykonaniu Danuty Nowak (akordeon) oraz Mariana Mateckiego (keyboard)
- Z cyklu „abc Lubonia: POrozmawiajmy o... osobach niepełnosprawnych”. Zaproszono m.in. zastępcę burmistrza Marka Rafała, radnych
- Trzecia debata społeczna z udziałem burmistrza, przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej w Luboniu na temat „Bezpieczeństwa i rekreacji w Luboniu”

Łubowo (pow. Gniezno)

- Konkurs recytatorsko-plastyczny: wiersze o czytaniu i bibliotece
- Jubileusz 60-lecia Biblioteki w Łubowie – spotkanie autorskie z Jolantą Nowak-Węklarową
- Wystawa folderów historycznych wykonanych przez gimnazjalistów
- Lednicka Wiosna Poetycka
- Koncert muzyczny grupy „Sekret Franciszka”

Margonin (pow. Chodzież)

- Stanisław Leon Machowiak, spotkanie autorskie z poetą (również w bibliotece w Budzynie)

Nowy Tomyśl

- Dyskusyjny Klub Książki – rozmowa o książce „Dwanaście” Marcina Świetlickiego
- Klub Miłośników Podróży „Przez kontynenty”:
 - ~ „Moje Chile” – spotkanie z nowotomysłanką Iwoną Sołtysiak i jej gościem Renato Jose Aquarto Reveco
 - ~ „O magicznej Rumunii opowieść” – spotkanie z dziennikarzami z Nowego Targu – Beatą Zalot („Tygodnik Podhalański”) i Markiem Tomalikiem („National Geographic”), wzbogacone słowem poetyckim, wystawą pastelii i pokazem slajdów
- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”: „Wiem, nie wrócisz – Breakout” – koncert w wykonaniu śpiewających nowotomysłan. Przygotowanie i prowadzenie Rafał Putz
- Z cyklu „Spotkania niebanalne”: „Taniec brzucha – to także filozofia życia” – spotkanie z Anią Zduńczyk z Zielonej Góry – instruktorką tańca brzucha
- Wystawy:
 - ~ „Zatrzymaj się” – wystawa prac Marii Pelec-Gąsiorowskiej
 - ~ Wystawa ilustracji Bohdana Butenki do książki Józefa Ratajczaka „Cześć, tato”

Oborniki

- Nasze pasje – wystawa prac Heleny Zajko, Małgorzaty Sajny, Ewy Sundmann-Stroińskiej, Janiny Walkowiak i Marii Malińskiej
- Świat wokół nas – wystawa fotograficzna uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Obornikach
- Najpiękniejsze zabytki powiatu obornickiego – pokonkursowa wystawa plastyczna
- W poszukiwaniu zajęcia codziennej samotności – wieczór poetycko-muzyczny Bogumiły Janickiej
- Spotkanie DKK – I. Sowa „10 minut od centrum”

Okonek (pow. Złotów)

- „W rocznicę śmierci Jana Pawła II” – wystawa poświęcona życiu i twórczości Karola Wojtyły
- „Od tego się zaczęło” – ekspozycja z okazji „Światowego Dnia Książki”

Olszówka (pow. Koło)

- Konkurs plastyczny „Dzień Ziemi”

Opatów (pow. Kępno)

- „Opowiadamy baśnie i legendy z Wielkopolski” – II Powiatowy Międzyszkolny Konkurs Krasomówczy
- „Moja baśniowa kraina” – konkurs plastyczny (Filia Siemianice)

Opatówek (pow. Kalisz)

- VI Konkurs recytatorski im. Stefana Gillera

Perzów (pow. Kępno)

- Rocznica śmierci Jana Pawła II – wieczornica poświęcona naszemu rodakowi. W programie montaż poetycko-muzyczny zawierający poezje Jana Pawła II oraz jego ulubione pieśni, fragmenty filmu „Kronika dni ostatnich”
- Wystawa pt. „Pielgrzymki Ojca Świętego”

Pleszew

- Konkurs recytatorski „Ziemia pleszewska w poezji i legendzie” w 3. kategoriach wiekowych
- Konkurs plastyczny „Moja baśniowa kraina”
- Bajkowe spotkanie z przedszkolakami „Historia powstawania książki”
- Dyskusyjny Klub Książki – tematem dyskusji była książka Wojciecha Albińskiego „Antylopa szuka myśliwego”

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Konkurs plastyczny i wystawa pokonkursowa na plakat związany z hasłem Tygodnia Bibliotek „Biblioteka miejscem spotkań” – dla szkoły podstawowej

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- Wystawa fotografii „Adama Mickiewicza wielkopolskich siedem miesięcy” (Przemęt)
- Wystawa prac pokonkursowych z przedszkola ph. „Kartka wielkanocna” (Bucz)
- Konkurs wiedzy ph. „Kto zgadnie ładnie, temu nagroda przypadnie” (Bucz)

Przykona (pow. Turek)

- II Powiatowy Przegląd Twórczości Katolickiej poświęcony Janowi Pawłowi II

Rawicz

- „Świat jest pełen praw, lecz my dorośli je znamy, lecz tym razem my dzieci dziecięce prawa poznamy” – spotkanie w ramach cyklu „Co miesiąc się spotkamy...”
- Konferencja „Kocham moje miasto” – współorganizacja
- Warsztaty manualne – papierowe kotki a także zabawy wzrokowe i czytanie książki Moost „Nie bawcie się, czyli o...”
- „Kochane gzubki, miłe dzieciory i rozbestwione całkiem ogary, moje cowboje i indianery, których uskromić nie mógłby szeryf” – poznajemy gwary poznańską. Miejsce gwary w języku narodowym. Dzieci otrzymały mini słownik gwary poznańskiej a na warsztatach plastycznych wykonały kartki pogodowe
- Wycieczka przewodników turystycznych z całej Polski – promocja Ziemi Rawickiej oraz omówienie zeszytu „Raviciana” – „250-lecie Ratusza” – omówił regionalista Janusz Hamielec
- „Teatralia” – współorganizacja
- Ława Jednego Autora:
 - ~ Zofia Kossak-Szczucka
 - ~ Henry James
 - ~ Jarosław Hasek
 - ~ Jerzy Andrzejewski
- Galeria Jednego Obrazu: „Kościół” – E. Duda

Rozdrażew (pow. Krotoszyn)

- I etap konkursu wiedzy na temat baśni, legend i podań ziemi kaliskiej, II etap w maju

Rychtal (pow. Kępno)

- Wystawa dotycząca życia i twórczości Jana Pawła II

Rydzyna (pow. Leszno)

- „Samochód moich marzeń”, „Prezent urodzinowy” – konkursy plastyczne (Filia Moraczewo)

Szamocin (pow. Chodzież)

- Podsumowanie konkursu „Bajkowy świat” – Słodkie spotkanie – wręczenie słodyczy i upominków uczestnikom konkursu
- Szamocińskie muzykowanie – wystawa fotografii
- „Szamocin – moje miasto” – wystawa prac klas IV

Śmigiel (pow. Kościan)

- Warsztaty czytelnicze pn. „Śmigiel moja mała ojczyzna”; Praktyczne posługiwanie się katalogiem; Cztery pory roku w literaturze – Wiosna
- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem (MBP i Filia w Starym Bojanowie)
- Witajcie w naszej bajce – lekcja biblioteczna (Filia w Starym Bojanowie)
- Wieczór wspomnień o wielkim Polaku Janie Pawle II, przygotowany wspólnie z uczniami szkoły dla mieszkańców wsi (Filia w Czaczu)

Trzcianka

- Spotkanie DKK – „Pamiętnik przetrwania”, Doris Lessing
- Powiatowy konkurs recytatorski ph. „Kazimiera Iłakowiczówna – dzieciom”
- „Chodzi, chodzi Baj po ścianie...” – wystawa poświęcona twórczości Kazimierzy Iłakowiczówny
- Międzynarodowy Dzień Teatru – spektakl teatralny ph. „Skarbnikowe dary” w wykonaniu aktorów Studia Teatralnego ART-RE z Krakowa
- Cykl spotkań z pisarzami ph. „Jak oni piszą?” – Wiosna z pisarzami w bibliotece – spotkanie autorskie z Arkadiuszem Niemirskim
- Warsztaty poetyckie w bibliotekach powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (Czarnków, Trzcianka, Lubasz, Rosko) z Zuzanną Przeworską i Sergiuszem Sterna-Wachowiakiem
- XXV Tydzień Kultury Chrześcijańskiej – spotkanie z poetką Elżbietą Parnert-Mumot ph. „Z przestrzemi słowa”
- „Traktat Lizboński” – spotkanie z Filipem Kaczmarkiem – posłem Parlamentu Europejskiego
- „23 kwietnia – Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich” – wystawa

Trzcinica (pow. Kępno)

- W ramach projektu „Książka, to ważna sprawa” – spotkanie autorskie z pi-sarką dla dzieci i młodzieży, Beatą Ostrowicką
- Wystawa pn. „Sługa Boży – Jan Paweł II”, zorganizowana w trzecią rocz-nicę śmierci Papieża (Filia Laski)
- Spotkanie z malarzem, Ryszardem Ziębą, połączone z wystawą prac (Filia Laski)

Turek

- Rozstrzygnięcie IX Konkursu Poetyckiego im. Włodzimierza Pietrzaka:
 - ~ Uroczysta promocja książki Włodzimierza Krzysztofa Marczewskiego „Biegłem po laury...”
 - ~ Koncert Mieczysława Szczepniaka
- Program 50+:
 - ~ Wielkopolska „mała i duża” czyli Poznań a Turek. Jak to należy wi-dzieć? – wykład Marka Rezlera
 - ~ Spotkanie ze Zbigniewem Ćwiklińskim, rehabilitantem
 - ~ Dyskusyjny Klub Książki 50+
 - ~ Nauka języka angielskiego – 3 spotkania (również w maju)
- Studium Wiedzy o Regionie Wielkopolska:
 - ~ Czasy zaborów. Wielkopolski droga do niepodległości – wykład Marka Rezlera
 - ~ Czasy kryzysu i nadziei. Wielkopolska 17-18 w. – wykład Marka Rezlera
- „Nasza planeta – Ziemia” – rozstrzygnięcie powiatowego konkursu pla-stycznego i wystawa prac
- „Lista Przebojów Książkowych dla Nastolatków” za 2007 rok – rozstrzy-gnięcie plebiscytu na najchętniej czytaną przez młodzież książkę
- Spotkanie z Kaliną Jerzykowską, autorką książek i piosenek dla dzieci. Spotkania odbyły się również w GBP w Malanowie i Słodkowie
- Zajęcia w Świetlicach Terapeutycznych (Filia nr 2):
 - ~ „Mój przyjaciel pies” – głośne czytania, zajęcia plastyczne
 - ~ Moje hobby – wykorzystanie wolnego czasu
- Zajęcia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym – Poznajemy zasady dobrego wychowania (Filia nr 2)

Witkowo (pow. Gniezno)

- Konkurs dla klas III szkół podstawowych „Czy rozwiążesz tę zagadkę”
- Konkurs plastyczny dla gimnazjalistów „Nie wiesz? – Zapytaj w Bibliotece”
- Konkurs plastyczny dla sześcioletków „Kochajmy bajki”

Zakrzewo (pow. Złotów)

- „Uśmiechnij się” – kampania na rzecz uśmiechu – cykl zajęć dla dzieci i młodzieży
- Konkurs plastyczny na logo biblioteki
- „Ortorofrajda” – wielki konkurs ortograficzny

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Aniu Shirley! Zapraszam do mojego miasta” – konkurs
- Baśniowy świat Hansa Christiana Andersena – spotkania z uczniami klasy II szkoły podstawowej
- Gwarowa zabawa z Jackiem Hałasikiem (Zduny, Baszków)
- „Spotkaliśmy Wiosnę” – spotkanie z podopiecznymi DPS
- Wernisaż wystawy fotograficznej Bartosza Blechy pt. „Przenośnia”
- „Świat baśni Andersena” – konkurs (Baszków)

Złotów

- Wystawy:
- „2 kwietnia – rocznica śmierci Jana Pawła II”
- „Vincent van Gogh”
- „Moje magiczne miejsce”
- „Portret Kapitana Ali” – pokonkursowa wystawa prac plastycznych
- „Czytajmy po angielsku” – spotkanie z przedstawicielami miasta partnerskiego Goole
- „Menażeria Kapitana Ali” – V finał powiatowego konkursu literackiego
- „Przygoda z lekturą”
- „Morskie opowieści Alojzego Drzonka” – spotkanie marynistyczne z młodzieżą gimnazjalną i wystawa

M a j

Babiałk (pow. Koło)

- „Zachęcamy do wspólnego czytania” – impreza artystyczna dla przedszkolaków
- Konkurs recytatorski „Snuj się, snuj bajeczko”

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Jednego Obrazu: „Nadanie aktu lokacyjnego” – A. Suchanecki, 1975
- Wystawy:
 - ~ Archiwalne zdjęcia, dokumenty i mapy z kolekcji Witolda Mikołajczyka
 - z okazji 37-lecia lokacji Bojanowa

- ~ Bajkowe rysunki – ilustracje do bajek wykonane przez dzieci uczestniczące od października do maja w spotkaniach głośnego czytania
- Konkursy:
 - ~ „Ja pytanie – Ty odpowiedź. Bojanowo wczoraj i dziś” – całotygodniowy konkurs z wiedzy o historii Bojanowa
 - ~ Rozstrzygnięcie konkursu na logo Miejskiej Biblioteki Publicznej i wystawa
- Spotkania autorskie:
 - ~ z Agatą Widzowską-Pasiak – dla dzieci
 - ~ z Łukaszem Wierzbickim – dla dorosłych
 - ~ z Martą Fox – dla młodzieży
- „Podróż sentymentalna” – spotkanie z aktorem Mieczysławem Hryniewiczem
- „Jak w dawnym Bojanowie bywało” – spotkanie z Marianem Drożdżyńskim, bojanowskim regionalistą
- „Wiosenny makijaż” – spotkanie z udziałem kosmetyczki i wizażystki Adriany Zmudy i konsultantki firmy kosmetycznej Joanny Czajkowskiej
- „Dziedzictwo kulturowe w krajach Unii Europejskiej” – spotkanie dla gimnazjalistów z konsultantem z Wielkopolskiego Centrum UE

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Spotkanie dla dzieci z poetką Jolantą Nowak-Węklarową
- Konkurs plastyczny dla dzieci z okazji Dnia Dziecka pt. „Marzenia uśmiechem malowane” – malowanie kredą na płytkach rynku

Brzeziny (pow. Kalisz)

- „Ocalić od zapomnienia” – wystawa pokonkursowa zdjęć wszystkich kapliczek i krzyży przydrożnych na terenie Gminy Brzeziny
- Kiermasz książek edukacyjnych z Wydawnictwa Papiilon

Budzyń (pow. Chodzież)

- „Calineczka” – spektakl teatralny dla dzieci

Chodzież

- „Dwuznaczność” – wystawa fotograficzna Macieja Pachowicza (kwiecień – maj) (Czytelnia dla dorosłych)
- „Książka roku” – rozwiązanie plebiscytu na książkę roku (Wypożyczalnia dla dorosłych)
- Spotkanie z poetką Marią Kogut w Klubie Seniora (Czytelnia dla dorosłych)

- „Biblioteka nasza – jaka?” – spotkanie w bibliotece z władzami miasta. Wystawa prezentująca Dokumenty Życia Społecznego naszego regionu (Czytelnia dla dorosłych)
- „Czytam i notuję” – najpiękniejszy dzienniczek lektur – rozwiązanie konkursu i wystawa pokonkursowa. Zabawa w „Ćwierćlandię” (Oddział dla dzieci)
- „Świat militariów” – spotkanie z cyklu: „Kolekcje – Ludzkie Pasje i Talenty” z Alfredem Nawrockim (Czytelnia dla dorosłych)
- „Historia zabudowy miasta Chodzieży” – prelekcja regionalisty Romana Kabata połączona z promocją jego książki (Czytelnia dla dorosłych)
- Spotkanie autorskie z Izabellą Klebańską (Oddział dla dzieci) (również w Margoninie, Budzynie i Szamocinie)

Czermin (pow. Pleszew)

- Gminny Festiwal Ekologiczny

Czarniejewo (pow. Gniezno)

- Występ teatryku dla dzieci przedszkolnych i klas zerowych „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”
- Spotkanie autorskie i zajęcia warsztatowe ze Stanisławą Łowińską dla grupy młodzieży twórczej

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Spotkanie z Ewą Chotomską, pisarką i autorką tekstów
- VI edycja regionalnego konkursu wiedzy z cyklu „Ziemia Dobrzycka – moja mała ojczyzna” ph. „160 rocznica Wiosny Ludów – dobrzyckie ślady”

Gniezno

- Dzień Bibliotekarza – wręczenie „Nagrody Pąsowej Róży” osobom, które promują i wspierają działalność Biblioteki Publicznej Miasta Gniezna
- Finał konkursu międzyszkolnego pt. „Niezwykły Świat Ani Shirley”
- Galeria Amatorskich Prac Uczniów Gimnazjum nr 3 – otwarcie wystawy

Gołuchów (pow. Pleszew)

- Spotkanie autorskie z Ewą Chotomską

Gostyń

- Spotkanie dla dzieci z bajkopisarką, Wiolettą Piasecką
- Spotkanie dla dzieci z poetką, Jolantą Nowak-Węklarową
- Spotkanie autorskie dla dzieci z Jadwigą Woźniak pt. „Krasnoludki są na świecie”
- Wystawa „Bujanie w obłokach”

- Konkurs „Gostyń dawny i niedawny” dla szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów z okazji Dni Gostynia
- Konkurs plastyczny „Urok miejsc znanych i nieznanych w 730-letnim Gostyniu”
- Pogadanka „Biblioteka, bibliotekarz, książka” oraz wręczenie certyfikatów przedszkolaka-czytelnika
- Warsztaty interdyscyplinarne z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu „Latający kufer” dla dzieci przedszkolnych (Filia Daleszyn)

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- „Pierwsze kroki w bibliotece z Kubusiem Puchatkiem” – spotkanie dla najmłodszych dzieci (teatrzyk kukiełkowy, zabawy)
- „Biblioteka na wesoło” – wizyta przedszkolaków w „Bajkolandii” (spotkanie z duszkiem książkoduszkiem, kalambury, zabawy)

Jarocin

- W ramach Tygodnia Bibliotek: Obchody 110 rocznicy urodzin Jana Brzechwy:
 - ~ Pogadanki dotyczące twórczości autora
 - ~ Zabawy, krzyżówki i rozsypanki literowe
 - ~ Wspólne śpiewanie piosenek z filmu „Akademia Pana Kleksa”
- Biblioteka w parku gościła pisarza książek popularno-naukowych o tematyce fizyczno-astronomicznej Tadeusza Bogackiego. Tematem spotkania był m.in. wielki wybuch, teoria względności Einsteina czy pozaziemskie cywilizacje
- „Dzieje książki” – wystawa (Filia nr 3)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego pt. „Piosenki patriotyczne i wojskowe” – prelegent Teresa Molus (Filia Witaszyce)
- „Mój dom moja ojczyzna” – konkurs plastyczny polegający na wykonaniu pracy plastycznej związanej tematycznie z regionem. Konkurs zorganizowano z okazji Tygodnia Bibliotek dla kl. I-VI (Filia w Golinie)

Jastrowie (pow. Złotów)

- „Bukowina piękna kraina” – cykl zajęć wspierających XIX Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Bukowińskie spotkania”
- „Koszyk pełen książek” – podsumowanie akcji zbierania książek przez przedszkolaków

Jutrosin (pow. Rawicz)

- Spotkanie autorskie Marty Fox z młodzieżą gimnazjalną w Szkaradowie

Kalisz

- „Tych miasteczek nie ma już... Żydowskie pejzaże we wspomnieniach i kreacjach artystycznych” – część I i II – spotkania z Piotrem Szewcem, poetą, prozaikiem, eseistą, krytykiem literackim oraz Zbigniewem Pakułą, dziennikarzem, badaczem wielkopolskich śladów kultury żydowskiej (moderator: Piotr Łuszczkiewicz)
- „Elementy izraelskiej tożsamości w autobiograficznej Opowieści o miłości i mroku Amosa Oza” – wykład i spotkanie z Anną Szurczak
- Spotkanie ze studentami Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu – prezentacja dokumentów życia społecznego (gromadzenie, przechowywanie, udostępnianie)
- „Rajd na poezję” – rajd rowerowy dla pensjonariuszy Zakładu Karnego (Filia nr 3)
- „Śladami pamięci” – wystawa malarstwa Wiktora Jędrzejaka oraz judaików ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w Kaliszu

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- W ramach Dyskusyjnego Klubu Książki – spotkanie z Przemysławem Czaplińskim. W wykładzie pt. „Współczesna proza polska” uczestniczyli członkowie DKK, młodzież szkół ponadgimnazjalnych, nauczyciele polonisty i bibliotekarze
- Wycieczka zabytkoznawcza dla wszystkich chętnych z miasta i okolic Kępna zorganizowana przez Dyskusyjny Klub Książki działający w PBP. Trasa wycieczki prowadziła od Biblioteki Powiatowej poprzez ciekawe miejsca na terenie miasta do neobarokowego kościoła rzymskokatolickiego. Przewodnikiem był Henryk Bajor, historyk sztuki.
- Eliminacje IV Konkursu Przyrodniczego pt. „Ptaki naszych lasów”
- Otwarcie wystawy „Szembekowie w dziejach Polski”, zorganizowanej przez Towarzystwo Historyczne im. Szembeków przy współpracy PBP i Starostwa Powiatowego w Kępnie. Autorem wystawy jest Władysław Ryszard Szelaąg. Wystawa opisuje dzieje rodu Szembeków, życie rodziny Piotra i Marii Szembeków, pogrzeb Szembeków, pogrzeb A. Fredry, przedstawia wnuków i prawnuków, a także zawiera zdjęcia pałacu Szembeków w Porębie Żegocie koło Krakowa i Siemianicach koło Kępna. Wystawa w formie prezentacji multimedialnej została pokazana również podczas uroczystej sesji „Izby Rolnicze wobec integracji europejskiej”, która odbyła się z okazji 80. rocznicy śmierci Pierwszego Prezesa Izby Rolniczych, dr. Aleksandra hrabiego Szembeka w kinie „Sokolnia” w Kępnie

- Wyjazd Dyskusyjnego Klubu Książki do Teatru Polskiego w Poznaniu na sztukę „Amatorki” autorstwa Elfriede Jelinek
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, dyskusja nad książką Jacka Dehnela pt. „Lala”

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Konkurs plastyczny dla dzieci szkół podstawowych „Okładka mojej ulubionej książki” (Filia Olszowa)
- Wieczór poetycki Ariela Witaka, ucznia szkoły ponadgimnazjalnej
- Kolejna edycja konkursu recytatorskiego dla dzieci i młodzieży „Strofy o Ojczyźnie”, organizowanego we współpracy z ZHP

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Wyjazdowe spotkanie integracyjne w Cielimowie pt. „Powitanie lata” zorganizowane dla członków Stowarzyszenia Promyk

Kłecko (pow. Gniezno)

- Teatr ART-RE z Krakowa – przedstawienie „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” dla przedszkolaków i dzieci klas I i II

Kłodawa (pow. Koło)

- Spotkanie dzieci ze Strażakiem Roku Województwa Wielkopolskiego – Tomaszem Barańskim
- Jubileusz 60-lecia Filii Bibliotecznej z Bierzwiennej Długiej – referat „Wpływ biblioteki wiejskiej na społeczność lokalną”

Kobylin (pow. Krotoszyn)

Tydzień Bibliotek:

- Spotkanie z regionalistą Zenonem Świdorskim, który opowiadał gimnazjalistom o legendach i historii Kobylina
- „Kobylin moja mała ojczyzna” – wykład dla uczniów klas VI, który wygłosiła Hanna Rejek
- Wystawa rodzinnych pamiątek pt. „Moja rodzina i jej miejsce w historii i kulturze naszego regionu” – spotkanie z wystawcami i wręczenie nagród

Koło

- Spotkanie bibliotekarzy z bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych w ramach święta bibliotek, połączone z koncertem dzieci ze Szkoły Muzycznej „Yamaha” i pokazem multimedialnym dotyczącym historii biblioteki publicznej
- Warsztaty muzyczne Szkoły Muzycznej „Yamaha” z Koła (Filia dla dzieci)
- Warsztaty interdyscyplinarne „Latający kufer” – prowadzenie T. Wieczorek i W. Nowak (Filia dla dzieci)

- Finał konkursu – konfrontacje teatralne „Jak się Koło narodziło” (Filia dla dzieci)
- Finał konkursu „Poczet Królów Polskich” (Filia dla dzieci)

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ Malarstwo Arkadiusza Cypriana
 - ~ Biblioteka bez tajemnic
- Zbliża nas książek świat – wystawa prac przedszkolaków z Samorządowego Przedszkola nr 2 w Kościanie
- Majowa Biesiada Literacka z udziałem Wandy Kocięckiej i Pawła Kuszczuńskiego (współorganizator: Związek Literatów Polskich – Oddział w Poznaniu)
- Spotkanie z Izabelą Sową
- Adama Tomaszewskiego powroty nad Obrę. Życie i twórczość patrona Biblioteki w Kościanie – prelekcja Hanny Kaczmarek dla uczniów Szkoły Podstawowej w Głuchowie
- Spotkanie – wykład przedstawicieli Fundacji Ośrodka Karta (organizacji pozarządowej zajmującej się dokumentowaniem i upowszechnianiem historii najnowszej Polski i Europy Wschodniej)
- Biblioteka bez tajemnic: „Dzień otwarty” w bibliotece – zwiedzanie Pokoju Patrona Biblioteki w Kościanie – prelekcja Hanny Kaczmarek
- Monodram „Kobietom zawsze...” w wykonaniu Michała Rutkowskiego (scenariusz i reżyseria Janusz Dodot, muzyka Marcin Ruszkiewicz)
- Na leśnych drózkach czyli śladami Jasia i Małgosi; Czytamy i bawimy się z Kubusiem Puchatkiem; Elmer – najdziwniejszy koń – zabawy literacko-plastyczne
- Bezsilność Iwa – zabawa biblioterapeutyczna
- Klub Przyjaciół „Trąbka Bombka”: Dzień rodzinny z Trąbką Bombką – spektakl pt. „Słoń Trąbalski” w wykonaniu uczestników zajęć. Tematy zajęć: Na leśnych drózkach, czyli śladami Jasia i Małgosi; Moje ulubione książki: „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”; Giganci wśród zwierząt – słonie
- Jan Paweł II z Watykanu – prelekcja
- Przedstawienie pt. „Folklor kościański” – przyśpiewki ludowe w wykonaniu dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 1 im. Wandy Chotomskiej dla przedszkolaków z Samorządowego Przedszkola nr 4 im. Misia Uszatka
- Popołudnie literackie dla dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 4 im. Misia Uszatka nt. „Bohaterowie bajek dla dzieci”

- Spotkanie z książką kolorową i ciekawą; Co robimy w bibliotece; Książki są dla wszystkich; Dzień Dziecka w bibliotece – spotkania z przedszkolakami
- „Legenda o Smoku Wawelskim” – przedstawienie teatralne pod kierunkiem Małgorzaty Hofman, nauczyciela Zespołu Szkół nr 2 – dla Klubu Miłośników Książki
- Dzieci dla dzieci – występy teatralne w Szkole Podstawowej nr 2 dla klas pierwszych ze Szkoły Podstawowej nr 1, zorganizowane przez Magdalenę Wojtaszek, bibliotekarkę

Kościelec (pow. Koło)

- Dyskusja z uczniami klasy VI w 217. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja (Filia Dobrów)

Kotlin (pow. Jarocin)

- Spotkanie z Teatrem Krakowskim – spektakl „Zachowaj trzeźwy umysł”
- Konkurs czytelniczy „Pan od przyrody” – 10. rocznica śmierci Zbigniewa Herberta
- „O zachowaniu w bibliotece słów kilka” – pogadanka dla 6-latków i uczniów kl. I
- Konkurs literacki „Dziecko w literaturze” (Filia Sławoszew)
- „Cudownych rodziców mam” – wieczór literacki z okazji Dnia Matki i Ojca (Filia Sławoszew)

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- Spotkanie z lokalną poetką, Elżbietą Leopold, połączone z recytacją wierszy

Krobia (pow. Gostyń)

- Konkurs dla przedszkolaków „Imię dla najładniejszego kotka”
- Konkurs literacko-plastyczny im. Steni Sobieraj pt. „Święta inaczej” (Filia Chwałkowo)

Krotoszyn

Tydzień Bibliotek:

- „Pisarze – Poeci – Literatura w ekslibrisie” z kolekcji Józefa Zdunka – wystawa
- Prace amatorskie mieszkańców powiatu krotoszyńskiego
- Spotkanie dyskusyjne „Porady w bibliotece” – tematy: prawa pacjenta, opieka nad osobami przewlekle chorymi, uzależnienia, odpisy podatkowe, porady prawne

Dzień Bibliotekarza

- Spotkanie wszystkich bibliotekarzy powiatu krotoszyńskiego z bibliotek publicznych, szkolnych i biblioteki pedagogicznej

- „Kodeks etyki bibliotekarza” – wykład Artura Jazdona, dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu
- Występ zespołu młodzieżowego z Niepublicznego Gimnazjum im. Ks. Piotra Wawrzyniaka w Golinie
- Spotkanie autorskie z Pawłem Kuszczczyńskim (poetą i krytykiem literackim) dla młodzieży szkół średnich
- „Zaprzyjaźnij się z książką” – warsztaty plastyczno-literackie dla uczniów szkół podstawowych
- „Bajkowe spotkania” – czarodziejski korowód postaci bajkowych, konkursy, zagadki, quizy oraz niespodzianki
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki – dyskusja nt. książki Rafała Kosika „Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi”
- Spotkanie z Mariuszem Karbowiakiem oraz członkami Koła Turystyczno-Krajoznawczego ph. „Rusz ciało wzmocnij ducha” – propagowanie turystyki rowerowej, zachęcanie do kolarstwa, pokazy jazdy rowerem na rolkach
- „Świat w oczach dziecka” – rozwin skrzydła wyobraźni plastycznej; wystawa prac uczniów z Zespołu Szkół Publicznych w Rozdrażewie
- Klub Moli Książkowych:
 - ~ 100 lat Ani z Zielonego Wzgórza
 - ~ Radości i smutki rudowłosej Ani; warsztaty literackie dla uczniów klas V-VI

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Książka to najlepszy przyjaciel człowieka, a biblioteka to świątynia jego myśli”, „Tony Halik – podróże kształcą”, „Pamiętki I Komunii Św.” – wystawy (Filia Pawłowice)
- „Droga książki od pisarza do bibliotekarza” – wystawa (Krzemieniewo)
- „Biblioteka – dobre miejsce dla człowieka” – konkurs na wiersz i fraszkę (Filia Pawłowice)
- Spotkanie autorskie z Barbarą Gawryluk – dla dzieci (również w Lipnie i Święciechowie)

Krzywiń (pow. Kościan)

- Spotkanie autorskie z Janem Popielem, autorem książek o tematyce lotniczej

Leszno

Wystawy:

„Galeria Lochy”:

- „Pastele” – wystawa obrazów Izabelli Czarny

„Galeria za Regałami”:

- „Pan Cogito” – w 10. rocznicę śmierci Zbigniewa Herberta, prezentacja książek, artykułów prasowych, filatelistyki

- „Twórca i dzieło” – plakaty z kolekcji Jacka Jaroszyka „Galeria Recto Verso”:
- Wystawa hobbistów bibliotekarzy
- „Portret Wojska Polskiego” – wystawa prac plastycznych nagrodzonych i wyróżnionych w konkursie organizowanym przez Leszczyńskie Stowarzyszenie Dzieciom Niepełnosprawnym
- „Orbis sensualium pictus” – Jan Amos Komeński z cyklu „Bliżej dzieła”

Imprezy:

- Dyskusyjny Klub Książki – podczas spotkania członkowie omawiali książkę Sławomira Mrożka „Uwagi osobiste”
- Tydzień Bibliotek ph. „Biblioteka miejscem spotkań”
- Dzień Bibliotekarza i Bibliotek (Ratusz):
 - ~ Wręczenie Nagrody im. Heleny Śmigielskiej
 - ~ Wręczenie Nagrody Liścia Miłorzębu
 - ~ Prezentacja książki „Biblioteki Leszna. Historia i współczesność”
 - ~ Koncert dla bibliotekarzy i ich gości w wykonaniu: Marii Banaszak – obój, Adama Banaszaka – fortepian
 - ~ Zwiedzanie biblioteki uczelnianej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
- XIX Leszczyńskie Dni Literatury
 - ~ Spotkanie z cyklu „Bliżej dzieła” – Jan Amos Komeński „Orbis sensualium pictus” – wykład Adama Fijałkowskiego z Uniwersytetu Warszawskiego
 - ~ Koncert poświęcony Zbigniewowi Herbertowi w wykonaniu Romana Ziemiańskiego, wirtuoza gitary, balladzysty i kompozytora
 - ~ Z cyklu „Rodzinne Wieczory” odbyło się spotkanie pt. „Mój przyjaciel Kaktus” z Barbarą Gawryluk z Krakowa
 - ~ „Parnas na Zamku w Rydzynie” z udziałem poetów: Eleonory Biberstajń, Ryszarda Biberstajna, Arlety Frąckowiak, Krystyny Grys, Tadeusza Hofmańskiego, Stanisława Kruka, Elżbiety Kuśnierek, Janusza Ragankiewicza, Marii Urban, Andrzeja Waldmana. Wieczór poprowadził Ryszard Stankiewicz, a wystąpiła z koncertem na instrumentach strunowych Barbara Mossor-Wilińska
 - ~ Spotkanie w „Kawiarence Literackiej” z Krzysztofem Wargą, połączone z promocją jego najnowszej książki „Gulasz z turula”
- „Karakorum 2006, czyli zmagania z Bezimienną Wieżą” – spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” z alpinistą Maciejem Ciesielskim

Lipka (pow. Złotów)

- Zajęcia warsztatowe połączone z prezentacją strony internetowej MBP w Złotowie i Biblioteki Narodowej oraz nauką posługiwania się katalogiem on-line

Lipno (pow. Leszno)

- Spotkanie z okazji Dnia Matki z poetką Krystyną Grys; muzyka Dominika Resińska

Luboń (pow. Poznań)

- Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem: „Biblioteka miejscem spotkań”, m.in.:
- Ogłoszenie konkursu fotograficznego „Przyłapani na czytaniu” – dla wszystkich grup wiekowych
- Otwarcie Wystawy XIV Konkursu Plastycznego – „Rozwiń skrzydła wyobraźni plastycznej” – ilustracje do wierszy Joanny Papuzińskiej (dzieci ze szkół podstawowych)
- Komputerowa ilustracja do wierszy Zbigniewa Herberta (gimnazjaliści)
- „Jak widzi nas mrówka” – warsztaty plastyczne na podstawie „Zalesionych wierszy” Emilii Waśniowskiej i Joanny Papuzińskiej. Warsztaty prowadziła Elżbieta Krygowska-Butlewska
- „Cora would like to have a dog” – głośne czytanie bajek w języku angielskim
- Maria Gostylla-Pachucka „Wiosenne przebudzenie” – wernisaż wystawy tkaniny
- Z cyklu „abc Lubonia:
 - ~ POrozmawiajmy o... psich mieszkańcach naszego miasta”
 - ~ POrozmawiajmy o samolotach F16 – spotkanie z poślami na Sejm z ramienia Platformy Obywatelskiej: Arkadym Fiedlerem, Michałem Stuligroszem oraz burmistrzem Lubonia Dariuszem Szmytem i zastępcą burmistrza Marianem Walnym
- „A ja nie pozwolę nudzić wam się w szkole” – spotkanie autorskie z Elizą Piotrowską
- Dzień Bibliotekarza: „Z melodią u bibliotekarzy” – recital Arkadiusza Adamskiego
- „Parafraza życia” – Henryk-hak-Kaźmierczak, bard niepokorny, poeta, kompozytor, podróżnik
- „Wędrówka literackimi ścieżkami” – wycieczka krajoznawcza po Luboniu pod opieką przewodników Oddziału PTTK z Lubonia

- Spotkanie w Klubie Ludzi Niewidomych i Słabo Widzących „Promyk” – „Gimnastyka dla języka” przedstawienie słowno-muzyczne w wykonaniu uczniów klasy VI d ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Luboniu. Wystąpili: Martyna Dałkowska, Iwona Pawełek, Alicja Wojciechowska, Karolina Nowak, Karolina Rybak i Michał Tomaszewski
- Spotkanie autorskie z pisarką Joanną Papuzińską oraz ilustratorką Elżbietą Krygowską-Butlewską – wręczenie nagród zwycięzcom konkursów poświęconych twórczości J. Papuzińskiej: Recytatorskiego, Pięknego Czytania, Jednej Książki oraz Plastycznego. Dedykacja muzyczna w wykonaniu Zespołu Makabja z Gimnazjum Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Luboniu. Wystąpili Marta Cykowiak, Monika Kozłowska, Julia Fraszcza, Basia Wachowska, Kuba Mrugański, Tomek Rzepecki oraz Mikołaj Szal
- „Idź odważnym krokiem” Jak odsłonić swe piękno na lato? Jak pielęgnować stopy? – spotkanie z kosmetyczką

Margonin (pow. Chodzież)

- Spotkanie ze Zbigniewem Walerysiem, aktorem teatralnym i filmowym. Gimnazjaliści obejrzą monodram pt. „Ja jestem Żyd z Wesela” (również w filii Próchnowo)
- Przedstawienie pt. „Calineczka” w wykonaniu aktorów ART-RE z Krakowa dla dzieci przedszkolnych i młodszych klas szkoły podstawowej (Filia Radwanki)
- III edycja konkursu „Księgarnia” (Filia Radwanki)

Niechanowo (pow. Gniezno)

- Wystawa „Biblioteka kiedyś, dziś, w przyszłości”
- Wystawa „Znalezione w książkach – znalezione-przywłaszczone”

Nowy Tomyśl

- V Powiatowe Forum Bibliotekarzy „Region w bibliotece – biblioteka w regionie – wybrane aspekty pracy bibliotekarza-regionalisty” – Panel wykładowo-dyskusyjny z udziałem Pawła Mordala – regionalisty, autora publikacji krajoznawczych, specjalisty w Pracowni Krajoznawczej WBPiCAK w Poznaniu
- Z cyklu „Twórca i jego dzieło”: Spotkania z Agatą Widzowską-Pasiak – autorką książek dla dzieci (także: Filie w Sątopach i Wytomyślu)
- Dyskusyjny Klub Książki:
 - ~ Spotkanie z książką Henri Michaux „Barbarzyńca w Azji”. Gość spotkania – Stanisława Waszkowiak, podróżniczka

- ~ Spotkanie z Izabelą Sową, autorką m.in. „Smaku świeżych malin”, „Cierpkości wiśni”, „Zielonego jabłuszka”, „Światła szeroko zamkniętego” i „10 minut od centrum”
- „To nie są czasy dla poezji?...” – biesiada literacka przy świecach. Prowadzenie: Marian Ziom-Ziomkowski; słowo pisane: Zdzisława Jaskulska-Kaczmarek; słowo mówione: Mateusz Kościukiewicz; słowo śpiewane: Joanna Pranczk, Piotr Mańka, Mateusz Czekala
- Klub Miłośników Podróży „Przez kontynenty”: „Moja Ziemia Święta” – spotkanie z Jarkiem Kretem, podróżnikiem, fotografikiem, autorem publikacji podróżniczych
- „Podróże dalekie i bliskie” – spotkania dzieci i młodzieży z nowotomyskimi podróżnikami: Iwoną Sołtysiak (Oddział dla dzieci); Anną Andrzejewską (Filia w Bukowcu); Stanisławą Waszkowiak (Filia w Jastrzębsku Starym)
- Z cyklu „Spotkania niebanalne”: Spotkania z kolekcjonerami i hobbystami: Henrykiem Betcherem, filokartystą i numizmatykiem; Pawłem Pawlickim, filumenistą; Marianem Pakułą, filatelistą; Januszem Rajem, numizmatykiem i kolekcjonerem militariów; Zdzisławem Urbańskim, twórcą konstrukcji zapalczanych
- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”: „Muzyka Flamenco i Latino” – koncert dedykowany bibliotekarzom i przyjaciółom biblioteki w wykonaniu Moniki Łukasiewicz – śpiew, cajon i Przemysława Hałuszcza – gitara
- „Las widziany z perspektywy Mrówki” – spotkanie autorskie z Joanną Papuzińską, autorką m.in. książeczki dla dzieci pt. „Kapelusze” i warsztaty plastyczne przeprowadzone przez jej ilustratorkę Elżbietę Krygowską-Butlewską
- „A ja właśnie maluję baśnie” – warsztat plastyczny dla dzieci przeprowadzony przez instruktorów Centrum Kultury „Zamek” w Poznaniu (Filia w Jastrzębsku Starym)
- „Pomaluj swoją bibliotekę” – warsztaty plastyczne dla dzieci prowadzone przez plastyków: Aleksandrę Antoniewicz-Kaszczyńską (Oddział dla dzieci); Krystynę Kozłowską (Filia w Borui Kościelnej); Magdalenę Wartel (Filia w Bukowcu)
- Majówka z książką pod hasłem „Literki i nutki” – impreza plenerowa dla najmłodszych czytelników z udziałem m.in. Agaty Widzowskiej-Pasiak, autorki książek dla dzieci; Justyny Czyżak, ilustratorki i Ewy Rakowskiej-Kowalskiej z Agencji Artystycznej „Rytm”

- Otwarcie wystawy: „Franciszek Starowieyski. Szkice z teki autorskiej & Plakaty z kolekcji Jacka i Mikołaja Jaroszyków” z udziałem Moniki Czerobskiej-Witek, historyka sztuki
- Wystawy:
 - ~ „Książka z autografem” – wystawa publikacji ze zbiorów Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej i czytelników
 - ~ „Miłość swą w czyny zdobi, nie w słowa... Matka” – wystawa fotografii nowotomyślanki ukrywającej się pod pseudonimem Dzierżon

Oborniki

- Portrety dzieci – wystawa fotograficzna Agnieszki Roszyk
- Rzeczy i miejsca odnalezione – wystawa plastyczna prac Przemysława Łukowiaka
- Wyjazd do Gniezna na wystawę „Ars scribendi. O sztuce pisania w średniowiecznej Polsce”
- Cudowną rodzinę mam – wieczór poetycko-muzyczny
- Spotkanie DKK – Andrzej Bart „Don Juan raz jeszcze”; wyjazd do Teatru Polskiego na „Amatorki”

Okonek (pow. Złotów)

- Tydzień bibliotek z bajkami: Odwiedziny w Bullerbyn”, „120 przygód Koziołka Matołka”, popołudnie z Panią Bajką
- Wystawa książek o tematyce regionalnej pt. „Moja miejscowość, gmina, powiat, województwo”

Olszówka (pow. Koło)

- Konkurs na wiersz/fraszkę o bibliotece, książce, czytaniu (Filia Łubianka)

Opatów (pow. Kępno)

- „Siemianice dawniej i dziś” – wystawa pocztówek (Filia Siemianice)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Spotkania autorskie z Janem Grossem, dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Perzów (pow. Kępno)

- Promocja płyty „Piosenki dla mamy” wydanej przez GOK Perzów

Piaski (pow. Gostyń)

- Zajęcia biblioterapeutyczne H. Radoły – „Podziel się ze mną” (Filia Bodzewo)

Pleszew

- Spotkanie z członkami Klubu Książki, działającym przy Domu Pomocy Społecznej
- Spotkanie autorskie z Ewą Chotomską
- „Polska literatura współczesna” – spotkanie z Przemysławem Czaplińskim
- Dyskusyjny Klub Książki – tematem dyskusji była książka Moniki Szwai „Klub mało używanych dziewic”
- „Poznaj pracę bibliotekarza” – warsztaty dla dzieci ze Szkoły Specjalnej
- Konkurs oratorski „Ulubiona Książka Gimnazjalisty”
- Wystawa „60-lecie bibliotek gminnych powiatu pleszewskiego”

Poniec (pow. Gostyń)

- Spotkanie z poetą, Janem Kończyńskim – dla dorosłych czytelników
- Spotkanie z bajkopisarką, Wiolettą Piasecką – dla dzieci (Filia Żytowiecko)

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- CPCD: „O wawelskim smoku” – dyrektor GOK czyta przedszkolakom (Bucz)
- Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek i Położnych – pogadanka z zaproszoną pielęgniarką (Mochy, Kaszczor)
- Spotkanie z przedszkolakami „Od trzeciego roku bez książki ani kroku” (Mochy)
- Spotkanie autorskie z prezenterem pogody, Jarosławem Kretem, ph. „Moja Ziemia Święta” (Mochy, Kaszczor)
- Konkurs wiedzy o gminie Przemęt „Cudze chwalicie, swego nie znacie” – III edycja (Przemęt)
- Zajęcia interdyscyplinarne z W. Nowakiem i T. Wieczorkiem ph. „A ja właśnie maluję baśnie” (Przemęt)
- Zajęcia warsztatowe ph. „Laurka z życzeniami dla...” (Bucz)
- „Jak Wojtek został strażakiem” – głośne czytanie, pogadanka oraz spotkanie ze strażakiem w strażnicy

Przykona (pow. Turek)

- Międzyszkolny Turniej Czytelniczy „Życie i twórczość Marii Konopnickiej”

Rawicz

- Spotkania autorskie z:
 - ~ Edmundem Osesem
 - ~ Agatą Widzowską-Pasiak
 - ~ Mirosławą Woźną
 - ~ Izabellą Klebańską
 - ~ Martą Fox

- ~ Jarosławem Kretem
- ~ Joanną Zagner-Kołat, ilustratorką książek
- Spotkania z teatrem z Krakowa:
 - ~ Legenda o smoku wawelskim
 - ~ Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków
- Spotkania z regionalistami:
 - ~ Walerianem Stankiem
 - ~ Januszem Hamielcem
- Montaż poetycko-muzyczny w wykonaniu zespołu „8 BRAM”
- Rozstrzygnięcie konkursu o Harrym Potterze
- Spotkanie z wizażystką i stylistką
- „Książka w swym wnętrzu wiele tajemnic zmieści, kilka wierszyków, mnóstwo bajeczek i całe mrowie kolorowych opowieści” – warsztaty – ilustracje do wierszy Tadeusza Kubiaka „Ja jestem książką”
- Ława Jednego Autora:
 - ~ Stanisław Przybyszewski
 - ~ Tony Halik
 - ~ Voltaire
 - ~ Irena Jurgielewiczowa
- Galeria Jednego Obrazu: „Głowa dziewczyny” – Daniel Wiatrowski

Rydzyna (pow. Leszno)

- „Wiosenna tęcza”, „Kwiaty w wazonie” – konkursy plastyczne dla dzieci (Filia Moraczewo)

Sulmierzyce (pow. Krotoszyn)

- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Świątkowskim

Szamocin (pow. Chodzież)

- Wystawa fotografii pt. „Echa bibliotecznych spotkań”

Śmigiel (pow. Kościan)

- Biblioteka przyjaznym miejscem spotkań – impreza edukacyjno-integracyjna: korowód dzieci przebranych za postacie z bajek, konkurs plastyczny „Przeczytałem, przeczytaj i Ty”, „Biblioteka skarbnica wiedzy” – konkurs literacki, „Świat baśni” – konkurs czytelniczy
- Piknik z książką – impreza dla mieszkańców z okazji 60 lat MBP
- Podróż do Książkolandii; Bajki i baśnie; Koty i inne zwierzaki
- Świat książki dziecięcej – wystawa (Filia w Starym Bojanowie)
- Polska moja ojczyzna – konkurs rysunkowy (Filia w Czaczu)

Trzcianka

- Tydzień Bibliotek ph. „Biblioteka miejscem spotkań”
 - ~ Wystawa prac twórców kultury lokalnej powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego
 - ~ Występ zespołu „Lubaszanka” z Lubasza
 - ~ Magiczna Noc w Bibliotece ph. „Gdzie jest skarb”
 - ~ Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem
- Rozstrzygnięcie Powiatowego Konkursu Poetyckiego im. Andrzeja Sulimy-Suryna
 - ~ „Słowa trwalsze od rzeczy” – poezja Andrzeja Sulimy-Suryna w interpretacji młodzieży z Krzyża Wlkp. (Gimnazjum im. Polskich Noblistów, LO im. mjr. Henryka Sucharskiego, wspólnoty muzycznej „ICHTYS” przy Parafii św. Antoniego)
- Święto Niezapominajki:
 - ~ Przemarsz ulicami miasta i zaproszenie władz miasta do udziału w imprezie
 - ~ Wspólne posadzenie drzewka w Parku 1 Maja
 - ~ Spektakl teatralny aktorów ze studia teatralnego ART-RE z Krakowa pt. : „Doktor Dolittle i przyjaciele”

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Konkurs wiedzy o Mikołaju Koperniku dla gimnazjalistów z terenu miasta i gminy

Turek

- Spotkanie autorskie z J. i S. Szwarcami, literatami z Poznania
- Program 50+:
 - ~ Warsztaty związane z konkursem na wspomnienia pt. „Kobieta uśmiechnięta, czyli studentka z życiorysem” – Jerzy Grupiński na przykładzie wspomnień matki
 - ~ Walka zbrojna czy praca organiczna? Wielkopolan droga do niepodległości w latach zaborów – wykład Marka Rezlera
 - ~ Spotkanie z kosmetyczką
 - ~ Dyskusyjny Klub Książki 50+
 - ~ Namiot Seniora w ramach obchodów Dni Turku:
 - występy dzieci z Przedszkola nr 5 w Turku
 - wystawa pokonkursowa: Moja Babcia, mój dziadek
 - wystawa zdjęć prezentujących seniorów w czasie zajęć
 - loteria fantowa

- punkt mierzenia ciśnienia
- kiermasz wydawnictw własnych MiPBP w Turku
- Studium Wiedzy o Regionie Wielkopolska:
 - ~ Wielkopolska lat międzywojennych – wykład Marka Rezlera
 - ~ Okupacja hitlerowska w Wielkopolsce – wykład Marka Rezlera
- „Wiosna w Bibliotece” – cykl zajęć plastycznych z udziałem uczniów z kółka plastycznego ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Turku, podczas których powstała duża forma przestrzenna w postaci książki średniowiecznej
- Spotkanie z Izabellą Klebańską, autorką scenariuszy radiowych i telewizyjnych dla dzieci i młodzieży. Spotkania odbyły się również w GBP Brudzew i Kawęczyn
- Wystawa „Cyprian Kamil Norwid w 125. rocznicę śmierci”
- Zajęcia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (Filia nr 2):
 - ~ Z przyrodą za pan brat – zajęcia plastyczne i literackie
 - ~ W świecie książek Kornela Makuszyńskiego – zajęcia plastyczne i czytelnicze
 - ~ Spotkania z Roksaną Jędrzejewską-Wróbel, autorką książek dla dzieci. Spotkania odbyły się w GBP Brudzew, Tuliszków, Kawęczyn, Słodków i Małanów

Włoszakowice (pow. Leszno)

- „Przeczytajcie tę książkę” – konkurs literacko-plastyczny dla uczniów klas IV-VI Szkoły Podstawowej w Krzycku Wielkim

Zakrzewo (pow. Złotów)

- XX Turniej Sztuki Recytatorskiej „Poetyckie znaki zodiaku”
- Gminny konkurs wiedzy z cyklu: Historia regionu – nasza Mała Ojczyzna, temat: „Ks. Dr Bolesław Domański”
- Konkurs plastyczny z okazji festynu „Dni kwitnącej wiśni” (Filia w Starej Wiśniewce)

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Poeci o nas” – konkurs recytatorski
- „Z miłością każdemu do twarzy” – przegląd literatury romansowej dla uczniów gimnazjum
- „Upływa szybko życie” – zajęcia z mieszkańcami DPS (Baszków)
- „Maj miesiącem baśni europejskiej” – cykl spotkań dla uczniów klasy II szkoły podstawowej (Baszków)

Zdziechowa (pow. Gniezno)

- Teatr ART-RE z Krakowa – przedstawienie „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”

Złotów

- Wystawy:
 - ~ „Tajemnicze piękno niezapominajki” – pamiętamy o przyrodzie
 - ~ „Sejm w malarstwie polskim”
 - ~ „60 lat MBP”
 - ~ „Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu”
 - ~ „Idea wspólnej Europy”
 - ~ „Poznań (1253-2008)”
 - ~ „Dziecko w fotografii”
- „Stolemowe znamię” – spotkanie autorskie w kawiarence literackiej z Konradem Kaczmarkiem, uświetnione tańcami średniowiecznymi w wykonaniu złotowskiego bractwa rycerskiego „Durandal”
- „W siódmym niebie” – spotkanie z poezją Włodzimierza Pankiewicza
- „Bliżej informacji” – lekcja biblioteczna dla starszych czytelników – posługiwanie się Internetem, podstawowym współcześnie źródłem informacji
- „Miasto Boga” Paulo Lins – spotkanie DKK
- „Amatorki” – wyjazd młodzieżowego DKK do Teatru Polskiego w Poznaniu

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

BAJKOWE tramwaje i rysunki : targi książki dla dzieci / Marek Zaradniak // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 44, s. 19

W czasie targów dyskusja bibliotekarzy o pomysłach na promocję czytelnictwa – z udziałem przedstawicieli WBPICAK w Poznaniu.

BIBLIOTEKA miejscem spotkań / J. Justyna // Aktualności Lokalne. – 2008, nr 21, s. 13

VI Forum Bibliotekarzy Powiatu Złotowskiego połączone z obchodami 60-lecia MBP w Złotowie – z udziałem instruktora z WBPICAK w Poznaniu

BIBLIOTEKA to nie tylko książki / Marek Zaradniak // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 110, s. 33

Jubileusz 60-lecia WBPICAK w Poznaniu. Wręczenie nagród w konkursie „Filia skupia mieszkańców” zorganizowanym przez WBPICAK.

BIBLIOTEKARSKIE święto : V Powiatowe Forum Bibliotekarzy / IPU // Nasz Dzień po Dniu. – 2008, nr 20, s. 6

Region w bibliotece – biblioteka w regionie to temat panelu dyskusyjnego bibliotekarzy powiatu nowotomyskiego, którzy gościli Pawła Mordala, autora publikacji krajoznawczych, pracownika WBPICAK.

DRUGA w Wielkopolsce : sukces księżnicy z Wysocka Wielkiego / BIN // Ziemia Kalisz. – 2008, nr 22, s. 6

Filia GBP w Ostrowie Wlkp. z siedzibą w Gorzycach Wielkich wśród laureatów konkursu „Filia skupia mieszkańców” ogłoszonego przez WBPICAK w Poznaniu.

DUDZIARZE na Starym Rynku / Marek Zaradniak // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 116, s. 15

VI Ogólnopolskie Konfrontacje Kapel Dudziarskich zorganizowane przez WBPICAK w Poznaniu.

[DWUDZIESTE] XX Wielkopolskie Porównania Filmowe w Kole : miłośnicy sztuki filmowej spotkają się w MDK-u / abk // Prz. Kolski. – 2008, nr 16, s. 10

Organizatorami jubileuszowej imprezy są: WBPICAK, CK „Zamek” i kolski dom kultury.

DYSKUSYJNE Kluby Książki w Wielkopolsce, czyli festiwal czytania / Krystyna Dąbrowska // Bibliotekarz. – 2008, nr 5, s. 26-28

WBPICAK wśród koordynatorów programu „Tu Czytamy”.

GOBELINY i anakonda : WTZ ze Swarzędza w Wojewódzkiej Bibliotece / mb // Filantrop Naszych Czasów. – 2008, nr 5, s. 3

Wystawa prac z Warsztatów Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajca w Swarzędzu w siedzibie WBPICAK w Poznaniu.

IRENEUSZ Linde – „Krajobrazy życia” : zaproszenie / Maria Monika Klein // Tyg. Nowy (Ziemia Żłotowska). – 2008, nr 16, s. B5

Wystawa prac Ireneusza Linde z Sierakowa „Krajobrazy życia” w Naczyielskim Kolegium Języków Obcych w Żłotowie, w ramach Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii WBPICAK.

NAGRODZONA biblioteka / ABO // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 112, dod. Monitor Wielkop., nr 5, s. 10

WBPiCAK w Poznaniu i Radio Merkury wśród laureatów Nagrody im. Józefa Łukaszewicza – za serię wydawnictw multimedialnych „Wydarzyło się w Wielkopolsce”.

NASZ obraz – Wielkopolska na plakacie i fotografii / ABO // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 84, dod. Monitor Wielkop., nr 4, s. 8

Konkurs fotograficzny z udziałem Władysława Nielipińskiego, pracownika WBPiCAK w Poznaniu.

NIEZNANA Wielkopolska / MAWA // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 90, s. 15

Konkurs fotograficzny „Moja Wielkopolska” ogłoszony przez WBPiCAK w Poznaniu.

O FERIACH i Harrym Potterze : rozmowa ze starszym bibliotekarzem, pracownikiem oddziału dla dzieci MBP w Chodzieży – Elżbietą Habet / rozm. Rafał Czekieli // Kur. Chodzieski. – 2008, nr 5, s. 10

M.in. o współpracy z WBPiCAK, m.in. w zakresie organizacji wystaw fotografii.

OTWARCIE zmodernizowanej biblioteki w Miedzichowie / IPU // Nasz Dzień po Dniu. – 2008, nr 20, s. 12

Otwarcie zmodernizowanego lokalu biblioteki w 60. rocznicę powstania biblioteki, z udziałem Justyny Stoltmann-Prędkiej z WBPiCAK.

[PIĄTE] V Wielkopolskie Spotkania Grup Kolędniczych i Jasełkowych Międzychód 2008 / Anna Rachowiak // Informator Międzychódzki. – 2008, nr 2, s. 7

WBPiCAK wśród fundatorów nagród. W imprezie uczestniczył Sławomir Pawliński, choreograf, instruktor WBPiCAK.

POŁĄCZYŁA ich Wielkopolska / Stefan Drajewski // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 120, s. 24

Omówienie antologii poetów związanych z Wielkopolską „Słynni i świetni” wydanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

POPOŁUDNIE z literaturą / (wan) // Życie Pleszewa. – 2008, nr 18, s. 2

Przemysław Czaplinski gościem pleszewskiej biblioteki w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, będącego częścią projektu „Tu Czytamy”, koordynowanego przez WBPiCAK.

ROZWODU nie będzie / Marek Zaradniak // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 126, s. 10

Modyfikacja działalności WBPiCAK w Poznaniu w dziedzinie animacji kultury.

[SIÓDMA] 7. edycja konkursu „Portret” / kab // Prz. Kolski. – 2008, nr 15, s. 11

Konkurs fotograficzny organizowany przez Miejski Dom Kultury w Kole, Kolski Klub Fotograficzny „FAKT” pod patronatem WBPiCAK oraz redakcji pisma „Biuletyn Fotograficzny Świat Obrazu”.

SPOTKANIE z kinem amatorskim : nagrody XX Wielkopolskich Porównań Filmowych zostały rozdane / abk // Prz. Kolski. – 2008, nr 18, s. 10

Jubileuszowe Porównania Filmowe zostały zorganizowane w Kole, m.in. przy współpracy z WBPiCAK.

ŚWIĘTUJĄ „Wielkopole” : jubileusz / Marek Zaradniak // Polska Głos Wielkop. – 2008, nr 109, s. 17

45-lecie działalności Zespołu Folklorystycznego „Wielkopole”.

WARSZTATY Fotograficzne dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie // Filantrop Naszych Czasów. – 2008, nr 5, s. 4

Ogłoszenie o warsztatach organizowanych w Bielicach przez Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej i WBPiCAK w Poznaniu.

ZENON Skierski : wspomnienie (1912-1996) / Zofia Kasprzak // Gaz. Wybor. – Poznań. – 2008, nr 95, s. 10

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” pod red. F. Łozowskiego, wydanego przez WBPiCAK w Poznaniu

„ZŁOTE Maski” rozdane / Agnieszka Barabasz // Tyg. Nowy. – 2008, nr 18, s. A5

Finał VI Przeglądu Teatrów Dziecięcych „Złote Maski” w Krajeńskim Ośrodku Kultury, z Janem Januszem Tycnerem z WBPiCAK w jury.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Poetycką Silesius** w 2008 roku otrzymali: *Tadeusz Różewicz* za całokształt twórczości poetyckiej; *Andrzej Sosnowski* za tomik „Po tęczy” i *Julia Szychowiak*, autorka tomu „Po sobie” (debiut).
- **Nagrodę Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych – Zima 2007/2008** otrzymali: *Zygmunt Krzak* za książkę „Od matriarchatu do patriarchatu” (Warszawa : Wydawnictwo Trio); *Piotr Milewski* za książkę „Rok nie wyrok” (Warszawa : Wydawnictwo niebieska studnia); *Jerzy Odrowąż-Pieniążek* za książkę „Więcej niż świadek” (Warszawa : Wydawnictwo Iskry). Wyróżnienie przyznano *Henrykowi Bardijewskiemu* za książkę „Bajki na biegunach”.
- **Nagrodę Transatlantyk** 2008 otrzymała *Ksenia Starosielska*, autorka przekładów literatury polskiej na język rosyjski.
- **Nagrodę im. Józefa Łukaszewicza** 2008 otrzymali: *Dorota Suchocka* za redakcję albumu „Ars una species mille : 150 dzieł na 150-lecie Muzeum Narodowego w Poznaniu ze zbiorów Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”; *Eugenia R. Dabertowa*, *Regina Kurewicz*, *Aleksander Zinkowski* za książkę „Poznański Czerwiec 1956 : relacje uczestników”; *Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu* oraz *Radio Merkury* za serię wydawnictw multimedialnych „Wydarzyło się w Wielkopolsce”.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Booker Prize** 2007 otrzymała *Anne Enright*, pisarka irlandzka, za książkę „The Gathering”

C. Zmarli

- **Andrzej Warchał** (16.05.2008), scenarzysta, autor opracowania plastycznego i reżyser filmów animowanych, dokumentalnych i aktorskich, satyryk, aktor „Piwnicy pod Baranami”, literat.